

ÜNİVERSİTELER YENİ DÖNEME HAZIR

İstanbul Kültür Üniversitesi
HİBRİT EĞİTİME
geçecek

Üsküdar Üniversitesi
GÜÇLÜ
KADROSUYLA
öne çıkıyor

Alpaslan Dardan

Okulların açılmasını
hem isterim hem istemem

Soruda
10
UNESCO
Küresel Eğitim İzleme
Raporu 2020

Bakan Ziya Selçuk
**Okulları
hep birlikte
açacağız**

RÖPORTAJ
✓ Nurullah Dal
✓ Prof. Dr. Ayhan Alkış

Prof. Dr. İrfan Erdoğan

**BİLGİ ve
BİLMEMEYE** dair...

Servet Gülsün Şirin

Korona günlerinde
**ÜNİVERSİTE
TERCİHLERİ**

SINAV OKULLARI

ANAOKULU | İLKOKUL
ORTAOKUL
ANADOLU - FEN LİSESİ

Büyük Düşün Hedefini Yüksek Tut

Okul Kıyafetleri

Natura

Okulda moda | Fashion at school

Türkiye'nin önde gelen özel okul kıyafet üreticisi olan **Natura** kumaşlarını % 100 pamuk, hijyenik ve terin dışarı atılmasını sağlayan teknolojik ve sertifikalı özel kumaşlardan üretmektedir. Okul üniformalarının sadece renk ayrımı ile belirlenmemesi **kumaş niteliklerinin** de göz önünde bulundurulması gerektiğini düşünüyor. Stilistler tarafından çizilen farklı modellerle her okula ayrıcalıklı olduğu izlenimini veriyor.

www.naturagiyim.com
info@naturagiyim.com
Tel : 0216 612 10 20
Alemdag Cad. Kemalettin Sok.
No: 2/2 Ümraniye/İstanbul

 [natura okul kıyafetleri](https://www.facebook.com/natura.okul.kiyafetleri)

 [@naturagiyim](https://twitter.com/naturagiyim)

 [natura_okul_kiyafetleri](https://www.instagram.com/natura_okul_kiyafetleri)

Eyüboğlu Anaokullarında önce mutlu olmayı öğretiyoruz

50 yıldır yaratıcılığı en üst seviyeye taşıyan modern eğitim sistemimizle, çocuklarımızın geleceğe güvenle bakan mutlu ve başarılı bireyler olmasını sağlıyoruz.

Eyüboğlu Anaokullarında öğrencilerimiz; yoğun İngilizce eğitimi, satranç, dans, jimnastik, müzik, yüzme, yoga gibi fiziksel, bilişsel ve sosyal becerilerini geliştiren aktivitelerle erken yaşta akademik ve sosyal olarak önemli bir gelişim sağlar.

Sizin de çocuğunuz eğitim hayatına Eyüboğlu'nda, mutlu ve bir adım önde başlasın.

• Ataşehir • Batı Ataşehir • Erenköy • Kemerburgaz • Koşuyolu

Eğitim: Eyüboğlu

eyuboglu.k12.tr
0216 522 12 12

İÇİNDEKİLER

AYIN DOSYASI

ÜNİVERSİTELER

- 30** İstanbul Kültür Üniversitesi yeni döneme hibrit eğitim ile başlayacak
- 36** Üsküdar Üniversitesi güçlü kadrosuyla öne çıkıyor

HABERLER

- 18** Z Kuşağı ne ister?
- 20** Bakan Ziya Selçuk Okulları hep birlikte açacağız
- 28** Ne olacağınıza karar verdiniz mi?
- 50** 10 Soruda UNESCO Küresel Eğitim İzleme Raporu 2020
- 54** 4 bini aşan başvuru arasından fark yaratan 5 öykü
- 56** Pandemi iş ve kariyer yaşamını nasıl değiştirecek?
- 58** Türkiye'de okul türlerine göre öğrencilerin okul yaşamını nasıl farklılaştırıyor?

MAKALE

- 24** Prof. Dr. İrfan Erdoğan Bilgi ve bilmeye dair...
- 34** Servet Gülsün Şirin Korona günlerinde üniversite tercihleri
- 40** Alpaslan Dartan Okulların Açılmasını, Hem İsterim Hem İstemem

RÖPORTAJ

- 42** Nurullah Dal Uzaktan eğitimdeki başarının temelinde Fatih Projesi var
- 46** Prof. Dr. Ayhan Alkış Üniversitelerimizi yeniden yapılandırmazsak dünyayla rekabet edebilir eğitim yapamayız

Prof. Dr. İrfan Erdoğan

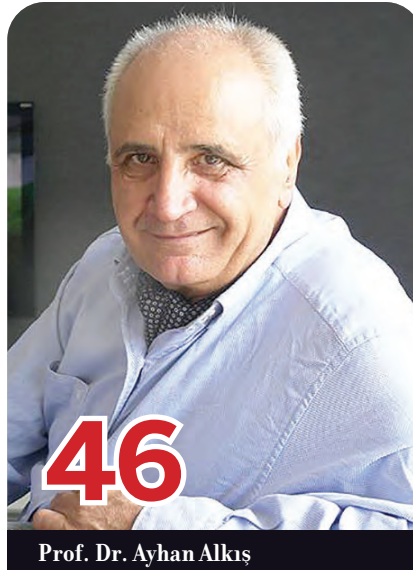
Prof. Dr. Nihal Sarier

Prof. Dr. Nevzat Tarhan

Nurullah Dal

Prof. Dr. Ayhan Alkış

Nevgül Bilsel Safkan

T.C.
İSTANBUL
KÜLTÜR
ÜNİVERSİTESİ

KÜLTÜR
özgür-
lük-
tür

**Kültür'de Lisansüstü
Programlar**

**Öğretmenlere Özel
%75 Burs İmkani İle**

Detaylı bilgi için
aday.iku.edu.tr

f t i /ikuedu

KOÇ|OFİS

“project application”

Kalite ve Estetiği Yeniden Şekillendiriyoruz.

Başta eğitim sektörü olmak üzere insanın olduğu her yerde; siz sadece işinizi düşünün biz her ayrıntıyı düşünüyor ve çözümlüyoruz.

Profesyonel kadromuz ve yenilikçi yaklaşımımız ile mekanlarınızı en ince ayrıntısına kadar analiz ederek sizlere fonksiyonel ve özgün projeler üretiyoruz.

Ekiplerimizce oluşturulan projeler kapsamında röleve işlerinden başlanarak anahtar teslim kadar tüm kalemlerde profesyonel hizmet sunuyoruz.

arkmimar
“Yaşam alanları oluşturur”

Proje Danışmanlığı

Uygulama

Tasarım

Ücretsiz Keşif

Proje Danışmanlık Hizmeti

Kontrolörlük

Konsept Tasarım

İmalat

Dökümantasyon

KOÇ|OFİS

"project application"

arkmimar

"Yaşam alanları oluşturur"

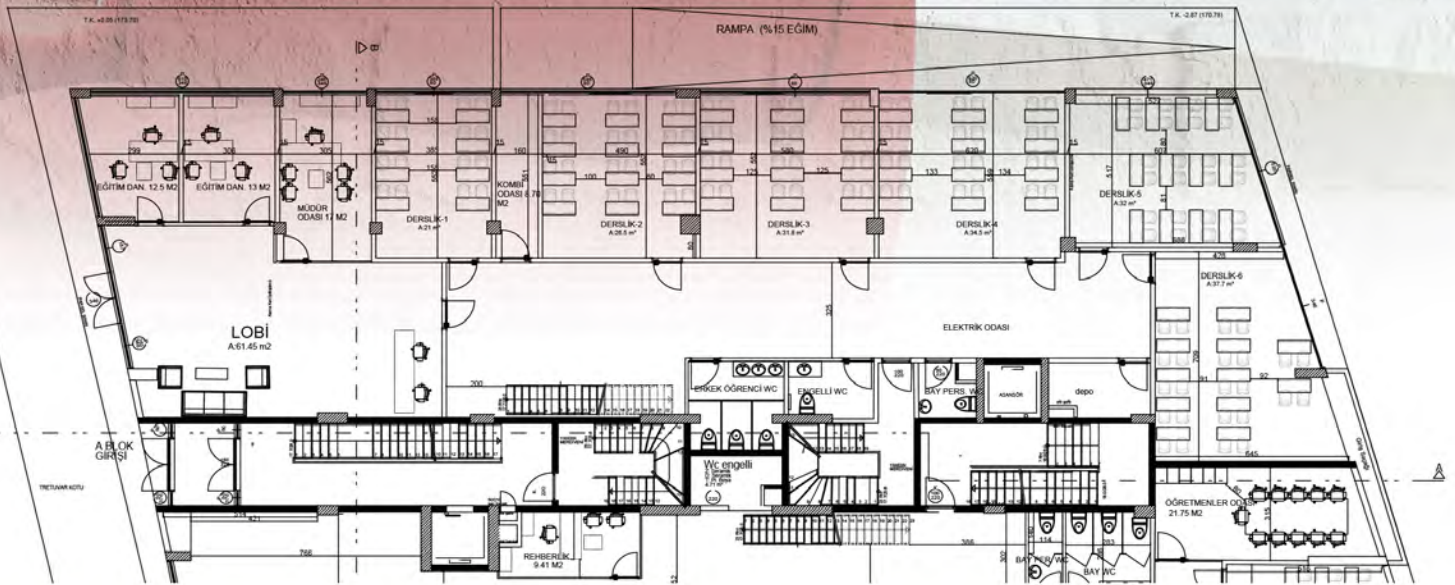

Tasarım

Proje

ariete
design

Uygulama

Cem Kaçmaz
cemk@esmyayincilik.com.tr

ESM Yayıncılık
Eğitim ve Tanıtım Ltd. Şti. Adına
İmtiyaz Sahibi ve
Genel Yayın Yönetmeni
Cem KAÇMAZ

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Burcu GÜRSES KAÇMAZ

Haber Merkezi
Gülbahar SALIK
Özgür ÇİLEK

Reklam Rezervasyon
0212 283 55 65

Abone
0212 283 55 65

Yönetim Yeri
ESM Yayıncılık Eğitim ve Tanıtım Ltd. Şti.
İnönü Cad. Yıldırım İş Hanı.
11/14. Levent - İstanbul
Tel: (0212) 283 55 65
Fax: (0212) 282 36 18
e-mail:
artiegitim@artiegitim.com.tr

Baskı (Printing)/ Renk Ayrımı
(Color Sep.)

ŞAN OFSET
Matbaacılık San. ve Tic. Ltd. Şti.
Hamidiye Mah. Anadolu Cad. No: 50
34406 Kağıthane / İSTANBUL
Tel: (0212) 289 24 24

artı eğitim ayda bir yayınlanır.
YEREL SÜRELİ
ISSN 1305-6794

Eğitim ve mutluluk

Eğitimin amacı nedir?
Bu soru kadim bir soru olarak önümüzde duruyor.
Kendine yeten birey yetiştirmek?
Yaşadığı dünyanın farkında olan birey yetiştirmek?
Topluma faydalı birey yetiştirmek? vb birçok amaç sıralanabilir.
Tüm bu ve buna benzer amaçların ise nihayetinde ulaşması istenilen nokta ise: "Mutlu birey yetiştirmek" olarak ifade edilebilir.
Tabi burada da farklı sorular gündeme gelebilir.
Mutluluk nedir?
Kime göre, neye göre mutluluk? vb gibi...
Yukarıdaki ifadelere felsefi temelde farklı bakış açılarından yanıtlar bulunabilir.
Bunların birçoğu da soyut düzlemde ele alınabilir unsurlardır.
Ancak modern dünyamızda bu soyut düzeye somut veriler arayan araştırmalar yapıyor.
Bunlardan biri de eğitim - öğretim sürecinin içinde yer alan öğrencilerin yaşam memnuniyetini ölçen bir araştırma.
PISA'nın gerçekleştirdiği öğrenci anketlerinde öğrencilerin Yaşam memnuniyeti ve Hayatın Anlamı ile ilgili bir başlık da yer alıyor.
Bu ankette öğrencilere hayatlarından ne kadar memnun oldukları soruluyor.
"0 = hiç memnun değilim" ile "10 = tamamen memnunum" arasında bir seçim yapmaları isteniyor.
Buna göre, 7-10 arasında seçim yapan öğrenciler yaşamlarından memnun öğrenciler olarak belirlenmiş.
Ayrıca, öğrencilere hayatın anlamıyla ilgili üç ifadeye ne derece katıldıkları sorulmuş ve bu yanıtlar kullanılarak hayatın anlamı indeksi ortaya çıkarılmış.
İndeks değerinin pozitif olması öğrencinin OECD ülkelerindeki ortalama bir öğrenciye kıyasla hayatı daha anlamlı algıladığını, negatif olması ise daha anlamsız algıladığını gösteriyor.
Bu anket Türk öğrencilere de yapılıyor.
PISA 2018'de yapılan bu anketten Türk öğrencilerle ilgili çıkan sonuçlara bakınca hepimizin şapkasını önümüze koyup düşünmemiz gerektiği gerçeğini ortaya koyuyor.
Öğrencilerin yaşam memnuniyetinin ve hayatın anlamına ilişkin görüşlerinin okul türlerine göre nasıl değiştiği ile ilgili sonuçlar şöyle bir tabloyla karşılaşıyoruz:
» Farklı okul türlerindeki öğrencilerin yaşam memnuniyeti derecesi 10 üzerinden 5,05 (sosyal bilimler lisesi) ile 6,05 (Anadolu imam hatip lisesi) arasında değişmektedir. 0-10 arasındaki derecelendirmede 5 ve 6 puan "biraz memnunum" ifadesine karşılık gelmektedir.
» Tüm okul türlerinde öğrencilerin yarısından fazlası yaşamından memnun olmadığını belirtmiş ve ortalama puan memnuniyet düzeyinin (7-10 arası) altında kalmıştır.
» Yaşamından memnun olan öğrenci oranının en düşük olduğu okul türü %37,6 ile sosyal bilimler lisesi, en yüksek olduğu okul türü ise %49,2 ile Anadolu imam hatip lisesidir.
» Hayatın anlamı indeksi ortalaması tüm okul türleri için pozitif ve 0,08 (çok programlı Anadolu lisesi) ile 0,28 (Anadolu imam hatip lisesi) arasında değişmektedir. Buna göre, okul türü farketmeksizin Türkiye'deki öğrenciler OECD ortalamasındaki bir öğrenciye kıyasla hayatı daha anlamlı bulmaktadır.
» "Hayatımın belirgin bir anlamı ve amacı vardır" ifadesi için tüm okul türlerinde yaklaşık her beş öğrenciden dördü katılıyorum seçeneklerinden birini işaretlemiştir.
» "Hayatta beni tatmin edecek bir anlam buldum" ve "hayatıma neyin anlam vereceği konusunda net bir fikrim var" ifadeleri için katılıyorum seçeneklerinden birini işaretleyen öğrenci oranı farklı okul türleri için %60 ile %70 arasında değişmektedir.
Öğrencilerin yarısından fazlası yaşamından memnun olmadığını belirtirken, memnun olmayanlarda en fazla oran Anadolu imam hatip liselerinden.
Sonuçlara bakılırsa siyaset yapıcılarının eğitime ideolojik bakmalarının bilançosunun nelere mal olduğu görülüyor.
Buradan ders çıkarmasını bilirsek geleceği de yeniden üretebiliriz.

İSTANBUL OKAN ÜNİVERSİTESİ

iş yaşamına en yakın üniversite!

**Tercih ve Tanıtım
Günleri**

**20 Temmuz'da
başlıyor!**

Farklı tercih bursları!

444 65 26
okan.edu.tr

11 Yıllık Uzaktan Eğitim Tecrübesi

**Blackboard
learn+**

'LEARN

29 yıl

İSTANBUL
OKAN ÜNİVERSİTESİ

Kampüslerimiz: Tuzla / Kadıköy / Mecidiyeköy

[f](#) [t](#) [y](#) /okanedu [i](#) /okanuniversitesi

► BİLKENT ÜNİVERSİTESİ İNSTITUT PAUL BOCUSE DÜNYA BİRLİĞİ ÜYESİ OLDU

Bilkent Üniversitesi Turizm ve Otel İşletmeciliği Bölümü, Fransa'nın ünlü Mutfak Sanatları Okulu Institut Paul Bocuse Dünya Birliği üyesi oldu. Institut Paul Bocuse Dünya Birliği, dört kıtada dünyanın en iyi Otel İşletmeciliği, Yiyecek Servisi ve Mutfak Yönetimi okulları ve üniversitelerinden oluşuyor. Bilkent Turizm ve Otel İşletmeciliği Bölümü öğrencileri, diğer Birlik üyeleri öğrencileri ile birlikte, Institut Paul Bocuse'ün Lyon'daki ünlü kampüsünde gerçekleşecek yaz kampında 14 haftalık özel eğitim kursuna katılarak, teknik ve liderlik becerilerini geliştirmek, Fransız kültürünü keşfetmek, uluslararası bir deneyim kazanmak ve kendi kültür ve geleneklerini tanıtmak için eşsiz bir olanağa sahip olacaklar.

► BOĞAZIÇI ÜNİVERSİTESİ'NDEN ENERJİDE YENİ HAMLE

Boğaziçi Üniversitesi, enerji alanında Avrupa'nın en büyük araştırma topluluğu olan Avrupa Enerji Araştırma Birliği (EERA) Biyoenerji Platformu'na tam üye olarak kabul edildi. Biyokütle, yenilenebilir enerji ve sürdürülebilirlik alanlarında gerçekleştirdiği akademik çalışmalar ve Ar-Ge faaliyetleri neticesinde yapılan değerlendirmede platforma tam üye olma hakkı kazanan Boğaziçi Üniversitesi, biyoenerji alanında AB bünyesindeki bilimsel çalışmalara ve strateji geliştirilmesine katkı sunacak. 5 Haziran 2020 tarihinde gerçekleştirilen EERA Yürütme Kurulu toplantısında tam üyelik kabulü gerçekleşen Boğaziçi Üniversitesi'nde üyelik kapsamında üniversite temsilciliğini Çevre Bilimleri

Enstitüsü'nden Dr. Öğr. Üyesi Berat Haznedaroğlu üstleniyor. EERA-Biyoenerji Platformu'na Üniversite bünyesinde kimya, kimya mühendisliği, ekonomi bölümleri ve çevre bilimleri enstitüsünden öğretim üyeleri de destek veriyor.

► İSÜ'DEN YENİ BİR KONGRE MERKEZİ

İstinye Üniversitesi, İstanbul'u yeni bir kültür-sanat ve kongre merkezine kavuşturdu. Özellikle teknik altyapısı ve içinde yer aldığı büyük yeşil alanı ile dikkat çeken ve İstinye Üniversitesi Kongre Merkezi 450 kişilik kapasiteye sahip, 350m²'lik bir alan üzerinde yükseliyor ve 67m²'lik bir sahne ve 50 m²'lik kulis alanına sahip. İstanbul ulaşım ağının merkezinde, toplu taşımaya yürüme mesafesinde yer alan İstinye Üniversitesi Kongre Merkezi İstanbullulara yeni bir kültür merkezi sunarken bilim, kültür, sanat alanında ulusal ve uluslararası etkinliklere ev sahipliği yaparak ülkemizin seçkin etkinlik mekanları arasında yer almayı hedefliyor. Konuyla ilgili bir açıklama yapan İstinye Üniversitesi rektörü Prof. Dr. Erdal Karaöz, yaptıkları her yatırımda, öğrencilerine yapacağı katkı ve özellikle İstanbul üzerinden sunacakları sosyal faydaya dikkat ettiklerini söyledi.

► KOÇ ÜNİVERSİTESİ'NE 900 BİN EURO'LUK FON DESTEĞİ

Koç Üniversitesi Sosyoloji Bölümü Öğretim Üyesi Doç. Dr. Erdem Yörük, "Geleceği İnşa Etmek: Türkiye'de Hesaplamalı ve Niceliksel Sosyal Bilimlerde Mükemmelleşme" projesi için Avrupa Komisyonu'ndan 900 bin avruluk Twinning Action fonu almaya hak kazandı. Üç yıl boyunca 900 bin avruluk bütçeye sahip projede, Koç Üniversitesi konsorsiyum koordinatörü olacak. Twinning Action fonu,

Avrupa Komisyonu üyesi gelişmekte olan bir ülkeden bir kurumun, önerilen alanlarda insan kapasitesini geliştirmek amacıyla Avrupa'nın önde gelen iki kurumuyla eşleştirilmesi ilkesine dayanıyor. Bu yeni hibe çerçevesinde, Koç Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü ve İnsani Bilimler ve Edebiyat Fakültesi, Almanya'dan GESIS (Leibniz Sosyal Bilimler Enstitüsü) ve İtalya'dan ISI Vakfı ile eşleşecek.

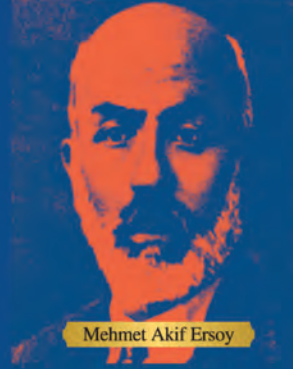
Milletimiz
Büyüktür
Büyük
Düşünün
H. Atatürk

Fatih Sultan Mehmet

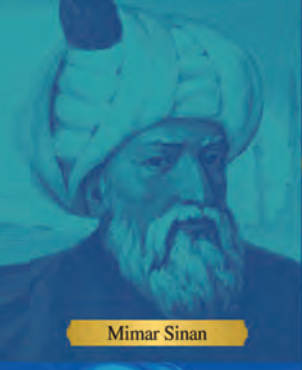
Farabi

Mehmet Akif Ersoy

Halide Edip Adivar

Mimar Sinan

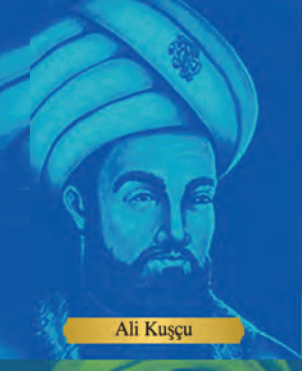
İbn-i Sina

Suna Kan

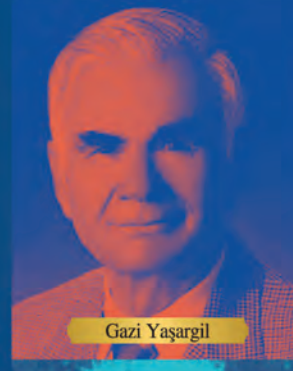
Feza Gürsey

Ali Kuşçu

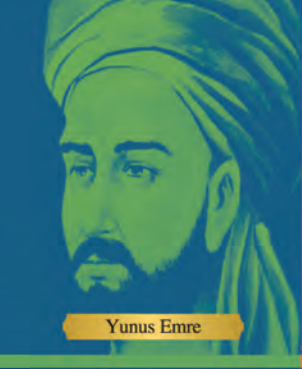
Biruni

Gazi Yaşargil

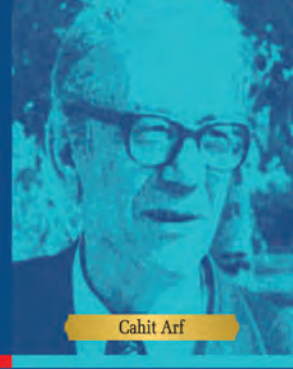
Aziz Sancar

Yunus Emre

Piri Reis

Cahit Arf

Cemil Meriç

SINAV OKULLARI ANAOKULU | İLKOKUL
ORTAOKUL
ANADOLU - FEN LİSESİ

Büyük Düşün Hedefini Yüksek Tut

Kültür Koleji Fen Lisesi Türkiye ikincisi oldu

Kültür Fen Lisesi, bu yıl 51'inci düzenlenen TÜBİTAK Lise Öğrencileri Araştırma Projeleri Yarışmasında, kimya dalında Türkiye ikincisi oldu. 12 dalda 216 projenin yer aldığı yarışmada 10'uncu sınıf öğrencileri Yusuf Kaan Güreler ve Eren Uzunöz, danışman öğretmenleri Hande Akarlar eşliğinde "Kitosan Kurkumin ve Zeytin

Yaprağı Ekstraktı Katkılı Anti-bakteriyel Yenilebilir Gıda Ambalajı" konulu projeleriyle başarıya ulaştı. Projelerinde, zeytin ağacının faydalarından yararlanan öğrenciler, yenilebilir anti-bakteriyel ve anti-viral ambalajlar elde ederek günümüzde kullanılan kanserojen ve toksisiteye sahip ambalajların önüne geçmeyi amaçlıyor. Proje ile ilgili konuşan Yusuf Kaan Güreler, "Hazır gıda endüstride büyük bir öneme sahip ve hepimiz hazır gıdalar tüketiyoruz. Bu araştırmada, kurkumin ve zeytin yaprağı ekstraktının yüksek anti-bakteriyel özelliklerinden yararlanıp akıllı gıda ambalajlama üretimi gerçekleştirdik. Böylece günümüzde yaygın kullanılan, kanserojen etkiye ve toksisiteye sahip ambalajların önüne geçilebilmesi amaçladık." diye konuştu.

ÖRAV pandemi sürecinde 7.500 öğretmene ulaştı

Öğretmen Akademisi Vakfı'nın, pandemi sürecinde sosyal izolasyondan etkilenen öğretmenlerin hem mesleki, hem de kişisel gelişimlerine destek sağlamak amacıyla geliştirdiği seminerlere 7.500 öğretmen katıldı. 25 farklı başlıkta, toplam 50 kez düzenlenen seminerlerde tüm kotalarının duyurudan kısa bir süre sonra dolduğunu belirten ÖRAV Genel Müdürü Füsun Çürüksu "Eğitlimcilerimizin ve öğretmenlerimizin mesleki ve

kişisel gelişim web seminerlerine bu kadar talepkar yaklaşmasını ve kendilerini geliştirme çabalarını takdirle karşılıyoruz. İçinde bulunduğumuz pandemi sürecinde çok fazla bilinmezlik var. Uzman eğitimcilerimiz ve kısmi zamanlı eğitimcilerimizle birlikte sürekli acil durumlara müdahale etmeye çalıştık. Yaşanan tüm zorluklara rağmen öğretmenlerimiz, eğitim ve öğretimi günün ihtiyaçlarına karşılık verecek nitelikte gerçekleştirmeye çalışıyor." dedi.

Öğrencilere 50 altın

Sabancı Vakfı'nın eğitim alanındaki başarılarını teşvik etmek amacıyla hayata geçirdiği ödül programlarından biri olan "Dilek Sabancı Eğitim Ödülleri", 2019-2020 eğitim-öğretim yılı sonunda sahiplerini buldu. Merhum Sakıp Sabancı'nın teşviki üzerine Dilek Sabancı tarafından yaptırılan Dilek Sabancı Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi'nden ilk üç derece ile mezun olan öğrencilere toplamda 50 Cumhuriyet altını takdim edildi. Dilek Sabancı Mesleki ve Teknik Anadolu

Lisesi'nin 2019-2020 yılı mezunlarından okul birincisi Yağmur Telloğlu'na 25, ikincisi Oğuzhan Kaba'ya 15 ve üçüncüsü Beyza Taşpınar'a 10 Cumhuriyet altını

ve başarı sertifikaları verildi. Sabancı Vakfı Genel Müdürü Nevgül Bilsel Safkan ödül almaya hak kazanan öğrencilere verdiği mesajda, "Sabancı Vakfı olarak mezunlarımızı başarılarından ötürü ödüllendirirken; onları yetiştiren Dilek Sabancı Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi'nin değerli öğretmenlerine ve ailelerine emekleri için teşekkür ediyoruz." dedi.

TÜRK TELEVİZYON TARİHİNDE BİR İLK: HAZIR MISIN?

Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğündeki özel eğitim uzmanlarının senaryosunu ve içeriklerini hazırladığı "Hazır mısın?" programı, ekranlarda ilk kez görme, ortopedik, işitme ve zihinsel yetersizliği olan öğrenciler ile olağan gelişim gösteren öğrencileri birlikte eğlenerek öğrenecekleri bir ortamda buluşturdu. Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürü Mehmet Nezir Gül, "Hazır mısın?" programı Türk televizyonları için bir ilk oldu, öğrencilerden, velilerden ve izleyicilerden büyük ilgi gördü" diye konuştu. Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğündeki özel eğitim uzmanlarının senaryosunu ve içeriklerini hazırladığı ve TRT EBA TV ilkökul ve ortaokul kanallarında 40'ar dakikalık olmak üzere toplamda 16 bölümün çekimleri tamamlanan "Hazır mısın?" programına, engelli ve olağan gelişim gösteren öğrenciler, kaynaştırma eğitim modeli çerçevesinde katıldı.

Yaz tatili boyunca her hafta salı ve perşembe günleri saat 20.45'te TRT EBA TV'de yayınlanacak oyunlar, bilgi, eğlence, el becerileri ve spor alanlarında düzenlendi.

Sabancı üniversitesi Türkiye'den ilk 100'e giren tek üniversite

Sabancı Üniversitesi Executive MBA programı (EMBA), QS Executive MBA Dünya Sıralaması'nda bu yıl

5 basamak yükselerek 66. sıraya yerleşirken, Türkiye'den ilk 100'e giren tek üniversite oldu. Sabancı Üniversitesi Yönetim Bilimleri Enstitüsü tarafından yöneticilere özel sunulan profesyonel yüksek lisans programı, Avrupa sıralamasında ise 31. sırada yer aldı. Sıralamaya Türkiye'den sadece iki üniversite girerken, Sabancı Üniversitesi ilk sırada yer aldı. Sabancı Üniversitesi Yönetim Bilimleri Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Nihat Kasap, Executive MBA programının göstermiş olduğu bu başarı ile ilgili "Sabancı Üniversitesi olarak iş dünyasına nitelikli insan kaynağı yetiştirmek amacıyla MBA programlarımızı üniversitemizin uluslararası araştırma vizyonu doğrultusunda oluşturuyoruz. Bu yönüyle programa katılanlara önemli bir katma değer sağlayan Executive MBA programımızın uluslararası alanda takdir görmesi bizi ayrıca gururlandırıyor" diye konuştu.

Aynı başarı, bambaşka bir Kavram!

Tam 46 yıldır fikirde özgür,
bilimde çağdaş nesiller yetiştiren Kavram;
büyük yenilenme süreci rehberliğinde
oluşturduğu çağdaş okulları ve
kurs merkezleri ile bugünün eğitimine
yön vermeye devam ediyor.

KAVRAM GENEL MERKEZ

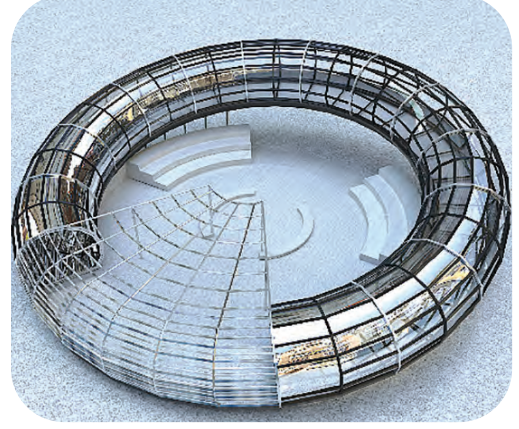
T: +90 216 352 19 74 **W:** kavram.k12.tr

A: Atatürk Mah. Ataşehir Bulvarı Gardenya Plaza 3
Kat: 10 Ataşehir / İstanbul

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİSİNDEN SANAL MAHREMİYET MÜZESİ

Gelişen teknolojiyi yaşam, mekan ve insan üçgeninde yeni arayışlara yöneltme amacıyla düzenlenen ve 75 farklı projenin yarıştığı "Sorumlu Mimarlık Şeffaf Mekan" online workshop'unun kazananları belli oldu. Altınbaş Üniversitesi GSTF İç Mimarlık ve Çevre Tasarımı Bölümü 3. sınıf öğrencisi Kaan Gülarıslan'ın, Boğaziçi Üniversitesinden Öykü Yalçınkaya ile birlikte hazırladığı "Sanal Mahremiyet Müzesi" projesi, workshop kapsamında "Eşdeğer Mansiyon Ödülü"ne layık görüldü. Proje hakkında bilgi veren Altınbaş Üniversitesi öğrencisi Kaan Gülarıslan, "Sanal Mahremiyet Müzesi, mahremiyet kavramının minimum ve maksimum düzeyde yaşanabilecekleri sanal dünyada gösteren bir geçiş tünelidir. Bu projeye minimum ve maksimum mahremiyetin toplumsal hayatta yol açacağı sorunları öngörerek farkındalık yaratmayı ve insanları düşünmeye teşvik etmeyi amaçladık" dedi.

DÜNYA ÜNİVERSİTELERİYLE BİLİMSEL KÖPRÜ KURULUYOR

Pandemi ile birlikte uyguladığı uzaktan eğitim programlarıyla öğrencilerinin kesintisiz olarak derslerini takip edebilmelerini sağlayan Üsküdar Üniversitesi, aynı zamanda MIT, Stanford ve Harvard gibi dünya çapındaki üniversitelerin derslerinin yer aldığı platformları öğrencilerine açtı. Dijital erişimin öneminin arttığı bugünlerde öğrenciler, Coursera ve edX gibi dünyanın önde gelen iki büyük çevrimiçi platformda 7 bine yakın online eğitim içeriğine erişip istedikleri dersleri dinleyebiliyor. MIT ve Harvard Üniversitelerinin işbirliği kurulan online yüksek öğretim ders içerikleri sağlayan MOOC (Massive Open Online Courses) platformu olan edX ile Üsküdar Üniversitesi öğrencileri 2 bin 500'ün

üzerinde hazırlanmış içeriğe erişim sağlayabiliyor. Üsküdar Üniversitesi öğrencileri edX platformu ile sağlık bilimleri, mühendislik, psikoloji gibi pek çok alanda dünyanın önde gelen üniversitelerinden ve saygın kurumlarından online dersler alabiliyor.

YEDİTEPE ÜNİVERSİTESİ'NDEN ULUSLARARASI BİLİŞİM HUKUKU YAZ OKULU

Yeditepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi çağın gerisinde kalmak istemeyen, güncel gelişmeleri yakından takip edip ileride daha da gelişecek bilişim hukuku alanında bilgi sahibi olmak isteyen hukukçular için Bilişim Hukuku Yaz Okulu'nun bu yıl üçüncüsünü düzenliyor. Online platformda, 20-24 Temmuz tarihleri arasında gerçekleştirilecek eğitimde katılımcıların bilişim hukuku için teknik temeller, e-ticaret, çeşitli bilişim suçları, kişisel verilerin korunması, yapay zekâ, unutulma hakkı ve bilişim hukukunda vergi problemleri gibi konularda önemli kazanımlar elde etmesi amaçlanıyor. Yaz okulunun eğitimci kadrosu yerli ve yabancı, alanında önde gelen çok sayıda uzmandan oluşuyor. Yaz okulunda, bilişim hukuku çeşitli konu başlıkları ile tüm yönleriyle ele alınıyor.

TÜRK EĞİTİMCİ, MICROSOFT'A "PANDEMİDE UZAKTAN EĞİTİMİ" ANLATTI

2018 yılında dünya genelindeki binden fazla "Microsoft Showcase School" arasında en iyi okul seçilen Vizyon Koleji'nin kurucusu Abdulkadir Özbek, Microsoft'un daveti ile Microsoft Showcase School liderlerine uzaktan eğitim, dijital eğitim ve pandemi sürecindeki eğitim uygulamaları hakkında sunum yaptı. Özbek, geçtiğimiz perşembe günü yapılan sunumda, eğitim teknolojilerini pedagojiye uygun olarak en etkin şekilde kullanan ve bu alanda Türkiye'nin öncü okullarından olan kolejin başarılarında Microsoft eğitim araçlarının önemi ve kullanımı hakkında bilgiler verdi. Uzaktan eğitim sürecinde gösterdikleri başarıyla Microsoft'un Global Okul Liderleri Takımına seçilen deneyimli eğitimci Abdulkadir Özbek, Microsoft Showcase School liderlerine yaptığı sunumda, okul olarak uzaktan eğitim araçlarını nasıl kullandıklarını anlattığını belirtti.

Güçlü Bir Birliktelik İçin! Bu VATAN Hepimizin

Vatan Eğitim Kurumları Türkiye'nin dört bir yanında açılan şubeleriyle büyümeye devam ediyor. Kurduğumuz bu güçlü ağda yerinizi almak için bizimle iletişime geçin.

Vatan®
Eğitim Kurumları

444 6 208

franchise@vatanokullari.com
vatanokullari.com

V Vatan® Okulları **V** Vatan® Kurs Merkezi

Vmod
Verimli Eğitim

f / vatanokullari
t / vatan_okullari

BUNLARI BİLİYOR MUSUNUZ?

1 BİR ANNE İCAT ETTİ!

Atılabilen çocuk bezlerini bir anne icat etti. Kirli kumaş bezlere bir çare arayan Marion Donovan, önce çocuk bezlerinin dışını naylonla kaplama yöntemini geliştirdi. İlk örneğinde bir duş perdesi ve daha sonra paraşüt kumaşı kullanıldı. Üreticiler bununla ilgilenmedi, fakat

1949 yılında kendi firmasını kurup ürünü New York'da Saks Fifth Avenue'da pazarladığı zaman başarılı oldu. Donovan daha sonra çocuk bezlerine atılabilen cins ve emme özelliği olan bir madde ekleyerek ilk atılabilen çocuk bezlerini icat etti ve firmasını 1951 yılında 1 milyon dolara (yaklaşık 1 milyon 200 bin TL) sattı.

2 KONSERVE KUTULARI!

Konserve kutuları için hermetik" (hava ve su sızdırmaz" denir. Hermetik kelimesi, İsa'dan sonraki il 300 yıl içinde yaşadığı sanılan ve hava sızmasını önleyen sihirli bir madde keşfettiği rivayet olunan, efsanevi simyacı Hermes Trismegistus'un adından geliyor. Hermetik konserve kutusu ilk defa 1810 yılında ticaretle uğraşan Peter Durand adlı bir İngiliz tarafından icat edildi. İlk konserve kutuları o kadar kalındı ki açmak için çekiçle vurmak gerekiyordu. Bundan iki yıl sonra yine İngiliz Thomas Kensetti ıstridyce, et, meyve

ve sebzelerin konservesini yapmak için New York sahilinde Amerika'nın ilk konserve imalathanesini kurdu. 1825 yılında a bunun patentini aldı. Tamamen alüminyum olan konserve kutusu ise 1957 yılında ortaya çıktı.

3 KETÇAP!

Ketçap Uzakdoğu'da tuzlu bir balık sosu olarak ortaya çıktı. Ketçap adı muhtemelen Çince ya da Malay'dan gelmektedir. Batı'ya getirildikten sonra 1700'lü yıllara gelindiğinde bundan sebze ve et yemeklerinde kullanılmak üzere çok sayıda sos yapılmaya başlandı. Günümüzde muz ketçapı, mantar ketçapı gibi birçok ketçap üretilmektedir. Domates ketçapı oldukça yenidir; ilk defa 1837'de satılmaya başlanmıştır.

4 KAN, TER ve GÖZYAŞI!

İnsan vücudundaki tuzun yoğunluğu deniz suyundaki tuz yoğunluğunun yaklaşık üçte biri kadardır. Kan, ter ve gözyaşının çok tuzlu olmasının nedeni budur. Bilim insanlarının çoğu, yaşamın okyanuslarda başladığına ve bundan ötürü insanların ve hayvanların tuza ihtiyacı olduğuna inanır. Denizlerden karaya çıkan ilk yaratıklar beraberlerinde az miktarda tuzla geldi ve tuz ihtiyacı nesilden nesile taşıdı.

D Ü N Y A N I N
K A P I L A R I
S A N A A Ç I K

Girne Amerikan Üniversitesinin
köklü deneyimiyle, en az iki dilde
iletişim yetkinliği kazanan,
dünyayı anlayan ve kendini dünyaya
iyi ifade edebilen öğrenciler
yetiştiriyoruz.

**GİRNE
KOLEJİ**
GİRNE AMERİKAN
ÜNİVERSİTESİ
KURULUŞUDUR

FIKRA

SİZ KAZANDINIZ!

Öğretmen sınıfa girer ve sınıfın çok gürültülü olduğunu görür. Hemen öğretmen sınıfı susturur ve öğrencilere neden sınıfın bu kadar gürültülü olduğunu sorar. Öğrenciler sokakta bir köpek bulduklarını ve en büyük yalan atana bu köpeğin verileceğini söylerler. Hoca çocuklara dönerek,

- Çocuklar ne kadar ayıp sizin bu yaptığınız, ben sizin yaşlarınızdayken hiç yalan söylemezdim.

Çocuklar hep bir ağızdan:
- Öğretmenim köpeği siz kazandınız!

KAN DOLAŞIMI

Okulda hoca kan dolaşımıyla ilgili konuyu anlatmaktadır. Konuyu basitleştirerek açıklamak için örnek gösterir.

- Şimdi arkadaşlar eğer ben kafa üstünde olacak şekilde ters dönersem, kan kafama iner ve kafam kıpkırmızı olur.

Peki şu anda normal olarak ayaklarımın üstünde duruyorum da neden ayaklarım kızarmıyor?

Aradan bir çocuk atlar ve hocaya:
- Orası doluda ondan hocam!

ÖZLÜ SÖZLER

Éğitim, soğukkanlılığınızı ya da özgüveninizi kaybetmeden her şeyi dinleyebilme yeteneğidir.

Robert Lee Frost

İnsanlar birey halinde eğitilmelidir; çünkü ancak bireylerin tek başlarına yükselmesiyle, toplumların yeterli bir şekilde yükselmesi mümkün olabilir.

Samuel Smiles

Bilginin gücüne inanıyorum, kültürün gücüne inanıyorum; ama eğitimin gücüne, daha çok inanıyorum.

Seyyid Kutub

Éğitim kılıcımla ateş yakmaktır. Boş bir kabı doldurmak değildir.

Sokrates

Bir insanı ahlaken eğitmeden sadece zihnen eğitmek topluma bir bela kazandırmaktır.

Theodore Roosevelt

Bir mermer parçası için heykeltıraş ne ise, ruh için de eğitim odur.

Addison

Dünyada kesinlikle felaket yoktur, özellikle engeller vardır; eğitim görmüş güçlü bir irade, bunları daima aşar.

Victor Pauchet

Éğitim, çocuğu önce dünyada, sonra da özel çevrelerde varlığını sürdüreceği şartlara hazırlamak demektir.

Wolfgang Van Goethe

İşleriniz iyi gidiyorsa eğitim bütçenizi iki katına çıkarın, kötü gidiyorsa dört katına.

Tom Peters

Éğitim demek, vücutta ve ruhtaki güzelliği ve mükemmelliği son mertebesine kadar geliştirmek demektir.

Platon

AYIN SÖZÜ

ŞAYET!

"Şayet derlerse ki 'Okulları, gerekli şartları sağlayarak 31 Ağustos'ta açabilirsiniz', biz o şartları sağlar ve okullarımızı açarız. Derlerse ki 'bir süre daha açmayın', biz uzaktan eğitimle süreci yönetiriz. Derlerse ki 'tüm boyutlarıyla seyretilmiş bir planlamayla açabilirsiniz', bu planlamaya uygun olarak okulları açabilecek imkanlara sahibiz. Diyebiliriz ki bu kararı, aldığımız ve alacağımız tedbirler belirleyecek.

ZIYA SELÇUK - MİLLÎ EĞİTİM BAKANI

BABAMI!

11 çocuk ve babam işte... Babam, şair ruhlu birisiydi ama iyi bir esnaf değildi. Ve evde bu sıkıntılar söz konusu olurdu. Yani 'ne olacak, dükkan battı batacak' hadisesi. Ben de doğuştan tahmin ediyordum hassas, biraz içe dönük birisiyim. Yani aynı kaptan yemek yiyoruz. Yani hatırlıyorum böyle kaşığı çok doldurursam 'Ne o lan bedava buldu yiyorsun' söyleyeceklermiş gibi geliyordu bana. Onu bile çok doldurmuyordum böyle, sıkılıyordum. Onu için yeni ayakkabı, yeni elbise konusunda hiçbir beklentim yoktu.

PROF. DR. DOĞAN CÜCELOĞLU - YAZAR/AKADEMİSYEN

İKİ ŞEY!

Benim için o dönem hayatta iki şey vardı; sinema ve masa tenisiydi. Okulun masa tenisi takımındaydım ve Türkiye şampiyonuydum. Kafamda dersler, masa tenisi raketi ve sinema vardı. Yemeğe çok düşkün olan arkadaşlarımın komik olduğunu düşünüyordum. Ben yemeği yiyip çabukça masa tenisine gitmeyi düşünüyordum. Gastronomiye merakım aslında yurt dışına çıkmamla başladı diyebilirim.

VEDAT MİLOR - GURME

SERAP GİBİ!

İnsan sanayileşmeden sonra ne olduğunu unuttu. Verime, hıza ve kâra odaklandı. Böyle bir sistem kurduk. Eğer biz biyolojik canlı ve manevi ihtiyaçları olan bir canlı olarak ne olduğumuzu keşfedebilirsek bu stresin sebebini de, mutluluk denen şeyi neden çölde bir serap gibi kovaladığımızı da anlarız.

PROF. DR. SİNAN CANAN - AKADEMİSYEN

**“Her çocuk,
kendini ve hayatı
anlama yolculuğunda,
geleceğini tasarlama hakkına
sahiptir. Yaratıcılığı, üretkenliği
destekleyen bir ortam sunulursa; bu
hakkı en iyi biçimde kullanabilir.”**

YÖM | YENİLİKÇİ ÖĞRENME OKULLARI - ATAŞEHİR YERLEŞKESİ

📍 Küçükbakkalköy, Yenidoğan Cd. No:27-29, 34750 Ataşehir/İstanbul
☎ 0850 888 82 09 / 0544 612 99 66 🌐 www.yenilikciogrenme.k12.tr

YÖM | YENİLİKÇİ ÖĞRENME OKULLARI - GÖZTEPE YERLEŞKESİ

📍 Göztepe, Dr. Rifatpaşa Sk. No:19, 34730 Kadıköy/İstanbul
☎ 0216 360 2 360 / 0532 445 74 84 🌐 www.yenilikciogrenme.k12.tr

ÖZEL BİR YER OKULLARI - ÇAMLICA YERLEŞKESİ

📍 Küçük Çamlıca Mah. Erkan Ocaklı Sk. No:2 Üsküdar, İstanbul
☎ 0216 545 37 83 / 0544 494 1 937 🌐 www.biryerokullari.k12.tr

ÖZEL BİR YER OKULLARI - ACIBADEM YERLEŞKESİ

📍 Altunizade mh. Çeken Sk. No:3/1 Üsküdar/İstanbul.
☎ 0216 360 2 360 / 0216 325 56 54 🌐 www.biryerokullari.k12.tr

Z KUŞAĞI NE İSTER?

Sosyal medya ve tüm dijital mecralarda son günlerin öne çıkan konuları arasında Z kuşağı yer alıyor. Uzmanlar, 2000 yılı ve sonrası doğumlu bireylerin jenerasyonu olan Z kuşağını geleceğe damgasını vuracak kuşak olarak tanımlıyor. Z kuşağının hayatı ele alış biçimleri ve değerleriyle öncüllerinden belirgin farklılıklar sergileyeceği öngörülüyor.

Türkiye'nin çeşitli illerinde, farklı kültürlerle ve sosyoekonomik gruplara ait Z kuşağı bireyler ile birebir görüşmeler yaparak, derin bir araştırma neticesinde yazdığı "Z: Bir Kuşağı Anlamak" kitabıyla ses getiren Kuşak Araştırmacısı, Yazar Evrim Kuran, "Milenyum Çağı Gençleri" hakkına şunların altını çiziyor: "Kuşakları anlamak; geçmişini onurlandırmak, geleceği mümkün kılmak için fevkalade bir araç. Bugün dünyada demografik bir devrim gerçekleşiyor. Yaş 35 artık yolun yarısı değil ve bu demografik değişiklik hayatın her alanını etkileyen ve yakın gelecekte daha da etkileyecek olan yeni sosyal sınıfların oluştuğunu, yeni bir değerler setinin, yeni bir yaşam tavrının konuşulması gerektiğini anlatıyor. Dünya nüfusunun %32'si, Türkiye nüfusunun ise %30'u Z kuşağı. Bir başka deyişle ülkemizde 24 milyondan fazla 19 yaş ve altında birey var. Z kuşağı geleceğe damgasını vuracak olan kuşak. Hayatı ele alış biçimleri ve değerleriyle öncüllerinden belirgin farklılıklar sergileyecekler. Onların yetişkin bireyler halini alacağı gelecekte, sadeleşme, sürdürülebilirlik, girişimcilik ve sivil toplum inisiyatiflerinin değer kazanacağına, doğanın, barışın, yaratıcı zekânın her zamankinden daha kıymetli olacağı dönemler yaklaşıyor. Duygusal zekanın en önemli yetkinliklerden biri halini aldığı bu yeni çağın çocukları, dünyaya epeydir unuttuğu kavramları hatırlatacak. Z kuşağı da bir şeyler yaratma ve üretme konusunda becerileriyle geldiler. El işçiliklerini kullanarak bir şeyler yaratmaktan keyif alan, daha fazla eşyaya değil, daha anlamlı deneyime sahip olmak isteyen bir kuşak...

Z jenerasyonu henüz yetişkin değil, kendi içeriklerini yaratma fırsatı isteyen ve bu sebeple artık sunduklarımızın tüketicisi değil üreticisi olmayı talep eden yepyeni bir kuşak. Y kuşağının "tüketici merkezli" döneminden sonra Z kuşağı ile "bağlam merkezli" dönem başlıyor. Bu durum öğretmenleri, fikir liderlerini, markaları, şirketleri, sahnedeki bilge kişilik olmak yerine kolaylaştırıcı bir rehber olmaya zorlayacak. Yani eğitimden tüketime, üretimden iletişime her süreçte hegemonyanın ezberleri bozulacak ve fark yaratmak değil de birlikte değer yaratmaya odaklanılacak."

KÜRESEL KÖYÜN KAYGILI ÇOCUKLARI

Z Kuşağını "Küresel Köyün Kaygılı Çocukları" olarak tanımlayan Evrim Kuran, "Bunu hem dünyadaki Z kuşağı araştırmalarına hem de Türkiye'nin Z kuşağı hakkında yaptığım araştırmalara dayanarak söylüyorum. Küresel olarak bakarsak, dünyanın doğal kaynaklarının en hoyratça tüketildiği dönemde dünyaya gelmiş bir nesil olarak çevresel temalara hassasiyetleri yüksek bir kuşak çünkü fiziksel dertleri çok olan bir dünya

bıraktık onlara.

Türkiye'ye geldiğimizde ise dünyanın gelişmiş ekonomilerinin tamamından gençlerimizin stres seviyesi daha yüksek. Bu durum hem düşük gelir grubu hem de yüksek gelir grubu hanelerde böyle. Milenyum çağı gençleri ile yaptığımız çalışmalarda uzun zamandır karşımıza çıkan önemli bir temel değer: Adalet. Y kuşağının adalet ve eşitlik söylemlerini öncül kuşaklara göre çok daha fazla ve yüksek sesle talep ettiklerine yakın tarihimizde şahit olmuştuk; ancak Z'ye gelindiğinde bu talep daha da belirgin bir hal alıyor. Araştırmalarımızda çok farklı sosyoekonomik seviyelerden Z kuşağına dünyada tek bir şeyi değiştirebilseydin o şey ne olurdu sorusuna ilk sırada adaletsizlik ve eşitsizlik yanıtı geliyor. Türkiye'de yaşamak denince akıllarına ilk gelen çağrışımları sordumuzda birbirine hiç benzemeyen mahallelerden gençler aynı sözcükte buluşuyor: Zor.

Z kuşağı araştırmalarımız gösteriyor ki genç beyin göçünün mayası erken öğrencilik döneminde atılıyor. Gençlerimizin güvenli bir iklim ihtiyacı var. Ve sanırım en çok da gençliklerine yakışır biçimde umuda. Evet, dünyada kaygılı gençler. Ama Türkiye'de daha da kaygılılar." dedi.

Hayallerine ulaşmak için

**DOĞRU YER
DOĞRU ZAMAN**

Bakan Ziya Selçuk

OKULLARI HEP BİRLİKTE AÇACAĞIZ

Okulların açılış tarihi hakkında “Ağustos sonu ya da Eylül başında belli olur” ifadesini kullanan Millî Eğitim Bakanı Ziya Selçuk, kamuoyunda oluşan kaygılar üzerine okulların açılış tarihine ilişkin, “Bu mesele, yalnızca okulla bağı olanların değil, ülkenin gündemi olmak zorunda. Yaşadığımız salgının seyri, okulların açılış tarihi üzerinde son derece belirleyici bir etkidir.” açıklamasını yaptı.

Okulların ne zaman, ne koşulda, nasıl açılacağına bütün öğrencilerin, öğretmenlerin, velilerin gündemi olduğuna işaret eden Millî Eğitim Bakanı Ziya Selçuk, tek bir kişinin ihmalinin bile binlerce kişiyi etkilediğinin görüldüğünü vurgulayarak, “Eğer biz tedbiri bırakır, sosyal mesafeyi korumaz, maskemizi takmazsak çocuklarımızı eğitimden mahrum bırakıp en temel hakları olan eğitim hakkını ellerinden almış oluruz. Bu, büyük bir vebaldir. Okullarımızın açılması ile ilgili çocuklarımızın, öğretmenlerimizin ve velilerimizin sağlığı önceliğimizdir. Lütfen sizin de önceliğiniz maskeniz, sosyal mesafeniz ve tedbirleriniz olsun. Okulları hep birlikte açacağız.” diye konuştu.

HEPİMİZE BÜYÜK BİR VAZİFE DÜŞÜYOR

Bilim Kurulu ve Sağlık Bakanlığı ile sürekli iletişim halinde olduklarını, süreci en sağlıklı şekilde yürütmek adına çalışmalar yürüttüklerini ve her türlü tedbire göre yol alabilecek bir hareket kabiliyetlerinin bulunduğunu vurgulayan Selçuk, şunları kaydetti: “Şayet derlerse ki ‘Okulları, gerekli şartları sağlayarak 31 Ağustos’ta açabilirsiniz’, biz o şartları sağlar ve

okullarımızı açarız. Derlerse ki ‘bir süre daha açmayın’, biz uzaktan eğitimle süreci yönetiriz. Derlerse ki ‘tüm boyutlarıyla seyreltilmiş bir planlamayla açabilirsiniz’, bu planlamaya uygun olarak okulları açabilecek imkanlara sahibiz. Diyebiliriz ki bu kararı, aldığımız ve alacağımız tedbirler belirleyecek. Bu süreçte hepimize büyük bir vazife düşüyor. Lütfen, erken yaşta korku, kaygı ve belirsizlikle karşı karşıya kalan çocuklarımızı bu süreçten mümkün olduğunca uzak tutalım. Bilsinler ki tedbirleri alınmış bir okulları, kendilerini güvende hissedecekleri bir sınıfları ve onlara kendi evladı gibi göz kulak olan öğretmenleri olacak. Kendilerine de birtakım sorumluluklar düşecek, onlar da bunları yerine getirecekler. Her şey yoluna girecek

ve yolunda gidecek. Bunların ne zaman olacağını, takvimin değişip değişmeyeceğini de bize Bilim Kurulu söyleyecek. Onların ne söyleyeceğini ise bugün sizin, benim, onun, yani hepimizin aldığı tedbirler belirleyecek.”

EĞLENCELİ MOBİL UYGULAMA: TABİİ

Millî Eğitim Bakanı Ziya Selçuk, ortaokul 5, 6 ve 7’nci sınıf öğrencilerine oyun yoluyla eğlenerek öğrenme fırsatı sunan “Tabii” uygulamasını kamuoyuyla paylaştı. Selçuk, “Tabii”nin Z kuşağı diye tanımlanan, farklı araçlarla öğrenen çocuklar için güzel bir uygulama olduğunu belirtti. Millî Eğitim Bakanı Ziya Selçuk, Bakanlık Başöğretmen Salonu’nda “Tabii

Okul Kıyafetleri

Since 1983

Megu Giyim Sanayi ve Dış Ticaret Ltd. Şti.

Okul Kıyafetlerinin Doğru Adresi

30 YILI AŞKIN TECRÜBE
MEGU GIYIM

KALİTE ODAKLI ÜRETİM
MEGU GIYIM

GENİŞ ÜRÜN YELPAZESİ
MEGU GIYIM

RPT SİPARİŞLERE HIZLI ÇÖZÜM
MEGU GIYIM

ÖZEL KUMAŞ TEDARİKLERİ
MEGU GIYIM

GÜLER YÜZLÜ SATIŞ POLİTİKASI
MEGU GIYIM

Adres: Oruç Reis Mah. Vadi Cad. B174 No:230/A GİYİMKENT-ESENLER / İSTANBUL

+9(0212) 520 15 17 +9(0212)512 75 95 +9(0212)519 41 56

megu@megugiyim.com www.megugiyim.com www.kolejkiyafetleri.com

facebook.com/megu.giyim instagram.com/meguokulkiyafetleri

Mobil Uygulaması'nın tanıtımında yaptığı konuşmada, çocuklara imkân verildiğinde, somut içerikler sunulduğunda her an, her yerde bir faaliyet içinde olmalarının mümkün hâle geldiğini ifade etti. İlkokullar için "Arkadaş" isimli kitap serisini Türkiye genelinde dağıtmaya başladıklarını hatırlatan Selçuk, "Şimdi de ortaokul 5, 6 ve 7'nci sınıflar için geliştirdiğimiz eğlenceli mobil uygulama 'Tabii' ile oyun yoluyla eğlenerek öğrenmek için bir fırsat vermeyi amaçlıyoruz. Oyun ve dersi iç içe yerleştirmek temel gayemiz." dedi.

"TABİİ" UYGULAMASINDA NELER OLACAK?

Ortaokul 5, 6 ve 7. sınıf öğrencilerinin derslerini istedikleri an istedikleri yerde tekrar edebilmeleri için hazırlanmış günlük testlerden oluşan eğlenceli yarışma uygulaması "Tabii" ile öğrencilerin yaz tatilinde okuldan ve derslerden uzak kalmamaları ve öğrendiklerini unutmamaları amaçlanıyor. "Tabii" ile her gün Türkçe, matematik, sosyal bilgiler ve fen bilimleri derslerinden onar soru olmak üzere toplam 40 farklı soruyla karşılaşacak öğrenciler, kendi bilgilerini sorgulayıp ders tekrarı yapacak ve yeni bilgiler öğrenecek.

Uygulamayı kullanırken sadece soruları ekrandan okuyup 60 saniye içinde doğru cevabı vermek, diğer soruya geçmek için yeterli olacak. Öğrencilerin yaz tatilinde derslerden tamamen uzaklaşmamaları için hazırlanan ve onlara, onların dilinde hitap eden renkli bir uygulama olan "Tabii", ilgili uygulamalardan cep telefonu ve benzeri cihazlara indirebilecek. Öğrenciler, uygulamaya EBA kullanıcı adı ve şifreleriyle giriş yapabilecek.

GÜZEL SANATLAR LİSELERİ İÇİN GÜÇLÜ İŞ BİRLİĞİ

Millî Eğitim Bakanlığı, Kültür ve

Turizm Bakanlığı, İstanbul Üniversitesi, İstanbul Teknik Üniversitesi ve Marmara Üniversitesi arasında sanat eğitimi alanında iş birliği protokolü imzalandı.

Millî Eğitim Bakanı Ziya Selçuk, protokolün imza töreninde yaptığı konuşmada MEB, Kültür ve Turizm Bakanlığı ile sanat eğitimi alanında ülkenin gurur kaynağı olarak görülen İstanbul Teknik Üniversitesi, İstanbul Üniversitesi ve Marmara Üniversitesi arasında anlamlı bir protokol imzalandığını belirterek, "İş birliği kapsamında, güzel sanatlar alanının ihtiyaç duyduğu sanatsal ve estetik değerlerle şekillenen sanat üretiminde farklı disiplinleri bir arada kullanma imkanı getiren, teori ile pratiği alt yapıya uygun şekilde geliştirme fırsatı veren bir şekilde öğrencilerin eğitim görmesine imkan sağlanacak." diye konuştu. Protokol kapsamında, İstanbul Üniversitesi, İstanbul Teknik Üniversitesi ve Marmara Üniversitesi ile eşleştirilen 3 lise bulunduğu işaret eden Selçuk, Başakşehir İstanbul Teknik Üniversitesi İsmail Dede Efendi Güzel Sanatlar Lisesine adı verilen İsmail Dede Efendi'nin, bestekârlığının yanı sıra neyzenliği ve hanendeliği ile de ünlü olduğunu, İstanbul Üniversitesi İtri Güzel Sanatlar Lisesine adı verilen İtri'nin 17. yüzyıl önemli Mevlevî bestecileriyle çalıştığını, Marmara Üniversitesi Abdülkadir Meragi Güzel Sanatlar Lisesine adı verilen Abdülkadir

Meragi'nin de kültür alanına ciddi katkısı olduğunu dile getirdi.

Bu liselerde düzenlenecek faaliyetlere ilişkin bilgi veren Bakan Selçuk, şunları kaydetti: "Öğretim programını güzel sanatlar alanının ihtiyaçları doğrultusunda yeniden düzenlemeyi planlıyoruz ve okullarda, bu düzenlenmeye dayalı programların uygulanması ve eğitim alanının kalitesinin artmasını hedefliyoruz. Müzik alan öğretmenlerine yüz yüze ve uzaktan hizmet içi eğitimler planlamak ve bu doğrultuda öğretmen eğitimi konusunda bir takım çalışmalar hedefleniyor. Öğrencilerimiz ile üniversite öğrencilerinin proje grubu oluşturarak proje hazırlamaları ve bu projelerle bilgi ve beceri paylaşımı da lise öğrencileri için inanılmaz katma değer oluşturacaktır. Bu okullarda, müzik aletleri yapımı ve müzik eğitim sınıfı kurulmasına destek verilmesi için de çalışmalar yürütülecek. Üniversite son sınıfta okuyan öğrencilerin, öğretmenlik uygulaması dersini protokol kapsamındaki okullarda yapması suretiyle öğretmen adayı olan öğrencilerimizi de sahaya yaklaştırmayı hedefliyoruz."

PROTOKOL GÜZEL SANATLAR ALANINDA FARK YARATACAK

Kültür ve Turizm Bakanı Mehmet Nuri Ersoy, da "sanat eğitimi" alanında imzaladıkları iş birliği protokolünün güzel sanatlar alanında fark yaratacağını söyledi. Güzel sanatlar liselerine yönelik bir projenin hazırlıklarını sürdürdükleri müddesini de veren Ersoy, şunları söyledi: "Genç yetenekleri keşfetmek ve uluslararası sanat sahnesinde söz sahibi olacak kuşakları yetiştirmek için sanat alanında eğitim gören gençler ile Bakanlığımızın sanatçılarını buluşturmayı planlıyoruz. Eğitim süreçlerinde üstün başarı gösteren gençlerin Bakanlığımız bünyesinde sanatçı olmalarını hedeflediğimiz bu projede, gençlerimizi tüm imkanlarımızla destekleyeceğiz. Projemizin bütün detaylarını inşallah Eylül ayında sizlerle paylaşacağız."

PROTOKOLDE YER ALAN DİĞER FAALİYETLER

- » Batı müziği, Türk halk müziği, Türk sanat müziği alanları derslerinin üniversitelerin ilgili konservatuvar ya da fakülteleri tarafından verilmesinin sağlanması,
- » MEB tarafından yapılacak olan toplantı, seminer, konferans, ulusal veya uluslararası yarışma, konser ve etkinlikler, teknik gezi gibi farkındalık faaliyetlerine katkı sağlamak,
- » Ulusal ya da uluslararası yarışmalarda ve konserlerde görevlendireceği

eğitim koçu eşliğinde öğrencilerin hazırlanmalarını ve katılımlarını sağlamak,

- » Belirlenen okullarda etkili, verimli ve anlamlı müzik eğitimi için derslerde kullanılacak materyallerin teminine, çalgı bakım onarım, akort gibi yapılmasına ilişkin imkanlar ölçüsünde işbirliği yapmak, üniversitenin ana çalgı öğrencileri tarafından okulda eğitim ve öğretimi verilmeyen çalgıların tanıtılmasını sağlamak."

Her Şey Çocuklar için

ORGANİK

ESTETİK

DAYANIKLI

Geleceğimizin güvencesi olan çocuklarımızın ve gençlerimizin eğitim hayatlarında önemli bir parça olan okul kıyafetleri ihtiyaçlarına modern, kaliteli ve geniş seçenekler sunmak, temel kurumsal önceliğimizdir.

0850 490 23 23

www.rynokulkiyafetleri.com

RYN®

1996

OKUL KİYAFETLERİ

BİLGİ ve BİLMEMEYE DAİR...

Okul yıllarındayken size özel olarak kazandırılan veya sizin inşa ettiğiniz dayanıklı bilgileriniz oldu mu?

Bilgi, belki de en fazla "bilgi gücüdür" sözü ile ifade edilen bir mefhumdur. Bu söze ben de "bilgi yüküdür" diyerek bir ilave yapmış olayım. Her iki söz de çok su kaldırır; biz en iyisi konuya girelim...

Bilgi, kişinin yeni bir şey öğrenmesi için dayanak olur. Diğer taraftan bilgi kişinin bir şey öğrendikten sonra edindiği bir yapı da olur. Yani bilgi hem başlangıçtır hem sonuçtur. İnsan için bir varoluş dayanağıdır. İnsan bilgi ile var olur, bilgi ile yaşar.

Bilgiye dair ilk çağlardan bu yana dile getirilmiş farklı düşünceler vardır. Mesela Antik Yunan düşünürlerinden Platon'a göre bilgi insanda doğuştan vardır. Bu bakış iyimserlik içerir. Bilginin insanda doğuştan var olduğuna inanırsanız kimseyi bilmez, anlamaz diye etiketlemezsiniz. Onda var olan bilgileri ortaya çıkarmak için uğraşsınız. Diğer taraftan Aydınlanma çağı düşünürlerinden John Locke da insan beyninin doğuştan boş olduğunu, bilginin yaşantı ve deneyimle kazanıldığını söyler. Bu bakış da iyimser bir bakıştır. Çünkü bu yaklaşıma göre de bireyin kendisine ne verilirse onu alabileceğine inanılır.

ÜST ÜSTE KAZANILAN BİLGİ!

Başka bir görüşe göre ise bilgi kesinliği ifade eder; doğruluğu ve geçerliliği değişmez; bu yüzden gelecekte kullanmak üzere edinmek gerekir. Karıncanın yiyeceklerini bir gün lazım olur diye yığması gibi bilgi, ne kadar çok kazanılırsa o ölçüde iyi olur düşüncesi ile edinilmeye çalışılır. Nitekim okullar, müfredatlar ve dersler de bu türden yani üst üste kazanılan bilgileri çağrıştırmaktadır.

Bunun karşısı sayılabilecek

Prof. Dr. İrfan Erdoğan

Talim ve Terbiye Kurulu Eski Başkanı

görüğe göre ise bilgi kesin değildir, doğruluğu ve geçerliliği geçicidir. Zamana ve bağlama göre değişebilir. Bu nedenle bilgi, yeri ve zamanı geldiğinde yani ihtiyaç duyulduğunda kazanılmalıdır. Çünkü zamanı geldiğinde kazanılan bilgi kullanılır ve böylece kalıcı hale gelir.

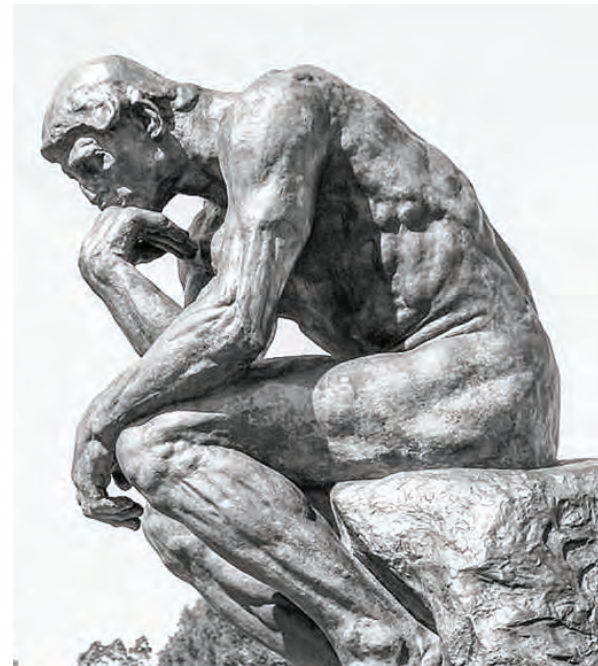
Peki, şu ana kadar edindiğimiz bilgileri sınıflarsak sonuç nedir acaba? Yani bilgilerimizin çoğunu bir gün lazım olur diye mi edindik? Yoksa sahip olduğumuz bilgilerin çoğunu yeri ve zamanı geldiğinde mi edindik? Özellikle okulda kazandırılan bilgiler ağırlıklı olarak hangi kategoriye girmektedir? Yüzde kaç bir gün lazım olur diye düşünülerek, yüzde kaç yeri ve zamanı geldiğinde kazandırılıyor? Ben fikrimi söyleyeyim. Bilgileri bir gün lazım olur diye edindik. Ancak bu şekilde edindiğimiz bilgilerin de çoğu kaybolup gitti. Bu bir hamallıktı tabi. Bunun nedeni tabi ki büyük ölçüde

böyle kurgulanan sistem. Mesele şudur ki; sistemin bilgi edindirme kurgusunu bu ikilemi hatırlayarak düzeltmek gerekir. Tabi ki sistemi tek suçlu görmeden bilgi edinmeyle ilgili kendi bakışımızı da gözden geçirip düzeltebiliriz...

BİLGİ BİR YAPI MIDIR?

Başka bir yaklaşıma göre de bilgi bireye kendi dışındaki kişiler ve mekanizmalar yoluyla kazandırılan bir yapı olarak kabul edilir. Başta öğretmen, okul ve müfredat gibi unsurlar bilgi edinmenin kaynağı olarak görülür. Diğer taraftan bilginin sadece dış etkenler tarafından değil, aynı zamanda ve hatta ağırlıklı olarak bireyin kendi zihninde oluşturduğu bağlantılar, ilişkiler ve anlamlandırmalar yoluyla kazanıldığı da düşünülmektedir.

Bu yaklaşımdan hareketle de şu soruyu sormamız gerekir. Hayatımız boyunca edindiğimiz bilgilerin ne kadarını kendi kendimize edindik? Ne kadarını

met

metmobilya.com

Okulun gediklisi

30 YILDIR
SİZİNLE BİRLİKTE

FABRİKA & MERKEZ

Adres: Aydınlar Mah. Adnan Kahveci Cad. Kardeşler Sk. No:1 Taşdelen - Çekmeköy / İSTANBUL
Tel: +90 (216) 429 92 41 - 429 92 42 - 429 92 47 - Faks: +90 (216) 312 26 70 - Email: info@metmobilya.com

kendi dışımızdaki kişilerin ve mekanizmaların etkisiyle kazandı? Yani bilgilerimizin çoğu bizim kendi kendimize edindiklerimiz midir yoksa başkalarının bize kazandırdıkları mıdır?

Bilgiye dair bir diğer önemli husus da bilgilerimizin hepsinin aynı türden olmadığı gerçeğidir. Mesela bilgilerimizin bir kısmı deney ve gözlemlerle elde edilir. Bu bilgilerin doğruluğu gerekirse kanıtlanabilir. Suyun yüz derecede kaynadığı ile ilgili bilgi böyle bir bilgidir.

Bilgilerimizin bir kısmı ise sahip olduğumuz estetik duygumuz ile ilgilidir. Bu bilgiler kişiye göre değişebilir. Malum zevkler kişiye göre değişir. Bazı bilgiler de inanç temellidir. Mesela bu dünyadan sonra bir de "ahiret" vardır bilgisi dini bir bilgidir. Bazı bilgiler de benimsemiş olduğumuz siyasal-ideolojik sistemle ilişkilidir. Mesela "kalkınma için özelleştirme yapılmalıdır" tezi ideolojik bir bilgidir. Çünkü gelişmenin devletleştirme ile sağlanabileceğini ileri süren düşünceler de vardır. Diğer taraftan bazı bilgiler de ahlak kaynaklıdır. Mesela "toplu taşıma araçlarında büyüklere yer vermek gerekir" önermesi ahlaki bir bilgidir.

Dolayısıyla kişiden kişiye değişmez nitelikte olan bilgiler bir tarafa ideolojik, estetik, dini ve ahlaki bilgilerin kişiden kişiye değişebileceğini unutmamamız gerekir. Bunun farkında olarak tartışmalıyız, konuşmalıyız, fikir ileri sürmeliyiz. Kişiden kişiye değişebilecek nitelikte olan bir bilgiden kaynaklı olarak kimseyi yargılamamalıyız, üzmemeliyiz.

SÖZ ve EYLEM

Bilginin oluşumuna kaynaklık eden "söz" ve "eylem" olmak üzere iki yaygın tarz vardır. Öyle ki bilgilerin bir kısmı söylenmiş veya yazılı olarak ifade edilmiş olan sözlerden kaynaklanır. Mesela suyun yüz derecede kaynadığına dair bir bilgi "su yüz derecede kaynar" diye ifade edilen bir sözden bellidir. Bir de eylemle tecrübe ederek elde edilen bilgiler vardır. Suyun yüz derecede kaynadığına dair bilgiyi, suyu bizzat kaynatıp ısı yüz dereceye ulaştığında kaynadığını görerek üretmek de bilginin tecrübe ile elde

edilmesine bir örnektir. İkinci tarzla yani tecrübe ile elde edilen bilgi daha kalıcı olur. Söz kaynaklı bilgi ise henüz bilgi bile olmadan anlamsız bir ezbere dönüşebilir.

Dolayısıyla bilgilerimizin kaynağının mümkün olduğunca sözden çok tecrübe olması gerektiğinin farkında olmalıyız. Yani bilgi sadece işittiğimiz veya okuduğumuz sözlerden değil yaptığımız eylemlerden de üretilmelidir. Çünkü sözden elde ettiğimiz bilginin kalıcı olması zordur. Bilgi olduğunda eylemle üretilmelidir.

Bilgiye dair dikkat çektiğimiz bu husus bize ister istemez yine okulları hatırlatıyor. Çünkü okullarımızda maalesef söz ağırlıklı bir içerik daha baskındır. Tecrübe etme ise olduğunda azdır. Nitekim okulda gerçekleştirilen eğitim öğretimin ezberci olmasının nedeni de budur. Peki, biz birey olarak yani öğrenci olmaya çalışan fertler olarak ne durumdayız? Bilgilerimizin ne kadarı okuduğumuz ve duyduğumuz sözlerle ne kadarı içinde olduğumuz eylem ve tecrübelerle dayalıdır?

"DAYANIKLI" BİLGİLER

Bilgi edinmemiz doğar doğmaz başlıyor. Bu süreç okulla birlikte daha da sistematikleşiyor. Ancak

bu bilgilerin çoğu gelip geçiyor yani unutuluyor. Diğer taraftan bazı bilgilerimiz de var ki onları sürekli hatırlıyoruz ve kullanıyoruz. İşte bu bilgiler "dayanıklı" bilgilerdir. Bir bilgi "dayanıklı" hale geldiyse onun kullanım alanı sınırsızdır. İlkokulda ve ortaokulda edinilmiş olsa dahi üniversite diploması gerektiren bir işte bile rahatlıkla kullanılabilir. Nitekim belli bir konum ve makama erişmiş olan birçok insan vardır ki geldiği noktaya erken dönemlerde aldığı eğitim sayesinde ulaştığını söyler. Bu kişiler muhtemeldir ki edindikleri bilgileri erken çağlardan itibaren dayanıklı hale getirmişlerdir. Şu bir gerçek ki hiçbir makam ve mevki için gerekli olan bilgilerin hepsinin kazandırıldığı bir yer yoktur. Ancak hangi eğitim kademesinde olursak olalım edindiğimiz bilgileri dayanıklı hale getirirsek şayet, bu bilgileri her konum ve mevki için kullanma imkânı vardır.

Bu durumda kendi kendimize hayatımızda ve özellikle de okul yıllarımızda edindiğimiz bilgileri göz önünde bulundurarak çok yerde kullanabileceğimiz şekilde dayanıklı bilgilerimiz oldu mu sorusunu soralım... Oldu mu? Okul yıllarındayken size özel olarak kazandırılan veya sizin inşa ettiğiniz dayanıklı bilgileriniz oldu mu?

JOJO

Kolej Dünyası

Okul

Tekstilinde
Aradığınız HERŞEY!

www.jojokolej.com.tr

0342 225 22 27

JOJO Kolej Dünyası bir POLLY Tekstil Giyim Sanayi Tic.ve Ltd. Şti. Markasıdır.

NE OLACAĞINIZA ?

karar verdiniz mi

Üniversite adaylarının geleceğini belirleyen önemli dönüm noktalarından biri olan YKS'nin tamamlanmasıyla yeni bir döneme girildi. Adaylar, 28 Temmuz tarihinde açıklanacak sınav sonuçlarını beklerken; Üsküdar Üniversitesi Eğitim Kurumları ve Rehberlik Hizmetleri Yöneticisi Uzm. Psk. Dan. Ece Tözeniş bundan sonraki döneme ilişkin önerilerde bulundu.

nedeniyle fiziksel mesafeyi koruyarak hem yüz yüze hem de online olarak yapılacak. Yani bu yıl da tercih döneminde üniversitelere ulaşabileceğiniz pek çok yol olacak."

HER GÜN PUAN HESABI YAPMAYIN!

» Sonuçlar açıklanana kadar her gün puanınızı hesaplamaktan vazgeçin. Şu anda kullandığınız puan hesaplama yöntemleri 2019 sayısal verilerine göre hazırlandığından dolayı bu yıl alacağınız puanı tam olarak yansıtmayacaktır.

» Sonuçlar açıklandıktan sonra doğru alternatifleri görmek için mutlaka uzman desteği alın.

» Hem bu dönemde hem de tercih döneminde sosyal medya üzerinden yapılan açıklamaların mutlaka YÖK veya ÖSYM sitesinden doğruluğunu teyit edin. Bu dönemler bilgi kirliliğinin en fazla olduğu dönemler.

» Tercih etmeyi düşündüğünüz bölümleri araştırmaya başlayabilirsiniz. Üniversitelerin web sayfalarından bölümlerle ilgili detaylı bilgilere ulaşabilirsiniz. Ya

da telefon, whatsapp, online görüşme, sosyal medya hesapları gibi çok farklı mecralardan üniversite yetkililerine ulaşarak aklınızdaki sorulara yanıt bulabilirsiniz.

» Heyecanla 28 Temmuz'u bekliyorsunuz. Fakat bu dönemde biraz sınav, tercih konuşmalarından uzak kalarak sınava çalıştığınız yılların yorgunluğunu atmaya çalışın.

» Sonuç ne olursa olsun sizin gösterdiğiniz çaba ve harcadığınız emek her şeyden daha kıymetli, bunu aklınızdan çıkarmayın.

Ece Tözeniş, 28 Temmuz 2020 tarihine kadar yapılması gerekenleri şöyle sıraladı:

» Eğer hala bölüm seçimi konusunda kararsızsanız <https://uskudar.edu.tr/tr/kariyer-testi> Kariyer Testini doldurarak size en uygun bölümlerin neler olduğunu görebilirsiniz.

» 2020 Yükseköğretim Programları ve Kontenjanları Kılavuzu henüz açıklanmadı. Kılavuz açıklandığında resmi tercih ve kayıt tarihlerini, yeni açılan üniversiteleri, yeni açılan bölüm/programları, bölüm/programların kontenjanlarını görebileceğiz.

Üsküdar Üniversitesi Eğitim Kurumları ve Rehberlik Hizmetleri Yöneticisi Uzm. Psk. Dan. Ece Tözeniş, YKS sonuçlarının açıklanmasını bekleyen adaylara önemli tavsiyeler verdi. Tözeniş, şu değerlendirmelerde bulundu:

"Büyüyünce ne olacaksın? Herhalde en çok duyduğumuz sorulardan biridir. Şimdi büyüdünüz, üniversite sınavına girdiniz? Sahi karar verdiniz mi büyüyünce ne olacağınıza?"

27-28 Haziran 2020 tarihlerinde tamamlanan YKS'den sonra adaylar sonuçların açıklanmasını bekliyor. ÖSYM tarafından ilan edilen sınav takvimine göre, 2020- YKS sonuçları 28 Temmuz tarihinde açıklanacak. Ağustos ayında da tercihler yapılacak.

Bu yıl üniversitelerin düzenlediği tercih ve tanıtım günleri pandemi

hangisi üniversite

İzmir'de de çocukların özerk bireyler olarak kendi geleceklerini tasarlayabildikleri, her türlü belirsizlikte uyumlanarak yaşamını sürdürebilir bireyler haline geldikleri Özel Bir Yer olsun diye, İzmir Güzelbahçe'ye geliyoruz.

YÖM Özel BirYer okulumuza anasınıfı, ilkokul ve ortaokul için kayıtlarımız başlamıştır.

İstanbul Kültür Üniversitesi yeni döneme

HİBRİT EĞİTİM İLE BAŞLAYACAK

23 yılı geride bırakan İstanbul Kültür Üniversitesi 16 bin 700 öğrencisiyle Türkiye yükseköğretimine yön veren kurumlar arasında yer alıyor. Salgın döneminde, dijital öğretim platformu olan İKÜ-CATS ile eğitim öğretim kesintisiz sürdürdüklerini belirten İstanbul Kültür Üniversitesi Rektör Yardımcısı Prof. Dr. Nihal Sarier, üniversitenin bilimden sanata, iş ve staj olanaklarından spora kadar sunduğu olanakları Artı Eğitim'e anlattı.

Üniversitenizin öne çıkan özellikleri hakkında neler söyleyebilirsiniz? Öğrenciler neden sizi tercih etmelidir?

İstanbul Kültür Üniversitesi, ülkemizin en eski özel öğretim kurumlarından biri olan ve 60 yıllık deneyimi ile parlak bir geçmişe sahip Kültür Koleji Vakfı (KEV) tarafından 1997 yılında kurulmuştur. Üniversitemiz yükseköğretimde 23 yılını geride bırakmış köklü bir eğitim-öğretim kurumu olarak, kuşaktan kuşağa geçen bir eğitim hizmetinin sembolü olmanın yanı sıra ulusal, evrensel ve çağdaş değerler doğrultusunda uluslararası ölçütlerde eğitim, öğretim ve araştırma faaliyetlerini sürdüren bir kurumdur.

Üniversitemizin önemli özelliklerinin başında üstün nitelikli bir akademik ve idari kadroya sahip olması gelmektedir. Üniversitemizin dinamik ve deneyimli akademik kadrosunda

Prof. Dr. Nihal Sarier

yaklaşık 900 öğretim üyesi ve öğretim üye yardımcısı görev yapmaktadır. Akademik kadromuz, alana özgü bilgi ve becerileri öğrencilerimize kazandırmakta, mesleki ve bilimsel deneyimlerini, çalışmalarını öğrencilerimize aktarmaktadır.

Günümüz üniversiteleri, öğrencilerini akademik anlamda eğitirken diğer yandan da sosyal ve kültürel açıdan gelişimlerini desteklemelidir. Öğrencilere üniversite deneyimlerinin ilk gününden itibaren yaşam boyu her alanda yardımcı ve destek olacak Öğrenci Yaşam, Kariyer, Mezun ve Danışma Birimimiz (Kültür Noktası) bulunmaktadır. Öğrencilerimize verdiğimiz değer ve önemin bir göstergesi olarak kurulan bu birim, üniversitemizde öğrenimine devam etmekte olan önlisans, lisans, yüksek lisans ve doktora seviyesindeki tüm öğrencilerimize ve genç mezunlarımıza yaşamları boyunca hizmet verecek

teknik ve örgütsel yapıya sahiptir. Bu birimin çatısı altında 86 öğrenci kulübü faaliyetlerini sürdürmekte, iş dünyası ile ilişkiler sağlanmakta, mezunlarla yakın iletişimde bulunmaktadır. Öğrencilerimiz, Üniversitenin Sağlık, Kültür ve Spor Daire Başkanlığı bünyesinde bulunan doktor ve psikologlardan ücretsiz olarak yararlanabilmektedir. Ayrıca, Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Merkezi'nde öğrencilerimize hizmet verilmektedir.

Üniversitemizin öğrencilerine sunduğu diğer bir olanak uluslararası deneyim elde edebilmeleridir. Uluslararası İlişkiler Birimimiz yurtiçi ve yurtdışı kuruluşlarla çok yönlü işbirlikleri yapıp, bilimsel ve kültürel zenginlikleri paylaşarak; akademik, sosyal ve kültürel gelişmelere katkı sağlamaktadır. Üniversitemiz uluslararası öğrenciler tarafından tercih edilmektedir. Halen 1200'ü aşkın yabancı öğrencimiz bulunmakta, böylece üniversitede yurtiçi ve yurtdışından gelen öğrencilerin mesleki, bilimsel ve kültürel etkileşimi sağlanmaktadır. Öte yandan, Erasmus+ Programı kapsamında, öğrencilerimiz yurt dışında öğrenim görerek veya staj yaparak Avrupa'daki Üniversitelerde bir ya da iki dönem öğrenim görme, iş yerlerinde staj yapma olanağına sahip oluyorlar.

İKÜ'de ayrıca 2016-2017 öğretim yılı içinde Teknoloji Proje Destek Birimi (TPDB) faaliyetlerine başlamıştır. Öğrencilerimiz bu birimde bireysel olarak ya da grup halinde proje çalışmaları yapabilmekte, buluşlarını faydalı ürüne ve hatta

patente dönüştürme imkânına sahip olabilmektedir. Her yıl, üniversite içinden ve dışından gelen öğrencilerin katılabileceği ödüllü buluş yarışmaları düzenlenmektedir.

İKÜ-CATS İLE UZAKTAN EĞİTİM

Teknolojideki gelişmeler öğrenme ortamlarını, yöntemlerini değiştiriyor. Buna bağlı olarak mezun profilinde de yeni bir dönemden bahsediliyor. Üniversite olarak bu yeni döneme nasıl uyum sağlıyorsunuz? Bu alanda gerçekleştirdiklerinizden bahsedebilir misiniz?

Teknolojideki değişim, eğitimde zaman ve mekân kavramlarına

bağımlılığın azalmasına, eğitim-öğretim ve bilimsel çalışma olanaklarına erişilebilirliğin anahtar kelime olarak üniversite yaşantısına girmesine yol açıyor. Bunu salgın sürecinde de ilköğretimden yükseköğretime tüm eğitim-öğretim kurumları deneyimledi. Bu noktada, eğitimin dijital platformlar ve yazılımlar tarafından desteklendiği, hatta dijital platformlara önemli ölçüde taşındığı bir dönemde yaşıyoruz.

Üniversitemizde uzaktan eğitim platformu olarak, 21. yüzyılın öğrenim gereksinimlerini karşılayan araçlara sahip bir öğrenim yönetim sistemi olan İKÜ-CATS (İKÜ-Computer Aided Training and Educational Services) kullanılmaktadır. Stanford Üniversitesinin ve MIT'nin kullandığı Sakai LMS açık kaynak kodlu yazılım kullanılarak hazırlanan İKÜ-CATS, 2010 yılında öğrencilerimizin ve akademisyenlerimizin hizmetine

Lisans ve önlisans programlarında öğrenim gören başarılı öğrencilerimiz için önemli bir fırsat da Çift anadal eğitimi olarak çift diploma sahibi olabilmeleridir. Örneğin, farklı puan türleri ile öğrenci kabul eden Hukuk Fakültemizde veya Mühendislik Fakültemizde anadal öğrenimi gören öğrencilerimiz karşı fakültede ikinci diploma için öğrenimlerini sürdürebilmektedir. Belirli şartlarla başvurulabilen çift anadal ve yandal programları, üniversitemizin disiplinlerarası eğitim anlayışının bir yansımasıdır. Gerekli şartları sağlayan tüm öğrencilerin bu programlardan yararlanmasını öneririm.

sunulmuştur. CATS İstanbul Kültür Üniversitesi bünyesinde hem uzaktan eğitim programlarının yürütüldüğü uzaktan eğitim portalı olarak hem de örgün eğitimde açılan derslerde katılımcılar ve öğretim üyeleri arasında iletişimin sağlandığı, derslere ait materyallerin, ödevlerin, etkinliklerinin paylaşıldığı ortak platform olarak kullanılmaktadır. 10 yıl önce 450 öğrenci ve 22 dersin İKÜ-CATS kullanımı ile başladığımız dijital eğitim çalışmalarımıza; bugün yaklaşık 13 bin öğrencinin katıldığı, 3000'i aşkın senkron ve asenkron dersle devam ediyor, her geçen gün daha da ileriye taşımak için çalışmalarımızı hem teknik olanakların geliştirilmesi hem de ders içerikleri ile derslerin sunum tekniklerinin dijital çağın olanaklarından yararlanarak geliştirilmesi şekilde

KÜLTÜR NOKTASI MEZUNLARIN GELECEĞİNİ ŞEKİLLENDİRİYOR

Öğrencilerinize staj ve mezuniyet sonrası iş bulmada destek oluyor musunuz? Bu kapsamda firmalarla nasıl bir iş birliği yürütüyorsunuz? Öğrencilerimize staj ve iş olanakları konusunda destek olan Kültür Noktası isimli birimimiz var. Aynı zamanda fakülte ve meslek yüksekokullarımızın kendi bağlantıları, sektörel iş birlikleri de öğrencilerimize staj ve iş imkanı sunuyor. Üniversite olarak kendimize özel bir network ağımız da var. İKÜM.network ismini verdiğimiz platformumuz, tüm öğrenci ve mezunlarımızın kaydolup etkileşime geçebildiği, iş sahibi İKÜ mezunlarının İKÜ'lü öğrencileri ve yeni mezunları istihdam ettiği veya gençlerin iş bulmaları konusunda onları yönlendirdiği İKÜ Mezunlarının iletişim platformudur. Bu platformumuzu her

zaman vurguladığımız Kültür Ailesi olmanın bir sacayağı olarak görüyoruz ve önemsiyoruz. Öte yandan İKÜ'nün sektörel ilişkileri ise iki tabanda oldukça kuvvetli olmaktadır. Bunlar, sektörden uzmanların üniversite bünyesinde ders vermesi ve önde gelen firmalarla imzalanan staj anlaşmaları olmaktadır. Sektörden önde gelen temsilcilerinden ders alan öğrenciler doğal olarak bir network kurmakta ve müfredattaki bilgilerin dışında da sektörel tecrübesi olan isimlerden mentorluk desteği almaktadırlar. Son olarak, önde gelen firmalarla imzalanan staj anlaşmaları ile öğrenciler hem ilk iş deneyimlerini kurumsallaşmış şirketlerde elde edebilmekte hem de mezun olduktan sonra çalışmaya devam edebilmek şansına sahip olmaktadır.

sürdürüyoruz.

Örgün (yüz yüze yapılan) derslerin pek çoğunda destek olarak kullanılmasının yanı sıra bazı derslerimiz tamamen uzaktan eğitimle 6 yıldır İKÜ-CATS üzerinden verilmektedir. 2011-2012 akademik yılında kurulan Uzaktan Eğitim Araştırma ve Uygulama merkezi UZEMER, CATS platformu üzerinden hizmet vermektedir. Uzaktan eğitimle verilen Yüksek Lisans programları ve örgün eğitimde uzaktan eğitimle verilen zorunlu dersler de bu platform kullanılarak öğrencilere ulaştırılmaktadır. Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi, Türkçe, İngilizce, Bilgisayar Bilimlerine Giriş dersleri Uzaktan Öğretim Yürütme Kurulu görev ve sorumluluğunda olmak üzere CATS platformu üzerinden uzaktan yürütülmektedir. Ayrıca yine bu platformda Uzaktan Yüksek Lisans programlarımız yürütülmektedir.

Eğitimde teknoloji kullanımının yaygınlaşması, öğretimin zaman ve mekândan bağımsız hale gelmesi ile daha üretken, araştırmacı, problem çözme yeteneği ve dijital okuryazarlığı gelişmiş mezun profilleri oluşacaktır. Biz de üniversitemiz müfredatında dijital dönüşüm adını verdiğimiz bir yaklaşımla yalnızca altyapı olanaklarımızı değil, ders içeriklerimizi de güncelliyoruz. Öğrencilerimize dijital çağın gerekliliklerine göre ister fen bilimleri ister sosyal bilim alanlarında öğrenim görsünler yazılım, kodlama, yapay zekâ gibi dersler veriyoruz ve önümüzdeki dönemde de bu derslerimizin sayısını artırmak üzere yaklaşık iki yıldır çalışıyoruz.

86 ÖĞRENCİ KULÜBÜ İLE KÜLTÜR-SANAT-SPOR

Üniversitenin kampüslerindeki sosyal, kültürel ve sportif imkânlar hakkında bilgi verebilir misiniz? Ayrıca öğrencilerinize sunduğunuz yurt ve burs olanaklarından bahsedebilir misiniz?

Bilimsel çalışmaların ve eğitim-öğretim faaliyetlerinin yürütüldüğü bir akademik merkez olmanın yanı sıra üniversitemiz, kültür, sanat, spor faaliyetlerinin de yoğun bir şekilde gerçekleştirildiği iklime ve geleneğe sahip. Ataköy Yerleşkemizde bulunan Akingüç Oditoryumu ve Sanat Merkezimiz ile İstanbul Kültür Üniversitesi Sanat Galerimiz (İKÜSAG), yıl boyunca sanatın farklı dallarından

KÜNYE

İSTANBUL KÜLTÜR ÜNİVERSİTESİ

Kuruluş Tarihi: 1997
Kurucusu: İnş. Yük. Müh.
Fahamettin Akingüç
Rektör: Prof. Dr. Erhan Güzel
Akademik Birimleri: 8 Fakülte,
2 Meslek Yüksekokulu, 1 Enstitü
Programlar: 29 ön lisans, 34 lisans,
48 yüksek lisans, 11 doktora
Toplam öğrenci sayısı: 16700
Uluslararası öğrenci sayısı ve oranı:
1131 %6,8
Toplam akademisyen sayısı: 816

Toplam idari çalışan sayısı: 285
2020 / 2021 akademik yılında alınacak öğrenci sayısı: 3518
Öğrenci kulübü sayısı: 86
Yurt kapasitesi: 211 kişilik kız öğrenci yurdu,
148 kişilik erkek öğrenci yurdu
Mezun öğrenci sayısı: 21267

İletişim

0212 498 41 41
www.iku.edu.tr

sanatçılar ve eserlerini ağırlayarak öğrencilerimiz, mezunlarımız, çevre sakinleri ve sanatseverler ile buluşturuyor. İKÜ'lü öğrenciler ders saatleri dışında bu etkinliklere katılmakta ve kampüs içerisindeki zamanlarını sanatla geçirmektedirler.

İstanbul Kültür Üniversitesi'nde isteyen her öğrenci, ilgi alanına giren öğrenci kulüplerine üye olabildiği gibi yeni ilgi alanlarına dönük kulüp oluşturmak için de girişimde bulunabilmektedir. Hâlihazırda 86 öğrenci kulübü üniversite bünyesinde faaliyet göstermektedir. Kültür-sanat faaliyetlerinin yanında spor da İKÜ'nün en çok önem verdiği konuların başında gelmektedir. Futbol, voleybol, rugby, yüzme, tenis vb. birçok dalda öğrencilerimizi sportif faaliyetlere katılmaları için teşvik ediyoruz ve bu faaliyetlerde başarı gösteren, okul takımımızda yer alan öğrencilerimizi burs ile ödüllendiriyoruz.

Uluslararası anlaşmalara ve değişim programlarına yönelik çalışmalarınızı aktarabilir misiniz? Öğrencileriniz bu imkânlardan nasıl yararlanıyorlar? Uluslararası alanda üniversitenizin hedeflerine yönelik neler söyleyebilirsiniz?

2018-2022 Stratejik Planımızda belirtildiği gibi İstanbul Kültür Üniversitesi'nin misyonu "Geleceğe yön verecek yetenekleri besleyen nitelikli bir öğretim vermek ve bilimsel, sanatsal, kültürel faaliyetleri artırmak" vizyonu ise "Öğretim, bilimsel araştırma ve topluma hizmet konularında ulusal ve uluslararası saygınlığı olan bir üniversite olmak" tır.

İKÜ Uluslararası İlişkiler Birimi, İstanbul Kültür Üniversitesi'nin uluslararası üniversite ve

yükseköğrenim kurumları ile ikili ilişkilerini yürüten ve söz konusu ilişkilerin artırılmasına destek veren merkezdir. ÜİB ulusal ve uluslararası kurumlarla iletişimin, değişim hareketliliği sayılarının ve kalitesinin, uluslararası projelerle ilgili farkındalığın ve kurumiçi uluslararasılaşmanın artırılması yönünde çalışmaktadır. Bu noktada üniversite yerleşkelerinin de uluslararasılaşması odak noktalarımızın başında geliyor. Yerleşkelerimizde hem değişim programları ile misafir ettiğimiz öğrenciler hem de tam zamanlı uluslararası öğrencilerimizle bu iklim yaratılmaktadır. Uluslararası öğrencilerimiz ile birlikte dersliklerimizde ve yerleşkelerimizde kültürel etkileşim artmaktadır. Değişim programları özelinde ise Erasmus+ Avrupa, İKÜ Dünya, İkili Anlaşmalar ve Avrupa Staj Konsorsiyumu ile uluslararasılaşma pratikleri sağlanmaktadır. Avrupa'nın 26 ülkesinden 124 partner üniversite ile 280'nin üzerindeki protokol ve 4 farklı kıtada önde gelen üniversitelerle

bilimsel ve kültürel işbirliği anlaşmalarımız bulunmaktadır. Öğrenciler anlaşmanın bulunduğu üniversitelerde dilerse bir veya iki akademik dönem boyunca öğrenim görebilmektedirler. Avrupa Staj Konsorsiyumu ise, eğitimin yanı sıra öğrencilerin uluslararası çalışma kültürüne sahip olabilmelerini ve nitelikli istihdam profiline uygun olarak profesyonel yaşamlarına başlamalarına olanak tanımaktadır.

Üniversitede gerçekleştirilen bilimsel çalışmalar ve bu konuda üniversitenin vizyonu hakkında neler söyleyebilirsiniz? Bilimsel çalışmalara verilen destekler nelerdir?

Bilimsel araştırmalar konusunda niteliği ve üretkenliği temel alan vizyonumuz, Teknoloji ve Proje Destek Birimi (TPDB) ile pratiğe dönüştürülmektedir. TPDB, üniversitenin iç ve dış kaynaklı ulusal ve uluslararası araştırma ve geliştirme, girişimcilik projeleri hazırlama, uygulama ve değerlendirme kapasitesinin artırılmasına yönelik bilim, araştırma ve teknoloji gelişim süreçlerinin gerçekleştirilmesi, yenilikçi etkinliklerin teşvik edilmesi ve bilimsel yayın sayısının artırılmasına öncülük etmektedir. Birimimiz, Proje Geliştirme, Bilimsel Araştırma Projeleri ve Kuluçka Merkezi olmak üzere üç koordinatörlükten oluşmaktadır. Koordinatörlüklerin misyonu yenilikçi araştırma ve geliştirme faaliyetlerini desteklemek, üniversite-sanayi iş birliğini geliştirmek ve girişimci fikirlerin hayata geçirilmesine yardımcı olmaktır. Bilimsel araştırmalar, Bilimsel Yayın Yapan Araştırmacıları Destekleme Programı ile teşvik edilmektedir. İstanbul Kültür Üniversitesi akademisyenlerinin yanı sıra öğrencilerin çalışmalarını da desteklemekte ve ödüllendirmektedir.

İKÜ SANAL BANKO ÖĞRENCİLERE ÇÖZÜM OLDU Yaşadığımız salgın sürecinde üniversiteler uzaktan eğitim yapmak

durumunda kaldılar. Üniversite olarak bu süreci nasıl yönettiniz? Bundan sonraki süreçte uzaktan eğitim uygulamalarınız ve programlarınız hakkında bilgi verebilir misiniz?

YÖK'ün uzaktan eğitimin başlatılması yönünde yaptığı açıklamaya paralel olarak 23 Mart Pazartesi günü CATS ve diğer platformlar üzerinden senkron ve asenkron öğretim başlatılmıştır. İstanbul Kültür Üniversitesi olarak Yeni Koronavirüs Salgını (COVID-19) ile mücadele çalışmalarını kapsamında "İKÜ Sanal Banko" adlı bir hizmet sistemini 30 Mart Pazartesi itibarıyla öğrencilerin hizmetine sunduk. İKÜ Sanal Banko; salgın nedeniyle eğitim sürecine uzaktan devam eden öğrencilerin ihtiyaç duydukları başlıklarda çözüm üretmek üzere çalışmaktadır. İKÜ Sanal Banko çalışması kapsamında: Öğrenci İşleri, Mali İşler, Uluslararası İlişkiler, Kültür Noktası, Kütüphane, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Revir (Personel) ve Revir (Öğrenci), Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık, İnsan Kaynakları sanal ofisleri hizmete açılmıştır.

Araştırmalar yakın gelecekte bugünün mesleklerinin var olmayacağını vurguluyor. Üniversiteler meslekler konusunda öğrencilere nasıl yön veriyor? Geleceğin meslekleri neler olacak? Tercih yapacak öğrencilere neler tavsiye edersiniz?

Dijitalleşme, çağımızın anahtar kelimelerin başında geliyor. Buna bağlı olarak otomasyon, nesnelere interneti, yapay zekâ, akıllı fabrikalar ve şehirler, büyük veri, siber fiziksel sistemler, üç boyutlu yazıcılar, artırılmış gerçeklik gibi kavramlar da

bugünden geleceğe kurulacak köprüde önemli başlıklar olarak 21. yüzyılın öne çıkan unsurları konumunda. Bu kapsamda değerlendirdiğimizde bazı meslekler gelecekte var olmayabilir veya değişime uğrayabilir ya da buna bağlı olarak yeni meslekler ortaya çıkabilir. Dünya hızla değişirken, iş dünyasının ihtiyaç duyduğu insan profili de farklılaşıyor, üniversite eğitiminde dönüşümün gerekliliği ortaya çıkıyor. Dolayısıyla ister fen ister sosyal bilimler alanında olsun, öğrencilerin artık dijital okur-yazarlılığının olması hem kendileri hem de ülke geleceği için oldukça önemlidir.

Adayların tercihlerini yaparken, kendi süreçlerini iyi değerlendirmelerini, seçecekleri mesleğe gerçekten heves duyup duymadıklarını tartmalarını öneriyorum. Aileler, dostlar, akrabalar ve arkadaşlar düşünce ve isteklerini Üniversite adayları ile paylaşırlar, hatta bazı önerilerinde ısrarcı da olabilirler. Öte yandan, üniversite adayları tercihlerini yaparken genellikle sınavda aldıkları puana göre "meslek seçimi ve Üniversite seçimi yapmak" isterler, "puanım yanmasın" kaygısı ile tercih listesi oluştururlar. Bu yöntem de doğru bir yöntem değildir. İnsan yaşantısında böylesi önemli bir eşikte, esas olarak kişinin sağduyusuna başvurması ve Üniversitelerde tercih süreçlerinde görev alan deneyimli kadrolara danışması uygun olacaktır.

HİBRİT MODEL NASIL UYGULANACAK?

Yükseköğretim Kurulu'nun 2020-2021 Akademik Yılı için aldığı eğitim faaliyetlerinin %40'ının uzaktan yapılmasına yönelik kararıyla uzaktan ve örgün öğretimin birlikte kurgulandığı hibrit modelle önümüzdeki dönem faaliyetlerimize devam edeceğiz. Bunu yaparken de platformumuz güçlü ve verimli çalışmasına rağmen, geliştirme çalışmalarımızı süreç içerisinde hiç durmadan hızlandırdık. CATS'in simülasyon, oyunlaştırma, ölçme-değerlendirmede şeffaflık, kütüphane entegrasyonu başta olmak üzere birçok hizmeti ve olanağı sunan yeni yapısını da hazırladık ve öğrencilerimizin hizmetine sunduk. Fakat uzaktan öğretim sürecinde

yalnızca altyapının ve imkânların değil, içerik geliştirilmesinin de ne denli önemli olduğunu bilincindeyiz. Bu noktada da akademisyenlerimiz ve idari personelimiz özveriyle çalışmakta ve özgün içerikler yaratmaktadırlar. Kısacası, yeni akademik yılda eğitim faaliyetlerimizin kesintisiz ve güçlü bir şekilde sürdürülebilmesi için tüm hazırlıklarımız tamdır. Tüm dünyada ve ülkemizde, COVID-19 salgını dolayısıyla evde kalmak, evden çalışmak zorunda kaldığımız bu dönemde, İstanbul Kültür Üniversitesinde uzaktan eğitim sürecine geçişimiz, sürecin şekillenmesi ve yürütülmesi çok hızlı ve planlı bir şekilde gerçekleşmiştir.

Korona günlerinde ÜNİVERSİTE TERCİHLERİ

Servet Gülsün Şirin
İstanbul Okan Üniversitesi
Aday İlişkileri Müdürü

Gelecek üzerine herkesin bir sözünün olduğu, meslekler ve bölümler hakkında yargıların havada uçtuğu, anne babaların kendi yarım kalmış hikâyelerini tamamlatma çabalarının yaşanacağı olağan bir tercih dönemi bizi bekliyor. 2020 üniversite sınav hazırlığı ve sınavı nasıl farklı yaşandıysa tercihler de korona gündeminden bağımsız olmayacak elbette. Bu yıl özellikle “seneye daha iyi hazırlanabilirim” fikri her yıldan daha fazla tartışılacak, ertelemek üzerine gidilecek, şehir seçimleri, kampüs olanakları çok daha

Adeta bir kurgunun içindeki rolleri paylaşmışçasına üniversite sınavına hazırlandı. Sınavın tarihi, konu dağılımı, korona tedbirlerinin yeterliliği üzerine bitmeyen tartışmalar arasında sınav gerçekleşti. Ve artık hep birlikte sınav sonuçlarının açıklanmasını bekliyoruz.

fazla gündemde olacak. Gençler kendilerini gerçekleştirebilmek için bu gündem maddelerinin her birinden hızlıca uzaklaşmalılar. Onların tutunmaları gereken daha sağlam bir şey var; Hayalleri. O hayallere ulaşmak için yapılması gerekenlere sırayla bakalım.

» “Daha iyi çalışabiliyordim, keşke daha iyi hazırlansaydım” diyerek vahlanırken şunu unutmamak gerekir ki daha iyisini bulunduğun koşullarda gerçekleştirebilseydin yapmış olurdun. Sahip olduğun potansiyelle, süreci yönetme becerinle, olanaklarınla, kaygıyla baş etme gücünle bu sonuca ulaştın, sonucu kabul et.

» Bir daha hazırlanmak elbette mümkün ancak mezuna kalanların sadece üçte biri puanını yükseltebiliyor. Kalanların yarısı aynı puanı alırken yarısı daha kötü bir sonuç elde ediyor. O halde daha kötüsünü yapmanın mümkün olduğunu bilerek bu yolu denemeye karar vermelisin.

» Sınav sonuçları açıklandığında

elde ettiğin puan ve sıralamayı referans alacaksın ancak üniversitelerin 2019 taban puanlarının içinde kaybolma. Daha yüksek puanlı bir yere yerleşmek için mücadele vermek yerine, istediğin programa yerleşmeyi hedefle. Üniversiteleri puanlarından bağımsız değerlendir. Taban puan sıralamaları üniversitelerin değerini göstermez.

» Bölüm mü seçmeliyim üniversite mi sorusunun cevabı: Her ikisini de seçmelisin. Sadece bölüme bakma o bölümü sahip olduğun olanaklar dâhilinde en iyi hangi üniversitede okurum diye araştır.

» Devlet mi vakıf üniversitesi sorusundan kurtul, üniversiteleri akademik kadroları, dil öğrenme olanakları, kampüs yaşamları, iş dünyasıyla ilişkileri ve özgürlük alanlarına göre sınıflandır.

» Gelecekte nasıl bir dünya beni bekliyor yerine gelecekte ben nasıl bir insan olacağım sorusunu sor. Geleceğin mesleği yok, geleceğin

insanı var. O insan olabilmek için bugün atacağın adımlar çok önemli.

» Tercih yaparken anne babanın yarım kalan hikâyelerini, onların hayallerini gerçekleştirmek için çabalama. Bu senin hikâyen ve senin hayallerin. Ama anne babanın fikirlerini dinlemeden reddetme, unutmama seni çok iyi tanıyorlar.

» Yeteneklerini objektif olarak değerlendir, bu konuda ne mütevazı ol ne de gerçeklikten uzaklaş. Bu arada "İnsan isterse her şeyi başarabilir" söylemini fazlaca duyacaksın. Bu söylemin yerine "İsteklerimiz için sonuna kadar mücadele etmeliyiz ama bazen başaramayabiliriz de, hayatta kazandıklarımız kadar kaybettiklerimiz de bizi biz yapar." diyerek yola çıkabilirisin. İsteklerinize yeteneklerinize, hayallerinize, uygun işler yapabilmek için "Ne iş olsa yapmam" de.

» Yetenek; belli bir eğitimden yararlanma gücünüzdür. Hangi eğitim programında başarılı olabileceğinizi gösterir. Yetenek, meslekteki başarınız etkileyen etkenlerden biridir ve temel gerekliliktir. Seçtiğiniz mesleğin gerektirdiği azami yetenek düzeyine sahip değilseniz o meslekte başarılı olmanız beklenemez. Bunun yanında sahip olduğunuz yeteneklerin kapasitesinin altında bir yetenek düzeyi gerektiren mesleğe yöneldiğinizde meslekte doyum sağlamanız mümkün olmayacaktır. Yeteneklerini, belirle!

» Yetenekler, hangi eğitim programında daha başarılı olabileceğinizi gösterirken; ilgiler, hangi alanlarda hangi faaliyetlerle uğraşmaktan zevk duyacağınıza işaret eder. İlgileriniz, yetenekleriniz ile ilişkilidir. İlgi duyduğunuz alanlar, çoğunlukla yetenekli olduğunuz alanlardır. Seçtiğiniz alanın ilgi alanınızda olup olmadığı ve seçeceğiniz mesleğin, insanlarla diyalogu, onları yönetmeyi, yönlendirmeyi, onlara hitap etmeyi veya yardım etmeyi mi gerektiriyor, yoksa insanlarla değil de objelerle uğraşmayı mı gerektiriyor sorularına yanıt aramanız ve edebiyata, müziğe, güzel sanatlara karşı

Bu yıl özellikle "seneye daha iyi hazırlanabilirim" fikri her yıldan daha fazla tartışılacak, ertelemek üzerine gidilecek, şehir seçimleri, kampüs olanakları çok daha fazla gündemde olacak. Gençler kendilerini gerçekleştirebilmek için bu gündem maddelerinin her birinden hızlıca uzaklaşmalılar.

— İSTANBUL —
OKAN ÜNİVERSİTESİ

olan ilgilerinizi de belirlemeniz gerekir. İlgi duyduğunuz, hoşlandığınız şeyleri severek yaparsınız. İlgi duymadığınız bir faaliyete yönelmeniz hem mesleki doyumunuzu, hem de başarınızı olumsuz yönde etkiler. İlgilerinizi belirle!

» Yetenek ve ilgilerinizin belirlenmesinin ardından meslekten beklentilerinizi tanımlamanız gerekir. İş değerleri, meslekte nelere önem verdiğinizi, mesleki faaliyetin sonunda elde etmek istediğiniz olanakları gösterir. Kazanç, üretken bir kişilik yapısı,

liderlik, yeteneğinizi kullanma, işbirliğine uygunluğunuz, ün sahibi olma isteğiniz, sosyal statünüz, düzenli yaşam beklentiniz, değişiklik gibi iş değerleriniz vardır. İş değerlerinizi belirle!

» Meslek seçiminde isabetli karar verebilmeniz kişilik özelliklerinizi çok iyi tanıyıp bu özellikleri gerektiren alan ve mesleklere yönelmenize bağlıdır. Bireylerin çok farklı kişilik özellikleri vardır. Atak, girişken, çekingen, uysal, hırslı, idealist, hayal gücü zengin, realist, mantıklı, sinirli, kendi başına buyruk, alçak gönüllü, düzenli, kurallara bağlı vb. çok çeşitli kişilik özellikleri bulunur. Sayılan bu özelliklerden hangisine sahip olduğunuzu bilerseniz, seçiminizi bu doğrultuda yaparsınız. Kişilik özelliklerini belirle!

» Popüler olanın peşinde koşmak yerine isteklerinin ve hayallerinin peşinden koş!

güçlü kadrosuyla ÖNE ÇIKIYOR

Türkiye'nin davranış bilimleri ve sağlık alanındaki ilk tematik üniversitesi olan Üsküdar Üniversitesi, seçkin akademik kadrosu ve güçlü teknolojik altyapısıyla öğrencilerin kariyer hayatlarına en iyi şekilde hazırlanmalarını amaçlıyor.

Üniversitenizin öne çıkan özellikleri hakkında neler söyleyebilirsiniz? Öğrenciler neden sizi tercih etmeliler?

Üsküdar Üniversitesi, Türkiye'nin davranış bilimleri ve sağlık alanındaki ilk tematik üniversitedir. Tıp, Sağlık Bilimleri, Mühendislik ve Doğa Bilimleri, İnsan ve Toplum Bilimleri ve İletişim Fakülteleri ile Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksek Okulunun yanı sıra Sosyal Bilimler, Fen Bilimleri, Sağlık Bilimleri, Bağımlılık ve Adli Bilimler, Tasavvuf Araştırmaları Enstitüsü ile 21 bini aşkın öğrencisine 4 ayrı yerleşkede üst düzey kalitede eğitim sunmaktadır. Öte yandan, Diş Hekimliği Fakültesinin kuruluş kararı da Resmî Gazete'de yayınlanmış olup 2021-2022 Akademik Yılı'nda ilk öğrencilerin eğitime başlaması planlanmaktadır.

Üsküdar Üniversitesi, başarılı çalışmalar yürüten seçkin akademik kadrosu ile geleceğin profesyonellerini yetiştirmektedir. Üsküdar Üniversitesi Kurucu Rektörü Prof. Dr. Nevzat Tarhan, Rektör Vekili Prof. Dr. Mehmet Zelka, Rektör Yardımcısı Prof. Dr. Sevil Atasoy, Rektör Yardımcısı Muhsin Konuk,

Rektör Danışmanı Prof. Dr. Deniz Ülke Arıboğan, Rektör Danışmanı Prof. Dr. Tayfun Uzbay, Prof. Dr. Haydar Sur, Prof. Dr. Sultan Tarlacı ve Prof. Dr. Sinan Canan'ın da aralarında bulunduğu güçlü akademik kadro, öğrencilerin kariyer hayatlarına en iyi şekilde hazırlanmalarını amaçlamaktadır.

Üsküdar Üniversitesi nörobilim ve nöropsikiyatri alanlarındaki uzmanlığını ayrı bir eğitim programı olarak hayata geçiriyor. Nörobilim Onur Programı ile onur derecesinde öğrenciler yetiştirilmesi hedefleniyor. Not ortalaması 3.50'nin üzerinde bulunan, nörobilimleri ve beyin merak eden, beyin araştırmalarında yer almak isteyen, araştırmaya yatkın olan, bilimsel çalışma yapmak isteyen, akademik hedefleri olan öğrencilerin katılabileceği Türkiye'de ilk kez uygulanacak programda eğitimini başarı ile tamamlayanlar 'Onur Belgesi' alacaklar.

Üsküdar Üniversitesi, öğrencilerine teknolojik altyapısı sağlam laboratuvar imkanları sunmaktadır. İstanbul'un kalbindeki 4 yerleşkede teknolojinin son yeniliklerine sahip 3 adet simülasyon odası ve 19 farklı

Prof. Dr. Nevzat Tarhan
Üsküdar Üniversitesi Kurucu Rektörü

alanda 50'yi aşkın laboratuvar bulunuyor. Farmakogenetikten, toksikolojiye, odyometriden, optisyenliğe kadar geniş bir yelpazedeki laboratuvarlara son olarak Tıp Fakültesindeki gelişmiş cihazlarla donatılan laboratuvarları da eklendi.

DİJİTAL VİZYON HAZIRLANDI

Teknolojideki gelişmeler öğrenme ortamlarını, yöntemlerini değiştiriyor. Buna bağlı olarak mezun profilinde de yeni bir dönemden bahsediliyor. Üniversite olarak bu yeni döneme nasıl uyum sağlıyorsunuz? Bu alanda gerçekleştirdiklerinizden bahsedebilir misiniz?

Üsküdar Üniversitesi olarak fiziki eğitim kadar dijitalleşmeye de öncelik vermektedir. Hatta yakın zamanda dijitalleşme odaklı bir vizyon toplantısı yapıldı. Vizyon toplantısında eğitimin dijitalleşmesi, sağlığın dijitalleşmesi nedir? Dünya bu konuda nereye gidiyor, gelecek ihtiyaçlar nelerdir? Gelecekteki ihtiyaçları öngörebilmek ve bununla ilgili stratejik hedefler belirlemek, yol haritamızı çizebilmek adına geniş katımlı uzun bir toplantı yapıldı.

Üsküdar Üniversitesi, öğrencilerine en iyi ve en kaliteli eğitimi vermek amacıyla iletişim teknolojilerindeki gelişmeleri yakından takip ederek özellikle dijital eğitim alanında öncü olmayı hedeflemektedir. İstanbul'un ve Üsküdar'ın en merkezi noktalarında bulunan yerleşkelerinde sunulan yüz yüze eğitimin yanı sıra güçlü teknolojik altyapısı ve uzman akademik kadrosuyla online platformlardan da eğitim veren Üsküdar Üniversitesi öğrencilerine her zaman ve her yerden bilgiye ulaşma imkanı sunmaktadır.

Üsküdar Üniversitesi Uzaktan Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi – ÜSUZEM üzerinden ihtiyaç ve gelişmeler sürekli takip edilmektedir. İnternet tabanlı öğretimle ilgili dünya standartlarına uygun ders içerikleri oluşturulmakta ve güncel teknolojilerle ders içeriklerinin hazırlanması desteklenmektedir.

Üsküdar Üniversitesi MIT, Stanford

ve Harvard gibi dünya çapındaki üniversitelerin derslerinin yer aldığı platformları öğrencilerine açıyor. Dijital erişimin öneminin arttığı bugünlerde öğrenciler, Coursera ve edX gibi dünyanın önde gelen iki büyük çevrimiçi platformda 7.000'e yakın online eğitim içeriğine erişip istedikleri dersleri dinleyebiliyor.

Dünyanın önde gelen çevrimiçi eğitim platformu Coursera ile ücretsiz iş birliği bulunan Üsküdar Üniversitesi öğrencilerine dünya çapında üniversitelerden ve global markaların eğitmenleri tarafından hazırlanan derslere katılarak ücretsiz eğitim alma fırsatı sunuyor.

Üsküdarlı öğrenciler, MIT ve Harvard Üniversitelerinin işbirliği kurulan online ders içerikleri sağlayan edX ile de sağlık bilimleri, mühendislik, psikoloji gibi pek çok alanda dünyanın

Üsküdar Üniversitesi olarak 100'den fazla Üniversitede 500'e yakın bölümle işbirliğimizi bulunmaktadır. Bologna süreci esas alınarak oluşturulan Eğitim programı ile birlikte Psikoloji alanında Türkiye'de en fazla ERASMUS anlaşmasına sahip üniversite olan Üsküdar Üniversitesinin, Avrupa'da birçok üniversite ve bölümlerle ERASMUS anlaşması bulunuyor. Ayrıca dünyanın farklı ülkelerindeki saygın üniversitelerle yapılan ikili işbirliği anlaşmalarıyla öğrencilere geniş yurtdışı eğitim imkânları sunulmaktadır.

önde gelen üniversitelerinden ve saygın kurumlarından online dersler alabiliyor.

Üniversitenin kampüslerindeki sosyal, kültürel ve sportif imkânlar hakkında bilgi verebilir misiniz? Ayrıca öğrencilerinize sunduğunuz yurt ve burs olanaklarından bahsedebilir misiniz?

Üsküdar Üniversitesi, öğrencilerinin akademik donanımlarının yanı sıra geleceğe profesyonelce hazırlanmalarına da önem vermektedir. Tüm öğrencilere verilen "Pozitif Psikoloji" dersi ile sadece akademik başarı değil, sosyal başarı ve mutluluk bilimi de öğretilmektedir. Pozitif Psikoloji dersi, 2013'te ilk kez Üsküdar Üniversitesi öğrencilerine sunulurken, sonraki yıllarda Harvard ve Yale gibi dünyanın saygın üniversitelerinde de müfredata alınmış, öğrencilerin en çok ilgi gösterdiği dersler arasına girmişti.

Öğrenciler düzenli olarak uygulanan "Üniversite Kültürü" dersleri kapsamında da sektörün önde gelen isimleri ile bir araya gelirken onların bilgi ve deneyimlerinden yararlanmaktadır. Öğrenciler "Proje Kültürü" dersleri ile de mezun olmadan önce proje yazmayı öğreniyor. İçinde bulunduğumuz iletişim çağında hangi bölümde olursa olsun "İletişim Becerileri" dersleri zorunlu tutulmaktadır.

Üsküdar Üniversitesi Sağlık, Kültür ve Spor Direktörlüğü'ne bağlı faaliyet

gösteren 81 kulüp, öğrencilerin sosyal sorumluluk çalışmalarına katılmalarına ve sosyalleşmelerine imkân sağlamaktadır.

Nakkaştepe Kız Öğrenci Konukevi bulunuyor. 72 kişilik öğrenci kapasitesiyle üniversiteye 200 metre yürüme mesafesinde olan konukevi 2, 3, 4 ve 5 kişilik hijyenik odalarıyla öğrencilere aile sıcaklığında ortam sunmaktadır.

Üsküdar Üniversitesinde her üç öğrenciden ikisi burslu eğitim görüyor. ÖSYM bursları kapsamında yüzde 100, yüzde 50 ya da yüzde 25 oranlarında burslu okuma imkânı sunulmaktadır. Tercih bursu ile ÖSYM tarafından üniversitenin yüzde 50 veya yüzde 25 indirimli lisans ve ön lisans programlarına kayıt yaptıran öğrencilerine tercih sırasına bakılmaksızın %25 ilave indirim uygulanırken, ilk 5 tercih bursu ile

yüzde 30'a varan ilave indirim de yapılmaktadır. Bu bursların yanı sıra üniversite giriş bursu, Tıp Fakültesi giriş bursu, kardeş bursu, kurum bursu, özel mahrumiyet bursu, spor, bilim, sanat, din ve kültür bursu, uluslararası bakalorya bursu, TÜBİTAK bursu, akademik başarı, ihtiyaç, yabancı uyruklu öğrenci, engelli öğrenci bursu gibi farklı kategorilerde zengin burs seçenekleri bulunmaktadır.

Üniversitede gerçekleştirilen bilimsel çalışmalar ve bu konuda üniversitenin vizyonu hakkında neler söyleyebilirsiniz? Bilimsel çalışmalara verilen destekler nelerdir?

Üsküdar Üniversitesi, bilim ve bilgi üretme hedefiyle alanında öncü çalışmalar yürütmektedir. AR-GE alanındaki çalışmaları ile

ülkemin bilim ve bilgi hazinesine katkıda bulunmayı ilke edinen Üsküdar Üniversitesi, bu çalışmalarıyla uluslararası akademi camiasında da dikkat çeken geniş katılımlı araştırmaları hayata kazandırmaktadır.

Küresel çapta etkili olan Covid-19 salgınının toplum ruh sağlığı üzerindeki etkilerini tespit etmek amacıyla gerçekleştirilen Türkiye'nin Koronafobi Haritası ile toplumun salgından ne şekilde etkilendiği ortaya çıkarken; araştırmadan çıkan sonuçlar yetkili kurumların alması gereken önlemler konusunda yol gösterici oldu. Üsküdar Üniversitesi Epidemiyolojik Araştırmalar Çalışma Grubu tarafından 81 ilde 6 bin 318 kişinin katılımıyla gerçekleştirilen araştırma, bu alanda Türkiye'nin en geniş katılımlı araştırması olarak yer aldı.

Üsküdar Üniversitesi İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi Sosyoloji Bölümü ve Method Research Company iş birliğinde Türkiye genelinde 18 yaş üstü 3 bin kişi ile yapılan 'Koronavirüslü Günlerde Hayat Araştırması' ise uyku ve yemek yeme alışkanlıklarından sosyal medya kullanım alışkanlıklarına kadar pek çok davranış değişikliklerini ortaya koydu.

Üsküdar Üniversitesi, davranışsal bağımlılık alanında Türkiye'de ilk olması ile birlikte, dünyada davranışsal bağımlılık alanında yapılan en geniş çalışmaya imza attı. Türkiye genelinde 81 ilde, 24 bin 494 kişiyle yüz yüze yapılan araştırma ile cinsiyet, yaş ve bölgelere göre

UZAKTAN EĞİTİM YER VE ZAMAN SINIRINI KALDIRDI

Yaşadığımız pandemi sürecinde üniversiteler uzaktan eğitim yapmak durumunda kaldılar. Üniversite olarak bu süreci nasıl yönettiniz? Bundan sonraki süreçte uzaktan eğitim uygulamalarının ve programlarınız hakkında bilgi verebilir misiniz?

Üsküdar Üniversitesi, güçlü teknolojik altyapısı sayesinde eğitimde sınır tanımadan her türlü engeli aşmaktadır. Üsküdar Üniversitesi olarak küresel Covid-19 salgınına rağmen yer ve zaman sınırlarını kaldırarak öğrencilerine teknoloji sayesinde uzaktan eğitim olanağı sunduk. Bu süreçte Üsküdar Üniversitesi Uzaktan Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi - ÜSUZEM üzerinden ihtiyaç ve gelişmeler sürekli takip edildi. İnternet tabanlı öğretimle ilgili dünya standartlarına uygun ders içerikleri oluşturuldu ve güncel teknolojilerle ders içeriklerinin hazırlanması desteklendi. Sanal sınıf uygulaması olan ALMS ara yüzü ile gerçekleştirilen online uzaktan eğitim modelinden ön lisans, lisans ve yüksek lisansta öğrenim gören öğrenciler yararlanabildi.

Akademisyenler, sistem sayesinde ders notu, doküman gibi materyalleri, öğrencileri ile paylaşarak derslerini canlı olarak gerçekleştirebildi. Bu sayede öğrenciler derslerini aksamadan takip edebildi. Üsküdar Üniversitesi öğrencileri, ZOOM programı üzerinden canlı olarak gerçekleştirilen dersler, çevrimiçi toplantı ve konferanslardan da yararlanabildi.

Üsküdar Üniversitesi Televizyonu tv.uskudar.edu.tr - ÜÜTV1 ve ÜÜTV2 üzerinden eğitim süresince ayrıca programlanmış dersler de takip edilebildi. ÜÜTV üzerinden yayınlanan ders programları, düzenli olarak tüm öğrencilerle paylaşıldı. Haftada 6 gün tv.uskudar.edu.tr'de canlı olarak yayınlanan dersler aynı gün ÜÜTV YouTube kanalına da yüklenerek böylece kaçırılan derslerin daha sonra da takip edilebilmesine olanak sağlandı. Ders katılmayan öğrenciler, Üsküdar Üniversitesi Bilgi Teknolojileri Direktörlüğü tarafından geliştirilen STIX programı - stix.uskudar.edu.tr ile ders videosuna ulaşip dersini sonradan takip edebilme imkânına sahip oldu.

sigara, alkol, alışveriş, kumar, teknoloji gibi davranış bağımlılıklarına ilişkin çarpıcı sonuçları ortaya çıkardı.

Yine İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi Sosyoloji bölümü ile İletişim Fakültesi tarafından gerçekleştirilen, Türkiye'nin 7 bölgesindeki toplamda 167 devlet ve vakıf üniversitelerinde öğrenim gören 3 bin 266 öğrencinin katılımıyla gerçekleşen "Türkiye Üniversite Gençliği ve Aile Araştırması" ile gençlerin aile ve evlilik kurumuna ilişkin güncel tutumlarını ortaya koydu.

AR-GE alanında önemli çalışmalar yürüten Üsküdar Üniversitesi, TÜBİTAK destekli pek çok projeye de ev sahipliği yapıyor. "Nöromodülasyon Tedavileri", "Nörojenetik Çalışmaları", "Otizm, Şizofreni, Alzheimer Araştırmaları", "Sağlıkta Sanal Gerçeklik Programları", "Biyoteknoloji ve Tıp", "Kişiyi Özel Tedavi" gibi pek çok alanda yürütülen çalışmaları öğrencilerini de dahil ederek sürdürmektedir.

Üsküdar Üniversitesi öğretim üyeleri ile birlikte ilaç sentez çalışmaları konusunda önemli çalışmalara imza atmaktadır. TÜBİTAK tarafından kabul edilen "Pandemik Corona Virüse Karşı Dışa Bağımlılığı Azaltacak İlaçların ve Hammaddelerin Yeni Sentez Yöntemleriyle ve Formülasyonlarla Geliştirilmesi" projesinde Dr. Öğr. Üyesi Salih Tuncay araştırmacı olarak yer almaktadır.

Öğrencilerinize staj ve mezuniyet sonrası iş bulmada destek oluyor musunuz? Bu kapsamda firmalarla nasıl bir iş birliği yürütüyorsunuz?

KÜNYE

ÜSKÜDAR ÜNİVERSİTESİ

Kuruluş Tarihi: 3 Mart 2011

Kurucu Rektör: Prof. Dr. Nevzat Tarhan

Rektör Vekili: Prof. Dr. Mehmet Zelka

Akademik Birimleri: Üsküdar Üniversitesi; Tıp, Sağlık Bilimleri, Mühendislik ve Doğa Bilimleri, İnsan ve Toplum Bilimleri ve İletişim Fakülteleri olmak üzere 5 fakülte; Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksek Okulu; Sosyal Bilimler, Fen Bilimleri, Sağlık Bilimleri, Bağımlılık ve Adli Bilimler, Tasavvuf Araştırmaları Enstitüsü olmak üzere 5 enstitüsü bulunuyor.

Programlar:

Lisans Programı - 36

Ön lisans programı - 59

Yüksek lisans programı - 30

Doktora programı - 9

Toplam öğrenci sayısı: 21.117

Uluslararası öğrenci sayısı ve oranı:

2000 öğrenci sayısı ile %10'un üzeri

Toplam akademisyen sayısı: 604

Toplam idari çalışan sayısı: 275

2020 / 2021 akademik yılında

alınacak öğrenci sayısı: 6013

Öğrenci kulübü sayısı: 81

Yurt kapasitesi: 72 kişi

Mezun öğrenci sayısı: 16.851

Ücretler: Üsküdar Üniversitesinde toplam kontenjanın %15'i tam bursludur.

Ayrıca zengin burs olanaklarıyla her üç öğrenciden ikisi burslu eğitim görmektedir. <https://uskudar.edu.tr/> web sayfasından üniversite öğrenim ücretleri ile ilgili detaylı bilgi alınabilir.

İletişim

Merkez Yerleşke: Altunizade Mah. Haluk

Türksoy Sok. No: 14 PK:34662 Üsküdar /

İstanbul +90 (216) 400 22 22 / [https://](https://uskudar.edu.tr/)

uskudar.edu.tr/

Üsküdar Üniversitesi, teorik eğitimin yanı sıra geniş bir yelpazedeki uygulama imkânlarına sahiptir. Üniversitenin Bilim ve Uygulama ortağı olan Türkiye'nin ilk, Avrupa'nın 2. Beyin Hastanesi NPISTANBUL Beyin Hastanesi başta olmak üzere Etiler ve Feneryolu Tıp Merkezlerinde öğrencilere staj olanağı sunulmaktadır. Tıp Fakültesi öğrencileri, üniversitenin iş birliği yaptığı NPISTANBUL Beyin Hastanesi ve Memorial Ataşehir Hastanesi ile teoriyi pratikle birleştirerek hekimlik mesleğine en iyi şekilde hazırlanmaktadır.

EN ÇOK TERCİH EDİLEN ALANLAR: SAĞLIK VE TIP

Araştırmalar yakın gelecekte

bugünün mesleklerinin var

olmayacağını vurguluyor.

Üniversiteler meslekler konusunda

öğrencilere nasıl yön veriyor?

Geleceğin meslekleri neler olacak?

Tercih yapacak öğrencilere neler

tavsiye edersiniz?

Sağlık ve tıp alanındaki alanlar, en çok tercih edilen bölümler arasında gelmektedir. Toplumun yaşlanmasıyla beraber gelecekte sağlık alanında yetişmiş uzman ve personele ihtiyacın artacağından hareketle bu alandaki bölümler en çok tercih edilen bölümlerin başında gelmektedir. Sürekli gelişen teknoloji ile birlikte yazılım ve genetik alanındaki meslekler, bu alandaki bölümlerin daha popüler olmasına yol açmaktadır. Gençlerin kendilerini gelecekte bekleyen yeni şartlara uyum sağlayabilmeleri için sadece ezberleyen ve geçer notla yetinmemeleri, bunların yanı sıra kişisel becerilerini geliştirmeleri büyük önem kazanmaktadır. Bireysel başarı kadar takım çalışmasına ve ekip başarısına önem vermek, güzel konuşma, kendini doğru ifade etme ve iş birliği yapabilme becerisini geliştirmelerini de vurgulamak gerekmektedir.

OKULLARIN AÇILMASINI HEM İSTERİM HEM İSTEMEM

Okulların açılması kararı sonrası “Hem İsterim Hem İstemem”, yaklaşımına örnek olan yaklaşma-kaçınma duygusunu yaşıyoruz toplum olarak. Bir yandan okulların açılmasını çocuklarımızın eğitim ve öğretimlerinden geri kalmamaları için isterken diğer yandan Covid 19 nedeniyle yaşanabilecek bir olumsuz durumun hem çocuklarımızın hem de aile bireylerimizin sağlığını olumsuz etkileyebileceği kaygısını yaşıyoruz.

Alpaslan Dardan

Eğitim Uzmanı, Danışman, Eğitim Gazetecileri ve Yazarları Derneği Kurucu YK üyesi, PDR İst. Şb. Bşk. (2012-2017)

Okulların açılması kararı sonrası “Hem İsterim Hem İstemem”, yaklaşımına örnek olan yaklaşma-kaçınma duygusunu yaşıyoruz toplum olarak. Bir yandan okulların açılmasını çocuklarımızın eğitim ve öğretimlerinden geri kalmamaları için isterken diğer yandan Covid 19 nedeniyle yaşanabilecek bir olumsuz durumun hem çocuklarımızın hem de aile bireylerimizin sağlığını olumsuz etkileyebileceği kaygısını yaşıyoruz.

Nasreddin Hoca'nın komşularından ileri gelenler, düşünüp taşınıp, Hoca'ya çok zor bir soru sormaya karar verirler ve Hoca'ya: “Hoca efendi sabah olduğu zaman insanların yarısı bir tarafa diğer yarısı da öbür tarafa gitmektedir. Bunun hikmeti nedir?” diye sorarlar. Hoca: “İnsanların hepsi bir tarafa gitseydi, maazallah, dünyanın dengesi bozulurdu”, diye cevap verir.

Nasreddin hocanın bu hoş fıkrası bizlerin bugününe biraz uyuyor. Elbette hepimiz aynı düşünüp aynı şeyleri söylemeyeceğiz dünyanın dengesini bozmamak için ama özellikle eğitim alanında içerisinde bulunduğumuz bir realite varken alınan her kararın mutlak bir destekleyicisi ya da mutlak bir karşıtlığı da olmak zorunda değiliz kanımca.

Bugün eğitim ile ilgili alınan her kararın ya da söylenen her sözün arkasında duran ve savunan bir grup olduğu kadar karşısında durup eleştiren de farklı bir grup var. Toplum olarak ikiye bölünmüş bir durumdayız, alınan her kararın neredeyse topyekûn ya yanında

duruyoruz ya da karşısındayız. Milli eğitim Bakanı ve bürokratları da bu kutuplaşmanın karşısında yaptıklarıyla neredeyse kimseye yaranamıyorlar.

Sağlık Bakanı özellikle son pandemi sürecinde günlük bildirimleri, insancıl yaklaşımı, küçüğü büyüğü, genci yaşlısı demeden mesajlarını mizahi yaklaşımıyla vermesiyle ve gece gündüz çalışma temposuyla iyi bir iletişim stratejisi yürüterek en fazla sempati toplayanların başında geldi.

Buna karşılık toplumun önemli bir kesimini direkt ya da dolaylı olarak ilgilendiren eğitim söz konusu olduğunda iyi ve çok başarılı bir eğitimci ve iletişimci olma özelliği bulunan Milli Eğitim Bakanımız, toplumla bu kadar iyi bir iletişim mekanizması kuramadı. Bu konuda özellikle kişisel çabası yeterli olmadı da denilebilir. Her gün ekran karşısında olmak zorunda olmasa da belirsizliklerin hâkim olduğu bu dönemde kendisini ve yapılanları anlatabilmesinde bürokratlarından yeterli desteği göremediği de söylenebilir.

İnsanoğlu, sosyal duygusal ve bilişsel

özellikleriyle karmaşık yapıya sahiptir. Aynı anda birçok uyarının/güdü'nün etkisinde kalır ve karar vermekte güçlük çekebilir. Psikolojide zaman zaman aynı anda ortaya çıkan farklı özelliklerdeki güdülerin birbirlerini tamamladıkları ya da birbirlerini zıtladıkları durumlarla karşılaşabiliyoruz. Aynı anda iki şeyi de birden isteyebileceğimiz gibi aynı anda hiç istemediğimiz iki durumdan birini tercih etmek durumunda kalabiliyoruz. Ya da aynı anda hem istediğimiz hem de istemediğimiz iki durum bizi çelişkiye hatta bazen iç çatışmaya sürükleyebilir.

Okulların açılması ve normale dönüş farklı duyguların bireyi ya da toplumu aynı anda iç çatışmalara götürmesi, psikolojinin temel kavramları içerisinde yer alan uyum/savunma mekanizmaları içerisinde kendine yer edinmiştir. Yukarıda sözü edilen örnek durumlar özellikle MEB'in okulların açılması yönünde açıklandığı takvim ile yeniden bizi birbirimizle karşı karşıya getirdi.

Okulların açılması kararı sonrası “Hem İsterim Hem İstemem”, yaklaşımına örnek olan yaklaşma-kaçınma duygusunu yaşıyoruz toplum olarak. Bir yandan

okulların açılmasını çocuklarımızın eğitim ve öğretimlerinden geri kalmamaları için isterken diğer yandan Covid19 nedeniyle yaşanabilecek bir olumsuz durumun hem çocuklarımızın hem de aile bireylerimizin sağlığını olumsuz etkileyebileceği kaygısını yaşıyoruz.

Bu, Aralık 2019'dan beri yaşadığımız ve tüm dünyayı etkileyen bir ölümcül bir salgının halen devam eden etkileri nedeniyle duyduğumuz bir kaygı. Peki, bu kaygı gerçek olarak ortada iken ve sonuçlarının ölümcül olma ihtimali ortadan kalkmamışken eğitim gibi neredeyse 40-50 milyona yakın insanımızı ilgilendiren bir konuda ilgililerden çok net, çok kesin açıklamalar beklemek haksızlık değil midir?

Kriz yönetimi önünü görmeden kararlar almak ve uygulamak mıdır? Ya da kesin olarak hayırcı ya da evetçi olmak mıdır? Veli ya da işveren olarak sizlerin bizlerin alamadığı kesin kararlar da ortada iken büyük kitleleri ilgilendiren bu konularda Milli Eğitim Bakanlığının aldığı kararları siyah ya da beyaz diye aklamak ya da karalamak nedendir. Elbette eleştiri tabii hakkımızdır. Bunu da epey sert bir dille de yapıyoruz sanırım.

Aristo oğlunu uyarırken şöyle demiş: "Eğer doğru konuşursan insanlar, yanlış konuşursan Tanrı senden nefret edecek". Çok sık karşılaştığımız karar vermenin çok güç olduğu bir duruma işaret ediyor Aristo. Okulların açılması ya da geç hatta hiç açılmaması gibi iki hatta üç alternatifli seçenek arasında karar almanın güçlüğü anlaşılır olmalıdır. Hele hele seçeneklerin daha cazip olanı yoksa iş daha da zorlaşır. Burada toplumun yararı gözetilerek karar verilmesi en doğrusu. Bu da şimdilik okulların belirlenen tarihte açılması olarak duruyor.

Özellikle küçük yaş gruplarında kontrollü bir başlangıcın çocukların sosyal ve duygusal gelişimlerine etkisi yadsınamayacak kadar çoktur. Ayrıca büyük yaş grupları ve özellikle de sınava hazırlanan grupların bu süreçte akran iletişimine ve yüz yüze eğitime ihtiyaçları giderek de artmaktadır.

Tüm bunların yanında, toplumda bu çatışmayı bilerek ya da bilmeyerek destekleyen eğitim bilimciler ve eğitim yazarlarımızın olduğunu da görüyoruz. Özellikle Sağlık Bakanlığının son açıkladığı okullarda alınacak tedbirleri de içeren "COVID-19 SALGIN YÖNETİMİ VE ÇALIŞMA REHBERİ Bilimsel Danışma

Kurulu Çalışması"'nda yer alan bazı ifadelerle gösterilen tepkileri anlamakta gerçekten zorlandığımı belirtiyim.

Dediğim gibi ilk açıklandığında da gayet net ve anlaşılır olan bazı ifadelerin (4 metrekareye bir kişi düşecek şekilde personel ve öğrenci planlaması // Sınıf, çalışma salonları kişiler arasındaki sosyal mesafe en az 1 metre olacak şekilde düzenlenmelidir.) bilerek ve biraz da zorlanarak amacından saptırıldığını gördük. Aşağıda bakanlığın açıkladığı ilgili bölüme bakıldığında bu daha net anlaşılabilir.

Okullarda Alınması Gereken Genel Önlemler

COVID-19'un ana bulaşma yolu damlacık ve temas yoluyla. Okullar toplu bulunulan yerlerden olduğu için COVID-19 bulaşma açısından risklidir. Okullarda COVID-19 bulaşma riskini en aza indirmek için yapılacaklar bir süreç yönetimidir. Bu süreç yönetiminde okul yönetimi, öğretmenler, aileler, öğrenciler ve okul çalışanlarının üzerine düşen görev ve sorumluluklar bulunmaktadır. Süreç, yatılı olmayan öğrenciler ve tüm çalışanlar için sabah evde başlar ve yine akşam evde tamamlanır.

Yatılı olanlar ve akşamları görevli öğretmen ve çalışanlar için, bu süreç okuldaki tüm süreyi içerir. Okul binasının girişleri ve içerisinde uygun yerlere kurallar, sosyal mesafe, maske kullanımı, el temizliği ve öğrencilerin hangi koşullarda okula gelmemesi gerektiğini açıklayan bilgilendirme afişleri asılmalıdır. Okul binası girişleri ve içerisinde uygun yerlerde el antiseptiği bulundurulmalıdır. COVID-19 bulaşma riskini en aza indirmek için aşağıdaki önlemlere uyulmalıdır.

Okullarda Alınması Gereken Genel Önlemler

- » COVID-19'dan sorumlu bir okul yöneticisi görevlendirilmelidir.
- » Eğitim faaliyetine başlamadan önce okul binasının genel temizliği su ve deterjanla yapılmalıdır.
- » Okullarda temassız ateş ölçer,

maske, sıvı sabun ve el antiseptiği veya en az %70 alkol içeren kolonya bulundurulmalıdır. Kullanılmış maskeler için kapaklı çöp kutuları temin edilmelidir.

» Okullarda en az 4 metrekareye bir kişi düşecek şekilde personel ve öğrenci planlaması yapılmalı, içeriye alınması gereken kişi sayısı buna göre düzenlenmelidir.

» Sınıf, çalışma salonları, işlikler, yemekhane, kantin vb. toplu kullanım alanları bulunması durumunda kişiler arasındaki sosyal mesafe en az 1 metre olacak şekilde düzenlenmelidir.

» COVID-19 kapsamında alınacak önlemler okulun varsa web sayfasında yayımlanmalı; okul açılmadan önce veliler e-okul, e-posta, SMS vb. iletişim kanalları ile bilgilendirilmelidir.

13 Milyon öğrenci ve 1 milyonu aşkın öğretmeni ile büyük bir topluluğun önce sağlık hizmetlerinden eksiksiz yararlanmaları ardından da arkadaşlarıyla ve öğretmenleriyle bir araya gelebilecek önlemleri alınarak okullar açılmalıdır. Okulların açılması veya kısıtların kaldırılması belirsizliklerle dolu, faydaları kadar riskleri de olan bir karar. Bu kararın öğrencilerin sağlık ve güvenliğini riske atmadan öğrenme ihtiyacının karşılanması gerekiyor.

Olası gelişmelerin göz ardı edilmeden ve tedbirlerin de alınmış olduğu koşullarda okulların açılması doğası gereği herkese iyi gelecektir. Devlet okullarında daha zor gibi görünen koşulların da teminatı devlettir ve sorumlulukları olduğu gibi farkındalıkları da olmalıdır.

Bir önceki yazımda da belirttiğim gibi okulların açılmasıyla öğretmen ve öğrencilerin, ailelerin ve hatta diğer tüm çalışanların iyi olma hallerinin sosyal ve psikolojik hazıroluşluklarının desteklenmesi önemlidir ve unutulmamalıdır.

KAYNAKLAR

- » <https://pdfs.semanticscholar.org/5bec/4299da92342da2e53e1aa4766f66e4d215a6.pdf>
- » https://covid19bilgi.saglik.gov.tr/depo/toplumda-salgin-yonetimi/salgin-yonetimi-ve-calisma-rehberi/COVID-19_SALGIN_YONETIML_VE_CALISMA_REHBERI.pdf

Uzaktan eğitimdeki başarının temelinde

FATİH PROJESİ VAR

Pandemi sürecinde hem özel okulların hem de MEB'in iyi bir sınav verdiğini belirten Türkiye Özel Okullar Derneği Yönetim Kurulu Başkanı Nurullah Dal, uzaktan eğitimde ülke olarak dünyada ikinci sırada olduğumuzu söylüyor. Sektörde yaşanacak daralmanın yüzde 5 civarında olmasını beklediklerini ifade eden Nurullah Dal ile, tüm yönleriyle özel okulları konuştuk.

maalesef yüzde 40 dolulukla çalıştığını belirtmek isterim.

Özel okulların sağladığı istihdam büyüklüğü ne durumda?

Kurumlarımızda 300 binin üzerinde çalışmamız mevcut olup bunun yaklaşık 208 binini öğretmenlerimiz, geriye kalan rakamı da diğer personellerimiz oluşturuyor.

Bahsettiğiniz bu parametreler ışığında özel okulları bir sektör olarak değerlendirirsek maddi büyüklüğü nedir?

Böyle bir rakamı üyelerimizin bile ulaşması çok zor. Derneğimize bağlı yaklaşık 1400 üye okulumuz var. Ancak şöyle bir hesaplama yapabiliyorum: Bir özel okul öğrencisinin fiyatı ortalama 20 bin TL ama pandemi dolayısıyla bu yılı dikkate alırsak 17 – 18 bin ile 1 milyon 400 bin öğrenciyi çarpmamız lazım. Bunu çarptığımızda da bizim eğitimsel olarak sektörümüzün sadece eğitim konusundaki ciro büyüklüğünü öngörmüş oluyoruz. Bunun yanında okullarla ilgili direkt servis hizmetleri, yemek hizmetleri ve kitap-kırtasiye gibi yan değerleri de var. Eskiden 15 milyar TL gibi bir rakam hesaplamıştık, bugünkü rakamlarla en basit haliyle 20 milyar TL'lik büyüklüğe erişmiş bir sektörden bahsedebiliriz. Bunun da yüzde 8 KDV'si var ve bu KDV doğrudan devlete gidiyor. Bunun da göz önünde bulundurulmasında fayda var.

UZAKTAN EĞİTİMDE DÜNYADA İKİNCİ SIRADAYIZ

Covid-19 pandemisi yaşıyoruz her açıdan zorlu ve ilginç bir dönemden geçiyoruz. Tabii bunun eğitime yansımaları da oldu. Uzaktan eğitim konusu bir anda gündemimize geldi. Özel okullar da bu sürece uyum sağlamak için çaba sarf ettiler. Ancak burada velilerden kaynaklanan okullara gidilmediği dönemde ücretlerin ne olacağı gibi çeşitli sorunlarla karşı karşıya kaldınız. Bunun içinde servis ve yemek ücreti gibi yan unsurlar da var. Bu durum genel olarak sektörde psikolojiyi nasıl etkiledi?

Hiç kimsenin beklemediği bir pandemi süreci yaşadık/yaşıyoruz. Sadece biz değil dünya da bununla mücadele etti. Bu konuda Türkiye Cumhuriyeti'nin çok farklı bir yer edindiğini açık bir biçimde söyleyebilirim.

Türkiye Özel Okullar Derneği ülkemizdeki en köklü sivil toplum kuruluşlarından biri olarak öne çıkıyor. Son yıllarda eğitimin farklı alanlarında sektöre hizmet eden işlere imza atıyor. Öncelikle derneğinizin düsturundan bahsedebilir misiniz?

Türkiye Özel Okullar Derneği 1951 yılında kurulmuş çok eski dernektir. Derneğimiz kurulduğu tarihten bu yana Türkiye'de özel okulların sağlıklı ve kaliteli bir yapıya kavuşması amacıyla özel okul sahipleri tarafından kurulan bir dernektir. Son 15-20 yılımızı dikkate alırsak –ki ben de bu yılın sonunda dernek yönetiminde 20. yılımı tamamlamış olacağım- biz sanki özel okul sahiplerinin derneğinden çok eğitimci öğretmenler derneği gibi çalışıyoruz. Sebebi de şu: Bizim yaptığımız 3 ana iş var. Bunun en büyük ağırlığını üye okullarımızda çalışan öğretmenlerimizin ve idarecilerin hizmet içi eğitimleriyle ilgili çok farklı eğitimler düzenliyor olmamız. Son 20 yılda tahminen 100 bine yakın öğretmenle temas etmişizdir. Bu öğretmenler için üyelerimizin içinde çalışanların yanı sıra üye olmayan okullardaki öğretmenler ile devlet okullarında görev yapan öğretmenler de var. Çalışmalarımızın yarısını sözünü ettiğim bu konu kapsamaktadır.

Tabii ki esas varlık sebebimiz olarak, özel okullarımızın hukuki veya Milli Eğitim Bakanlığı nezdindeki yönetmelik

ve kanunlarla ilgili problemler ve uygulamalardaki sıkıntılarla ilgili tüm sektörümüz adına görüşmeler yapıyoruz, yapılan yeni çalışmalara katkılarımızı sunuyoruz. Bunların yanı sıra okullarımızla okularımıza mal veya hizmet tedarigi yapan firmaların buluşmalarını sağlamak gerekiyor. Çünkü bu mal ve hizmetlerin bir bölümü yerli ve milli olarak ülkemizde üretilirken, bazıları da yurt dışından üretiliyor. İşte dernek olarak bizler de bu platformu sağlıyoruz. Bu da bizim üçüncü işimiz.

Özel okul sektörünün büyüklüğü hakkında bilgi verebilir misiniz?

Sektörümüzde 12 bin 500 civarında özel okul kurumu faaliyet gösteriyor. Bunu şöyle ifade edecek olursak; mesela bir anaokulu kurum sayılıyor, bir ilkokul, ortaokul ya da her türevde bir lise kurum olarak kabul ediliyor. Mesela sizin bir kampüsünüz var ve burada anaokulunuz, ilkokulunuz, ortaokulunuz, liseniz ve bir de fen liseniz varsa sizin bir binada 5 farklı kurumunuz var gibi oluyor. Bu yüzden rakam da 12 bin 500'e ulaşabiliyor. Özel okullarda 1 milyon 400 bin öğrenci okuyor. Son 5 yıla baktığımızda Türkiye'de eğitim gören öğrencilerin yaklaşık yüzde 8,5'i özel okullarımızda eğitim hayatına devam ediyor. Fakat özel okulların kapasitesinin yüzde 20'lerde seyrettiğini rahatlıkla söyleyebilirim. Dolayısıyla özel okullarımızın

Bizler işimiz gereği yurt dışındaki birçok özel okulu inceliyoruz. Pandemi sürecinde Amerika, Avrupa ve Uzak Doğu Asya ülkelerinde okulların neler yaptıklarını inceledik. Sadece özel okullarımızın değil Milli Eğitim Bakanlığımız'ın da yaptığı çalışmaların değerlendirilmeye alındığını söylemek isterim. Örneğin ABD'deki tanıdıklarımızı aradığımızda bize "1 ay geçti çocuklarımız evde. Okullardan ne arayan ne de soran var. Uzaktan eğitimle ilgili hiçbir çalışma da yapılmadı" dediler. Avrupa'da da benzer durumlar yaşandı. Bunun için Milli Eğitim Bakanlığının hakkını yemeyelim. Bakanlığın şöyle bir şansı oldu; yaklaşık 1 yıl önce EBA ile ilgili bir çalışma başlatılmıştı. Hatta pandemiden bir ay önce de bununla ilgili bir lansman yapıldı. Dolayısıyla bakanlık pandemiye çok hazır yakalanmış oldu. Okulların kapanmasından iki gün sonra sistem hem EBA TV hem de EBA platformu olarak çocuklarımıza hizmet vermeye başladı. Özel ve devlet ayrımı yapmadan da bu sistemi tüm okullara açtılar. Bunun sonucunda 3 aylık süre içinde EBA TV ve EBA platformu inanılmaz bir noktaya geldi. 17 milyon öğrenciden bahsediyoruz bu hiç de kolay bir şey değil. Tabii ki bunun yüzde 100'üne ulaşmak da kolay olmadı. Ülkemizde internetin ulaşmadığı ya da alt yapının yeterli olmadığı ya da alt yapının müsait olup da evlerde internete ulaşmanın mümkün olmadığı gerçeğinin de farkındayım. Bu faktörlerden dolayı yüzde 100'e ulaşamadı ama uzaktan eğitim alanında böyle bir çalışmada dünya çapında ikinci sıradayız. Bu bakanlığımızın ciddi bir başarısıdır.

ÖĞRENCİLERİN YÜZDE 95'İNE ULAŞTIK

Tabii bunlar bize her zaman ivme vermiştir. Bütün bunların başarılmasının altında çok eleştirilen Fatih Projesi'nin başlaması bulunuyor. Fatih Projesi biz özel okulları da harekete geçirdi. Özel okullar konumu gereği teknolojiyi takip etmek zorundalar. Bazı kurumlarımız Fatih Projesi'nden çok önce ciddi yatırımlar yaptı. Fakat Fatih Projesi ile biz doğal olarak bir rekabet halindeyiz. İnsanların biz özel okulları tercih edebilmeleri için onlara farklı şeyleri sunabiliyor olmamız gerekiyor. Fatih Projesi'yle devlet okullarına teknoloji girmeye başladığında bizler de okullarımızda teknoloji yatırımları yapmaya başladık. Öte yandan da

Japonya'da okullara teknoloji giriş oranı yüzde 30 civarında. Buna karşılık çok başarılılar. Bu da ilginç bir detay. Tabii bu başarıyı sağlamalarında disiplinli bir toplum olmaları önemli rol oynuyor. Ama pandemi teknolojinin eğitimin de aralarında bulunduğu birçok sektörde hayatı kolaylaştırıcı bir araç olarak önemini göstermiş oldu. Fatih Projesi ile birlikte okullarımızda ciddi bir alt yapı oluşmuştu ama sınırlı bir kapsamda uzaktan eğitimle ilgili kısmını kullanıyorduk. Pandemiyle birlikte bir anda bütün okulun öğrencilerine uzaktan eğitim vermek zorunda kaldık. Bütün okullarımız 1 hafta içinde adaptasyonlarını tamamladı ve özel okullar olarak öğrencilerimizin neredeyse yüzde 95'ine ulaştık. Her okul kendi sistemini başlattı.

Tabii bu dönemde bazı velilerimizden "paralarımızı nasıl alırsınız?" şeklinde bir dertlenme başladı. Bunların bir kısmını anlayabiliyorum çünkü ciddi manada işlerini kaybeden ya da iş kaybı olan insanlar oldu. Ama daha ilk günden, çocuklarımızın sağlıkları yerindeyken ve sokağa çıkma yasakları başlamamışken bu yönde bazı talepler gelmeye başladı. Biz de durumu kendilerine anlatmaya çalıştık. Hatta sektörümüzdeki 4-5 dernekle birlikte ortak bir deklarasyon yayınlamak velilerimizin akıllarındaki soru işaretlerini gidermeye çalıştık. Bu deklarasyonumuzda; "Servis ve yemek hizmetleri konusundaki eksiklerimiz pandemi süreci boyunca devam edecek ve yerine getiremeyeceğiz. Bu eksikliklerden ötürü mutlaka iade yapacağız ya da devam eden öğrencilerle ilgili gelecek yıl maksuplaşmaya gideceğiz. Ancak eğitim-öğretim ücretinin iadesi söz konusu değildir" dedik. Çünkü MEB'in ortaya koyduğu perspektif doğrultusunda eğitim faaliyetlerimizi uzaktan eğitim olarak başlatmıştık. Dolayısıyla bu noktada eğitimle ilgili taahhütlerimizle ilgili bir eksiklik yoktu. Ayrıca pandemiden kaynaklı olarak eğitim eksikliği varsa yüz yüze eğitim başladığında bunu tamamlama sözü

7 ÖĞRENCİYE 1 ÖĞRETMEN

Şu anda Milli Eğitim Bakanlığı'nda 1 milyon 100 bin öğretmen görev yapıyor. Diğer personelleri de eklersek devlette yaklaşık 1,5 milyon insan çalışıyor. Yaklaşık 17-18 öğrenciye 1 öğretmen düşüyor. Özel okullarda okuyan 1 milyon 400 öğrenciyi 200 bin öğretmene böldüğümüzde 7 rakamı karşımıza çıkar. Yani 7 öğrenciye 1 öğretmen düşüyor. Tabii özel okulun böyle bir farkının da olması gerekiyor.

verdik. Bütün bunları yapmamış olsaydık velilerimiz haklı olurdu ve parasını talep etme hakkı doğardı.

15 AĞUSTOSTA EĞİTİM BAŞLAYACAK

Sağlık Bakanlığının verileri pandemide vakaların pek azalmadığını gösteriyor. Size göre 15 Ağustos'ta yüz yüze eğitimin başlaması olası mı?

Pandemide sayıların çok makul seviyelere indiğini ve kontrol altına alındığını düşünüyorum. Başta Sağlık Bakanlığımız, Bilim Kurulu ve Cumhurbaşkanlığımız ve hükümetin tüm kadroları meselenin en başından itibaren yapılması gereken uyarıları, kontrolleri, yasakları ve baskıları yerine getirdi. Aşağı yukarı 3 ay boyunca bunları yaşadık, bunun da karşılığını gördüğümüzü düşünüyorum. Tabii ki bu noktada Sağlık Bakanlığının ve sağlık personellerimize teşekkürlerimizi sunmak istiyorum. Dolayısıyla 15 Ağustos tarihinde yüz yüze eğitimin başlaması konusunda en ufak şüphe duymuyorum. Çünkü Türkiye'nin özel olarak değerlendirilmesi gerekir, pandemi döneminde ABD ve İtalya'nın yaşadıklarını yaşamadık. Ülkemizde pandeminin ilk başladığı günlerle Haziran başındaki psikolojiyi düşünün. Herkes dışarıda ama güvenli bir şekilde maskesini takıyor. Ben kurallara uyan insanlardan söz ediyorum ama dikkat etmeyen vatandaşlarımız da var. Yanlış yapanlar yüzünden bütün sistemi kapatamazsınız.

Pandemi sürecinde yaşanan ekonomik sıkıntılardan dolayı devlet pek çok sektöre yönelik bir takım destekler açıkladı. Bu kapsamda devletin özel okullara bakışı nasıldı? Mesela bir tatil kredisi veriliyor ama bir eğitim kredisi gündeme gelmiyor. Ne düşünüyorsunuz?

Desteklenen sektörler içinde olmayı talep ettik ve arzuladık. Bununla ilgili ciddi müracaatlarımız da oldu. Aslında olumlu geri bildirimler de aldık ama sanıyorum meseleye öncelikli sektörler olarak bakıldı. Otelcilik ya da hizmet sektörü gibi bazı

önemli sektörler tamamen durduğu için buralara öncelik verildi. Devletimizin bu dönemde desteği çalışanlarımızın bir bölümüne kısa çalışma ödeneği kullandırabilmemiz oldu. Kredi kullananlar da oldu. Ancak bunlar kuruluşların açığını kapatmıyor sadece uğranılan zararlarını ertelemelerini sağlıyor. Tabii velilerimiz içinde de ciddi ekonomik sorunlar yaşayanlar var. Biz de bu durumu göz önünde bulundurarak önümüzdeki dönemde bursluluk imkanlarımızı en maksimum hale getiriyor ve bu velilerimize kullanıyoruz. Kayıt döneminde buna çok dikkat ediyoruz.

BÜYÜME TRENDİ DÜŞECEK **Devletin anayasal olarak bedava eğitim vermekle yükümlü olduğu bir ülkede veliler çocuklarını özel okullara niçin gönderiyorlar? Pandemiye bağlı olarak yaşanan ekonomik kriz bunu tersine çevirebilir mi, böyle bir kaygı taşıyor musunuz?**

Öyle bir kaygımız yok ama şu bir gerçektir ki bizim her yıl yaşadığımız büyüme trendinin bu yıl düşeceğini biliyoruz. Yüzde 5 civarında bir daralma bekliyoruz bu da son derece doğal. Ayrıca buna benzer durumlar sadece bizim ülkemizde değil dünyanın her yerindeki özel okullarda yaşanıyor. Çünkü bunu sübvansede edebilmemiz mümkün değildir. Veliler niçin özel okulları tercih ediyorlar? Çünkü nihayetinde eğitim faaliyeti bir hizmet işidir. Biz bunu parayla sunuyoruz. Biz verdiğimiz eğitimde dünyanın farklı ülkelerindeki değişik uygulamaları kendimize uyarlayarak öğrencilere sunuyoruz. Biz bunu deneme yanılma şeklinde hızlı şekilde yapabilirken devletin pilot çalışmaları daha ağır gidiyor. Bizim yaptığımız pek çok uygulamalar devlet okulları için de referans olmaktadır. Bizler

eğitimde kaliteyi en üst seviyeye çıkarmayı hedefliyoruz ve bu konuda yaptığımız çalışmalardan dolayı insanlar için çekim noktası olabiliyoruz. Devlet okullarında verilen eğitim de bir hizmet işi ve aslına bakarsanız bedava da değil. Zaten yanılmamız burada başlıyor. Devletin bu hizmeti verebilmek için çok ciddi paralar harcadığını unutmamalıyım. Bir öğrencinin ortalama 9 ila 9 bin 500 liralık maliyeti var. Bunun içinde kira ve amortisman maliyetleri de bulunuyor.

Velilerin özel okullardan memnuniyeti konusunda çalışmalarınız var mı?

Pandemi dönemini dışarda bırakarak söylemek gerekirse, her okulumuz bir anket ve gözlem çalışması yapıyor. Biz dernek olarak 10 yıl önce bir çalışma yapmıştık. Bunları kamuoyunda yanlış anlaşılmalara sebep olabileceği için pek paylaşmıyoruz. Yaptığımız anketlerde velilerin özel okulları tercih sebepleri ortaya çıkıyor. İlk sırada da yabancı dil eğitimi geliyor. Bunun dışında tam bir eğitimin yapılması, öğretmen ve öğrencilerin günlük ihtiyaçların karşılanması teknolojiye ve teknolojik okuryazarlığa önem verilmesi, sosyal, kültürel ve sportif faaliyetler gibi kriterleri veliler özel okullarda bulabiliyor. Bunlar bizlerin tercih edilme sebepleri olarak öne çıkıyor. Tabii ki bu özellikleri devlet okulları da veriyor ve artırıyor. Ama bizlerin öncülük ettiği de bir gerçek.

EŞİTLİK DİYE BİR KAVRAM YOKTUR

Özel okulların sağladıkları olanaklarla eğitimde fırsat eşitsizliği yarattığı yönünde görüşler de var. Buna katılıyor musunuz?

Buna hiç katılmıyorum ve yanlış da buluyorum. Bu biraz da bana gençliğimizdeki siyasal düşüncelerin uzantısı olarak geliyor. Bu görüşler, "herkese eşit eğitim verelim, buna İngilizce öğretiyor buna öğretemiyorsak buna da öğretmeyelim ve herkesi eşitleyelim" gibi yaklaşımları doğurur. Yani altta eşitleme gibi bir durum oluşur buna da katılmam mümkün değildir. Bir ülkenin bundan büyük kaybı olamaz. Gönül ister ki 17 milyon öğrencimize de çok iyi yabancı dil öğretilim. Zaten bakanlığın da amacı bu. Ama ben bunu iyi yapabiliyorum diye bundan vazgeçmemiz mi gerekiyor? Yani buradan hareketle özel okulların kapatılması mı gündeme gelecek? Buna hiç katılmıyorum. Özel okullarda kaliteli bir eğitim hizmetinin verilmesi fırsat eşitsizliği getirmez tam tersine ülkemiz için kazançtır. Zaten eşitlik diye bir kavram yoktur ve ütöpik bir konudur.

Sektörün kendi içerisinde de özelleştirilmesini yönünde bazı görüşler var. Mesela geçtiğimiz günlerde yapılan LGS sınavına 1 milyon 600 bin öğrenci girdi. Hemen sonrasında da şampiyon okullar ortaya çıktı. dernek olarak buna karşı çıktınız. Buna neden karşı çıkıyorsunuz yoksa şampiyon okul bir aldatmaca mıdır?

Sınavın bitiminden 3-4 saat sonra bazı kurumlarımız "şu kadar birincimiz var" şeklinde açıklamalar yaptı. Verilen bu bilginin doğru olma ihtimali var ama ihtimal üzerinden haber yapılamaz. Bunlar kamuoyunu yanıltabilecek konulardır. Bu sebeple itiraz ettik. Bakanlığın bu konuda bir itirazı var. Bu hiç de sağlıklı bir şey değil. Ayrıca öğrencinin başarısında ana faktör kendi yetenekleri mi yoksa okulun çalışmaları mı? Bunu ölçmek ne kadar doğru olabilir? Dernek olarak kamuoyunun yanıltılmasına karşıyız.

YÜKSEKÖĞRETİM SİSTEMİ NASIL YAPILANDIRILMALI?

Ashında iktidar ve muhalefet arasında bir uzlaşıyla bu sorunun çözüme kavuşturulacağından söz ediyorsunuz..

Eğitim konusundaki sorunlarımızı çözmek aslına bakarsanız gelmiş geçmiş bütün iktidarların göreviydi, bugünkü iktidarın da görevi. Muhalefette bulunanların bu konuda uzlaşması daha kolaydır diye düşünüyorum. Hangi muhalefet buna karşı çıkabilir? Sadece muhalefetteyken "YÖK kapatılacak" diyenler, iktidara geldiklerinde YÖK'ü daha güçlü hale getirdiler. Çünkü bu her zaman iktidarların işine gelmiştir. Oysa "ne olacak bu üniversitelerimizin hali?" diye halkımız sormalı, hükümetler de bunun yanıtını vermeli. Çok net söylüyorum, üniversitelerimiz yeniden yapılanmaya muhtaçtır. Aksi takdirde bilim üretemeyiz ve dünyayla rekabet edebilir kalitede eğitim yapamayız. Bilim yapamadığımız için de teknoloji üretemeyiz ve sadece kullanıcıları oluruz. Kullandığımız cep telefonlarının maliyetininin 10 katını ödümek durumunda kalıyoruz.

Peki ne yapılmalı? İlk olarak yeni bir Yüksek Öğretim Yasası gerekiyor. Hatta 1961 Anayasası'ndaki gibi üniversitelere kurumsal özerklik ve akademik özgürlük sağlayacak anayasa değişiklikleri yapılabilir. Yeni bir üst yönetim

modeli gerekli. Üniversitelerin kendi kendilerini yönetmeli elzemdir. YÖK'e ihtiyaç vardır çünkü üniversite sayımız 207'ye çıktı. Bunların planlama ve koordinasyona gereksinim var. Yeni bir finansman modeli gereklidir. Yeni bir üniversiteye giriş sınav sistemine ve yeni bir kalite güvence sistemine ihtiyaç var. Üniversitelerin akademik ve mali yönden özerkliği akademik özgürlüklerinin de teminatı olacaktır. YÖK de üniversiteleri yöneten değil üniversiteler arasında eş güdümlü, iletişimi ve etkileyimi sağlayan bir üst kurum olarak faaliyet göstermelidir. Üniversitelere eşitlikçi erişim için gençlerimize yeterli kontenjan ayrılmalı, üniversiteye giriş sistemi değiştirilmek suretiyle liyakat ve adalet öne çıkarılarak yeniden yapılandırılmalıdır. Gençler bilgi birikimlerine göre değil yaratıcı düşünce niteliklerine göre gençler üniversitelere alınmalıdır. Bunun yanı sıra akademisyenlerin çalışma koşulları iyileştirilmelidir. Bazı arkadaşlarımızın baskı altında oldukları hatta düşüncelerinden ötürü tutuklandıkları aşkar. Buna öğrenciler de dahildir. Oysa onların özgürce konuşabilmeleri gerekiyor. Düşüncelerini paylaşmaları devletle ya da iktidarla çatışması anlamına gelmez. Bir arayıştır bütün bunlar. Kısacası öğretim üyeliği saygın bir kurum haline getirilmelidir.

5. EKONOMİ ve LOJİSTİK ZİRVESİ

EKONOMİ ve LOJİSTİKTE DEĞİŞİMİN ROTASI
YENİ TEKNOLOJİLER ve TRENDLER

Ekonomi dünyası, reel sektörler, kamu ve lojistik sektörden güçlü bir katılımın sağlandığı

5. Ekonomi ve Lojistik Zirvesi

30 Eylül 2020 tarihinde

İstanbul'da
gerçekleştirilecek.

PARALEL OTURUMLAR

- ▶ PERAKENDE ve DAĞITIM LOJİSTİĞİ
- ▶ PROJE & AĞIR YÜK ve ENERJİ LOJİSTİĞİ
  - ▶ TEKSTİL LOJİSTİĞİ
- ▶ TEHLİKELİ ve KİMYEVİ MADDELER LOJİSTİĞİ
- ▶ OTOMOTİV ve YAN SANAYİ LOJİSTİĞİ
  - ▶ GIDA LOJİSTİĞİ
- ▶ SAĞLIK ve PHARMA LOJİSTİĞİ
- ▶ E-TİCARET ve LOJİSTİK

KATILIM ve DETAYLI BİLGİ
uta@esmyayincilik.com.tr
T: 0212 283 55 65

**5. YILIN LOJİSTİKTE BAŞARI ÖDÜLLERİ
TÖRENİ ve GALA YEMEĞİ**

www.ekonomivelojistikzirvesi.com

PROF. DR. AYHAN ALKIŞ

Üniversitelerimizi yeniden yapılandırmazsak DÜNYAYLA REKABET EDEBİLİR eğitim yapamayız

Hocam Türkiye’de üniversitelerin şu anki genel fotoğrafını çekebilir misiniz?

Bana çok ayrıntılı ama özlü bir soru sordunuz. Aslında biraz üniversitelerin geçmişini anımsayıp oradan çıkaracağımız nesnel derslerle bugünümüzü değerlendirelim ve buradan alacağımız umutla geleceğimizi planlayalım diye düşünüyorum. Darülfünunun üniversiteye dönüşmesinden bu yana ülkemizde 90 yılı aşkın bir zaman geçti. Bu süre zarfında ne yazık ki çok gelgitler oldu. Atatürk’ün emriyle Türkiye’ye çağrılan İsviçreli Profesör Albert Malche’in verdiği rapor doğrultusunda yükseköğretim sistemimizdeki ilk üniversite reformu yapılmıştır. Bu köklü reformun ardından da o dönemde Almanya’dan kaçarak Türkiye’ye gelen Alman bilim insanlarının üniversitelerimizin oluşumuna önemli katkılar yapıyorlar. Sonrasında 1946 yılında bir üniversite reformu yapılıyor ve 1933 reformu akademik özgürlükler olarak genişletilerek üniversitelerin idari özerkliği kurumsal hale getiriliyor. Bu bir bakıma Cumhuriyet dönemi ve sonrasında üniversitelerin gelebileceği en özerk durumlardan birincisidir. Örneğin o yıllarda üniversiteler arası kurul oluşturuluyor. 1961 Anayasası ile birlikte üniversitelerin reforma kavuştuğunu görüyoruz. Bugün denebilir ki; üniversiteler kendi seçtikleri organlar tarafından yönetiliyor, bilimsel ve idari özerkliğe sahip kamu tüzel kişiliği kimliğine kavuşuyor. 1961 Anayasası sonucunda oluşturulan bu yapı, bugüne kadar üniversitelerin en özerk ve akademik özgürlüklerin en geniş olduğu ve üniversitelerin kurumsal özerkliğe kavuştuğu dönemi anımsatıyor. Ne yazık ki 1971 yılında yapılan askeri muhtıra sonucunda 1750 sayısıyla bilinen yeni bir üniversite kanunu gündeme geliyor ve bu kanunla üniversitelerin özerkliğine kısmi sınırlamalar getiriliyor. Buna bir

“Bilimi yönetenler dünyayı yönetiyorlar” diyen Yıldız Teknik Üniversitesi eski Rektörü ve Üniversitelerarası Kurul Eski Başkanı Prof. Dr. Ayhan Alkış, üniversitelere kurumsal özerklik ve akademik özgürlük sağlayacak anayasa değişikliklerinin yapılması gerektiğini söylüyor. Cumhuriyetten bugüne Türkiye’de üniversitelerin gelişimini anlatan Alkış, yeni bir yükseköğretim sistemine ihtiyaç olduğunu belirterek, önerilerini anlattı.

bakıma ilk Yüksek Öğretim Kurumu uygulaması da diyebiliriz. Yani bir bakıma YÖK’ün temelleri atılmış oluyor. Bilindiği üzere 1980 darbesinden sonra bugün hala ana hatlarıyla yürürlükte olan 2547 Sayılı Yüksek Öğretim Kanunu çıkarılmak suretiyle YÖK kuruluyor ve üniversitelerle ilgili planlama ve koordinasyon görevi bu kuruma veriliyor. Öylesine ki YÖK Yasası çıktıktan sonra bu yasaya uygun anayasa düzenleniyor. Anayasanın 130. ve 131. maddeleri ne yazık ki YÖK Kanunu’ndan sonra düzenleniyor. Bir bakıma şöyle denebilir: YÖK o dönemde yaşanan anarşi ve kötü gidişin sorumlusu olarak görülüyor ve üniversiteleri hizaya sokmak için böyle bir kurum oluşturuluyor.

YÖK’ün kuruluşundan bugüne yaklaşık 39 yıla yakın bir zaman geçti ve bu süreçte YÖK Yasası’nda ve ona bağlı mevzuatta yüzlerce değişiklik yapıldı.

Ben temeldeki bir iki değişikliğe değinmek istiyorum. Özellikle 1992 yılında yapılan değişiklik, akademik alanda önemli bir yapısal değişiklik olarak kabul edilebilir. O değişiklik de rektörlerin seçimle gelmeleri açılımıyla sınırlı kalmıştır. Aradan geçen yıllarda YÖK Yasası’nda olumludan ziyade olumsuz değişiklikler gerçekleştirildi. Bir de değişik dönemlerde özellikle siyasi parti liderlerinin ya da iktidar adaylarının “YÖK’ü kaldıracağız” şeklindeki söylemlerini hepimiz anımsıyoruz. Bu konuda hemen hemen bir fikir birliği sağlandığını görebiliriz. Ne yazık ki bu hiçbir zaman yaşama geçmemiştir. Bu kurumu korumak iktidarların açıkça işine gelmiştir. Yani üniversiteleri zapturapt altına almak bir bakıma toplumun beynini yönetmek anlamına geliyordu. Üniversitelerden bir şeyler öğrenmek isteyen iktidarların onlara akademik özgürlük ve kurumsal

özerklik vermeleri gerekirken seslerini kısmayı tercih ettiğini burada itiraf etmek isterim. Bu alanda özerk ve demokratik üniversite modeli konusunda arayışlar oldu. Özellikle Üniversite Öğretim Üyeleri Derneği İstanbul'da kurulan ilk dernekti, bende bu derneğin kurucusu ve üyelerinden biri oldum. Yaptığımız özerk ve demokratik üniversite çalışması 1992 hükümet tasarısı haline getirildi ve Milli Eğitim Komisyonu'nda kabul edilmesine karşın TBMM Genel Kurulu'nda maalesef reddedildi. Daha sonra Milli Eğitim Bakanlığı'nca hazırlanan Acil Eylem Planı kapsamında bir takım girişimler oldu. Bu girişim üniversitelere daha radikal müdahaleler içeriyordu. Benim de görev üstlendiğim bu dönemde Üniversitelerarası Kurul içinde 18 rektörün yer aldığı bir komisyon oluşturuldu ve bu komisyon aracılığıyla Yüksek Öğretimde Yeniden Yapılanma önerisini başbakanlığa sunulmak üzere YÖK Başkanlığı'na sunduk. Ama o dönemin YÖK'ü bu önerimizi anayasaya aykırı bularak işleme dahi koymadı. Bir bakıma bürokratik otorite tarafından engellenmiş bir girişim oldu. Ayrıca 2004 yılında da Üniversitelerarası Kurul'un üniversiteleri daha özerk ve demokratik kılacak bir anayasa değişikliği yönünde hükümet nezdinde girişimleri oldu. Bu girişim dönemin başbakanı tarafından da benimsenmesine karşın dönemin bürokratik ve siyasi otoritelerinin hisşına uğradı.

Daha sonra yüksek öğretimde yapılanma ihtiyacını ilk kez bir YÖK Başkanı gördü. Gökhan Çetinsaya'nın adını anmak istiyorum. Bu da maalesef gerçekleştirilemedi. Çetinsaya'nın "YÖK gerçekten lağvedilmeli, susturulmuş bir akademik camia var" sözleri hala akıllardadır diye düşünüyorum. Kısacası bu alanda akademisyenlerce, sivil toplum örgütlerince ve Üniversite Öğretim Üyeleri Derneği'nce çok sayıda çalışma yapıldı ama hiçbirinden sonuç alınamadı. Dünyadaki yüksek öğretim konusundaki yenilikçi gelişmeler karşısında ülkemizde son 50 yılda yapılanlar, Cumhuriyet döneminde yapılan yani 1933, 46 ve 61 reformlarının çok gerisinde kalmıştır. Dolayısıyla bugün çekeceğimiz fotoğraf da karanlık bir fotoğraftır.

Bahsettiğiniz mücadelede başarılı olunamamasının sebeplerini siz neye bağlıyorsunuz?

1981 yılında çıkan YÖK Yasası -anayasada da yerini almıştır- aslında akademik özgürlükleri ve kurumsal

özerkliği tam olarak içselleştirememiştir. Üniversitelerin anayasamızda kurumsal özerkliği bulunmamaktadır. Dolayısıyla rasyonel/radikal bazı şeyler yapılması isteniyorsa öncelikle anayasanın değiştirilmesi gerekiyor. Buna rağmen değişik dönemlerde mevcut anayasa içinde 2547 Sayılı YÖK Yasası'nın daha ılımlı olması amacıyla girişimler olmuştur fakat bunların çoğu gerçekleşmemiştir. Bunun birinci nedeni, dönemin siyasi iktidarları her ne kadar "YÖK'ü kaldıracacağız" deseler de YÖK mevcut yapısıyla onların işine gelmiştir. Siyasi iktidarlar üniversiteleri kendi kontrolleri ve güdümlerinde tutmak istediler. İşin ilginç yanı YÖK'ün kendisinin de bu değişimlere karşı çıkmasıdır. Yani siyasi ve bürokratik otoriteler Yüksek Öğretim Yasası'nda yapılacak radikal değişikliklere ve açılımlara hep karşı çıktılar. Ben de kurul başkanı dönemimde bizzat bu durumun sahidi oldum.

Yani bu konuda yaşanan başarısızlığın yine üniversite yönetimlerinden kaynaklandığını mı söylüyorsunuz?

Bunun iki ayağı var. Devlet otoritesi ya da siyasi otorite bu değişiklikleri istedi ya da benimsemedi. Aynı şekilde bürokratik otorite olarak nitelendirebileceğimiz YÖK de bu değişiklikleri istemedi ve nihayetinde yapılmak istenen değişiklikler hayata geçmedi. Yani burada bir iş birliğinden söz edebiliriz. Dolayısıyla bugün üniversitelerle ilgili çektiğimiz fotoğrafın vebali de geçmişte yapılmayan değişiklikler ve açılımlarda saklı.

O zaman YÖK ile Üniversitelerarası Kurul birbirine zıtlardı, bunu mu anlamamız gerekiyor?

Üniversitelerarası Kurul sadece akademik bir kuruldu ve tavsiye neteliğinde kararlar alabiliyordu. Bir bakıma akademik parlamento dediğimiz bu kurulda her şey tartışılabilir ve bazı gerçekler ortaya konabiliyordu. Üniversitelerarası Kurul'un bu yönde aldığı ve dönemin iktidarının da destek olduğu birtakım kararlara muhatap olanların başında da dönemin YÖK Başkanı geliyordu. Onlar kendi bürokratik otoritelerini kaybetmek istemediler diye düşünüyorum. Siyasi otoritenin de buna tam olarak ne kadar destek verdiği konusunda fikir sahibi değilim.

O dönemdeki YÖK Başkanı Kemal Gürüz'dü değil mi?

Kısmen evet ama Üniversitelerarası Kurul döneminde YÖK Başkanı Prof. Dr. Erdoğan Teziç'ti. Benim az önceki sözlerimin

muhatabı kendisiydi ama rahmetli olduğu için çok fazla bir şey söylemek istemiyorum. Allah rahmet eylesin. Ama YÖK ile Üniversitelerarası Kurul arasında bir gerginlik yaşandığını tarihi bir gerçeklik olarak belirtmek istiyorum. Hangi konularda dersiniz; üniversitelerin demokratikleşmesi, akademik özgürlüğe ve kurumsal özerkliğe kavuşturulması konularını sıralayabilirim. Bu hususlarda bir ayrışma vardı.

Siyasi liderleri değerlendirdiğiniz zaman bu isimleri üniversitelerle ilişkileri bakımından nerelere koyuyorsunuz?

Şunu itiraf etmeliyim ki bütün liderlerden farklı olarak rahmetli Erdal İnönü'yü anmak istiyorum. Sayın İnönü iyi bir bilim insanı ve eski bir rektör olduğu için bilim dünyası kadar üniversite yönetimlerini de çok iyi biliyordu. 1992 yılında kendisinin başbakan yardımcılığı döneminde kendisiyle Üniversite Öğretim Üyeleri Derneği olarak iletişimimiz olmuştu. İstanbul Üniversite Öğretim Üyeleri Derneği'nin hazırladığı özerk ve demokratik üniversite modeli demin de ifade ettiğim üzere bir hükümet tasarısı haline geldi. Milli eğitim komisyonundan geçti ama erken seçim gerekçesiyle yasalaşmadı. Eğer YÖK konusunda bir isimden söz etmem gerekiyorsa Erdal İnönü'nün adını özelemler ve saygıyla anmam gerekir. Cumhurbaşkanlığı dönemlerinde Sayın Süleyman Demirel ve Sayın Ahmet Necdet Sezer'in de üniversiteler konusunda çok ciddi katkıları olmuştur.

ÜNİVERSİTELER TOPLUMUN AKLI VE FENERİ GİBİDİR

Bu tarzda bilimsel akademik özerkliğin olamamasının bilim üretmek anlamında ne türden sonuçları oldu?

Gelişmiş bir toplum olacağımız yerde tam da Atatürk'ün işaret ettiği gibi uygar bir ülke olabileceken, bugün hala gelişmekte olan bir ülke konumundayız.

Neden bu böyle? Yanıtı çok kısa. Üniversiteler bir toplumun aklı ve feneri gibidir. Günümüzde hemen hepimiz teknolojik ürünlere sahibiz. Bu teknoloji ürünlerinin bağlı bulunduğu alan ise bilimdir. Bilim üretilmeden teknoloji üretilemez. Kısacası bilim bir toplum için vageçilemez alanların başında gelmektedir. Hukuk nasıl bir mülkün temelini oluşturuyorsa, aslında hukukun temelinde de bilim vardır. Bilimin dünyada ve ülkemizdeki tek temsilcileri üniversitelerdir, yüksek öğretim kurumlarıdır. Anadolu'da "bilimin olmadığı yerde ot da yeşermez" şeklinde güzel bir söz vardır. Zaten içinde bulunduğumuz pandemi süreci de bu gerçeği göstermiyor mu? Bu pandemiye yol açan virüsü araştıranlar ve bunun tedavisini yapanlar tıp ve bilim insanları. Bunu bitirecek aşıyı ve ilacı yine bilim insanları bulacaklar. Pandemi bilimin dünyamız için ne kadar önemli olduğunu bir kez daha göstermiştir. Zaman zaman akıl dışı uygulamalara başvuran kimi devleti yöneten insanlara ders vermiştir.

ÜNİVERSİTELERİMİZ FAKİRLEŞTİ Türkiye'de üniversiteler saygınlıklarını yitirdikçe bilim insanları da bundan nasibini alıyor. Bunu aslında televizyonlardaki beslenme konusunda yapılan programlarda da sıkça görebiliyoruz. Toplumun zihni epey bulanık hale gelebiliyor ve şikayetler de artıyor. Bu noktada ülkemizde bilimsel etiğin net olarak ortaya konulduğunu düşünüyor musunuz?

Yazılı olarak bunlar biliniyor fakat uygulanmıyor. Bilim yapmak iddialı bir iştir. Herkesin yapabileceği bir iş olmayabilir ama bilim insanı merak eden, bu işe gönül veren ve demin söylediğiniz gibi bilimsel etik kurallara uyan, bunu da toplum için yapan biridir. Günümüzde tartışmalı biçimde çeşitli unvanlar kazanılabiliyor. Bunun için gerekli olan liyakati gösterenlerden söz etmiyorum. Ama hiçbir liyakate sahip olmadan üniversitelerde öğretim üyesi olan insanlar var. Bunlar gerçekten liyakatla mı yoksa

Üniversitelerin görevleri arasında bilgi üretmek, bunları paylaşmak ve toplumun gözemediği sorunları çözme noktasında hizmet sunmak bulunmaktadır. Özellikle pandemi döneminde toplumu nesnel bilgilerle aydınlatıcı bilim insanlara müteşekkirim. Ancak bir bakıma devlet kadrolu üniversite öğretim üyelerinin ve profesörlerin maalesef nesnel olmayan, taraflı ve bilimse uyuşmayan açıklamalarına da şahit oldum. Oysa bir bilim insanı hiçbir şeyin altında eğilmez. Aynen tıptaki Hipokrat yemini gibi bilimin de etik kuralları vardır ve bilim insanlarının buna uymaları beklenmelidir. Bilim insanları, vatandaşları aldatmak gibi bir görevin içinde bulunamazlar.

sadakatla mı bu görevlerde bulunuyorlar. Bunu gerçekten sorgulamak gerekiyor. Akademik rekabet söz konusudur ama bunun da kuralları mevcuttur. Bu rekabet ancak bilgi üretmekle ve toplum yararı gözetilerek yapıldığında mümkün olur. Dolayısıyla da bilim insanı olmak -ki bu tanımlı kullanılmaktan çekiniyorum çünkü evrensel olarak bu tanımlı hak etmediklerini kanaatindeyim- kaliteyle ve zor kazanılan bir şeydir. Ülkemizde devlet ve vakıf üniversiteleri içinde evrensel boyutlarda bilimsel çalışmalar yapıyor. Bu çok sevindirici bir durum. Fakat yüksek öğretimimizin şöyle yapısal bir sorunu var. Üniversitelerimizde okuyan öğrenci sayısı son 20 yılda 2,5 milyondan 7,5 milyonlara erişti. Ancak bu niceliksel artışa bizim devletimiz hiçbir zaman hazırlıklı olmadı. Nüfus artışından kaynaklanan yüksek öğretim talebini görmediler veya göremediler, görseler de çözüm üretmediler. O nedenle bir zamanlar 70 olan üniversite sayımız bugün itibarıyla 3 katına çıkmış durumda. Ama ortada o dönemlere göre kalite bakımından ciddi kayıplar var. Oysa üniversitelerimizde daha fazla sayıda öğretim görevlisi yetiştirmemiz ve araştırma kaynaklarını artırmamız gerekirdi. Bunları yeterince yapmadığımız için üniversitelerimiz de fakirleşti. Geçmişte gelişmiş dünya üniversiteleri içinde ilk 500 içinde 5-6 üniversitemiz yer alırken bugün bu listeye tek bir üniversitemiz giremiyor. Bu çok üzücü bir durum. İlk binin içinde bulunan üniversitelerimiz ise sayılı. Üniversitelerimizin öğretimde kalite ve uluslararasılaşma kriterlerine baktığımızda evrensel anlamda diğer üniversitelerle rekabet edebilecek bir konumda maalesef değiliz. Kısacası üniversitelerimiz hem öğretim kalitesi hem bilim kalitesi hem de araştırma geliştirme bakımından benim taradığım 5-6 endekste fevkalade kötü durumdadalar. Öylesine ki bir endekste üniversitelerin ülke sıralamaları ve itibarları da taranmış. Yani hangi üniversiteler

itibarlıdır diye araştırılmış.

Oradaki veriler nasıl?

2019 yılı itibar sıralamasında maalesef pek yerimiz yok. Gelişmekte olan üniversiteler arasında bazı üniversitelerimizin adı var. Geçtiğimiz yıl 22 iken bu sayı 23'e çıkmış. Örneğin Çin'e baktığımızda şapka çıkaracak konumdayız. Sabancı Üniversitesi 20. sırada, Hacettepe Üniversitesi 41 basamak yükselerek 99. sırada bulunuyor. Üniversitelerimizi itibar sıralamasına göre; Sabancı, Koç, Bilkent, Boğaziçi, İTÜ, Hacettepe, ODTÜ, Anadolu, Akdeniz ve Erciyes olarak sıralayabiliriz. Bu üniversitelerimizde çalışan öğretim üyelerine katkılarından dolayı toplum olarak teşekkür etmeliyiz. Bugün üniversitelerimize baktığımızda kötü bir görüntü olduğunu söylemek mümkün ancak bunun değişebileceği hususunda umutsuz değilim. Geçmişte yapılan hatalardan dersler çıkararak yapılması gerekenleri hayata geçirmek önem teşkil ediyor. "Neden iktidarlar üniversitelere ve yüksek öğretime gerekli kaynağı ayırmıyorlar, neden onları önemsemiyorlar" sorusunun bence yanıtları var ama üniversitelere yatırım uzun erimli bir iştir. Yani gençliğe ve geleceğe yatırım yapılması söz konusudur. Siyasi iktidarlar genellikle seçim dönemlerinde yapabilecekleri yatırımları yapıyorlar ve geleceğimizi ihmal ediyorlar. Hemen her iktidar için de bu geçerli. Dolayısıyla gençleri ihmal ediyoruz ve bugün önemli sorunlarımızdan biri olarak karşımızda duran genç işsizliğiyle karşı karşıyayız.

ÜNİVERSİTELERİMİZ MESLEK OKULUNA DÖNÜŞTÜ

Açıkçası rasyonel bir planlama olmadığından bahsedebiliriz. Son 17-18 yılda 131 üniversite açılmasına karşın mezunlarının çoğu işsiz. Atanamayan öğretmenlerin sayısı yüz binleri buluyor. Aynı şekilde ziraatçiler ve sağlık personelleri içinde çok sayıda işsiz var. Siz bu konuda neler düşünüyorsunuz?

Bu durumu herkes görüyor ama en çok işsiz gençlerimiz bunun acısını çekiyor. Üniversite eğitimi bir formasyon eğitimidir, üniversite bir meslek adamı yetiştirmez ama bir meslek alanında formasyon verir. Bu eğitimi alan kişi kendini yetiştirerek başka alanlarda da meslek sahibi olabilir. Meslek insanı ise meslek okullarında

yetişir. Bunu söylemek gerçekten zor ama günümüzde birçok üniversitemiz meslek okulu konumundalar. Yani üniversiteler formasyon vermek yerine belli bir mesleki formasyon veriyorlar bu da gençlerin yetersiz eğitim almalarına ve çalışacakları mesleklerde iş bulamalarına yol açıyor. Oysa yetişmiş insan gücü dünyanın hemen her tarafında emeğini pazarlayabilir. Nitekim son yıllarda iyi eğitim alan ve dil bilen gençlerimiz başka ülkelerde çalışmayı tercih ediyor. Yani beyin göçü sorunu yaşıyoruz. Yaşadığımız bu durum sadece plansızlık değil aynı zamanda kaostur. YÖK'ün işlevi siyasi otoriteyle birlikte bunu planlamak olmalıdır. Hangi alanlarda ihtiyaç varsa ona göre meslek okulu ya da üniversite açarak formasyon eğitimi vermeli ve bunları da yetiştirebilecek kaynaklar hazırlamalıdır. Çünkü gençlerimiz perişan durumdadır, çoğunun yurtları bile yok, burs imkanları ise sınırlıdır. Bir sosyal devlet, özellikle yoksul insanların sadece üniversite eğitimi değil bütün eğitimini ücretsiz vermeli ve sonrasında da onlara istihdam yaratmalıdır. Ne yazık ki bu konuda ciddi sıkıntılarımız var ve geleceğimiz olan gençlerimiz bunu hesabını bizden soracaklar.

BİLİMİ YÖNETEN DÜNYAYI YÖNETİR

Aslında bu seneki akademik yılın açılışında Cumhurbaşkanı Erdoğan, "En büyük adaletsizlik eğitim – öğretim alanındaki adaletsizliktir. Çünkü bunun telafisi çok zordur" demişti. Bu sözlere ne demek istersiniz?

Sayın Cumhurbaşkanı'nın tespitine katılıyorum ama eğitim gerçekten adil olmayan bir konu. Eğitim alanında bir bakıma eşitsizlik ve adaletsizlik var. Her genç kaliteli eğitim olanaklarına sahip olamıyor. Türkiye'de eğitimden

yararlanabilmek için maalesef varsıl olmak gerekiyor. Ancak bir cumhurbaşkanı veya siyasi otorite bu tespiti yapıyorsa bunun düzeltilmesi için onlardan gerekli adımları atmasını beklerim. Üniversitelerin temel sorunlarının başında orta öğretim sorunları geliyor. Orta öğretim girdileriyle üniversitelerde eğitim yapmak oldukça zor bir durum çünkü orta öğretimde yeterince kaliteli eğitim almamış gençleri üniversitelerde telafi ediyoruz. Bu adaletsizlik eğitimin hemen bütün aşamalarında var. Ben iktidar ya da muhalefet ayırt etmeksizin bu sorunun çözümü için üniversitelerle ve bu konuda birikimli insanlarla birlikte adım atmalarını bekliyorum. Bunun için de başta öğrencilerimizin yetenek ve kabiliyetlerine göre eşit bir biçimde akademik kadro vermemiz ve bu kadroları geliştirmemiz gerekmektedir. Ayrıca yeterli ve tercihli kaynak ayırmamız gerekiyor. Yüksek öğretimin en önemli sorunlarından birisi de yeterli kaynakların ayrılmamasıdır. Gelişmiş batı ülkelerinde öğrenci başına ayrılan kaynaklar bizim neredeyse 3-5 katımızdan fazla. Kısacası yüksek öğretimde kurumsal bazı değişiklikler yapmadan, üniversiteleri özerk kurumlara haline getirmeden akademik özgürlüğü sağlayamayız. Özerk olmayan bir üniversite de özgür bilim üretmez. Şunu da söylemek isterim ki bugün itibarıyla üniversiteler kalite ve akademik eğitim bakımından hiçbir zaman bu kadar kötü durumlara düşmemiştir. Pandemi süreci bizlere geçmişte nerelerde hatalar yaptığımızı görmemizi ve neleri yapmamız konusunda bizlere umut verdi. Bilimin ne kadar önemli ve gerekli olduğunu her yurttaşımız anladı. Artık bilimi yöneten dünyayı

yönetiyor. Bu sebeple tüm eğitimimizi rasyonel ve akılcı eğitim olması şarttır. Ben dini bilgilerin öğretilmesine ve dini okulların açılmasına asla karşı olan biri değilim ama günümüz itibarıyla eğitimimiz maalesef dinselleşmiştir ve dinsel referanslar ağırlık kazanmıştır. Bu da üniversitelerin eğitimi yansıtmaktadır. Bilim akıldır, din ise vicdandır. Bunlar çatışmazlar ama bunları çatıştıran siyasetçilerdir. Bundan dolayı yurttaşlarımızın eğitim konusuna sahip çıkmalarını istiyorum.

İKİ MUSTAFA NEDEN ÇATIŞTIRILYOR?

Umutlu musunuz peki Hocam?

Bizim toplumumuzun iki büyük lideri var ikisinin adı da Mustafa'dır. Dini liderimiz Hz. Muhammed Mustafa, milli liderimiz Mustafa Kemal'dir. Bu toplum iki büyük liderini bağrına basacağı yerde neden bu iki lideri çatıştırıyor? Halbuki bu isimler birbiriyle çatışmıyor o yüzden toplumumuza barış lazımdır. Bu barış gelirse biz eğitim sistemimizi de, yüksek öğretimimizi de düzenleriz. Bu konuda umutluyum ama bunun tek şartı toplumumuzun bunu gerçekten talep etmesi. Yani talep eder olmalıyız. Gençlerimiz de bunu sonuna kadar hak ediyor. Bunu yapmazsak bu zamana kadar olduğu gibi aldırız ve bizi aldatırlar. Üniversiteler özerk olmalı ama topluma hesap verebilmeliler. Güçlü bir yönetime sahip olmalılar ama toplum yararına adanmış bir yönetim anlayışıyla yönetilmeliler. Sözün kısası, dünyada ünlü üniversitelerin sahip oldukları olanaklara bizim üniversitemiz de layıktır. Bu üniversitelerden mezun olacak gençlerimiz de diğer ülkelerdeki gençlerle rekabet edebilecek ve aynı zamanda içinde bulunduğu topluma hizmet edebilecek özelliklere sahipler. Yeter ki biz onlara imkan verelim.

YÜKSEKÖĞRETİM SİSTEMİ NASIL YAPILANDIRILMALI?

Aslında iktidar ve muhalefet arasında bir uzlaşıyla bu sorunun çözüme kavuşturulacağından söz ediyorsunuz..

Eğitim konusundaki sorunlarımızı çözmek aslına bakarsanız gelmiş geçmiş bütün iktidarların göreviydi, bugünkü iktidarın da görevi. Muhalefette bulunanların bu konuda uzlaşması daha kolaydır diye düşünüyorum. Hangi muhalefet buna karşı çıkabilir? Sadece muhalefetteyken "YÖK kapatılacak" diyenler, iktidara geldiklerinde YÖK'ü daha güçlü hale getirdiler. Çünkü bu her zaman iktidarların işine gelmiştir. Oysa "ne olacak bu üniversitemizin hali?" diye halkımız sormalı, hükümetler de bunun yanıtını vermeli. Çok net söylüyorum, üniversitemiz yeniden yapılanmaya muhtaçtır. Aksi takdirde bilim üretmeyiz ve dünyayla rekabet edebilir kalitede eğitim yapamayız. Bilim yapamadığımız için de teknoloji üretmeyiz ve sadece kullanıcı oluruz. Kullandığımız cep telefonlarının maliyetininin 10 katını ödümek durumunda kalıyoruz.

Peki ne yapılmalı? İlk olarak yeni bir Yüksek Öğretim Yasası gerekiyor. Hatta 1961 Anayasası'ndaki gibi üniversitelere kurumsal özerklik ve akademik özgürlük sağlayacak anayasa değişiklikleri yapılabilir. Yeni bir üst yönetim

modeli gerekli. Üniversitelerin kendi kendilerini yönetmeli elzemdir. YÖK'e ihtiyaç vardır çünkü üniversite sayımız 207'ye çıktı. Bunların planlama ve koordinasyona gereksinim var. Yeni bir finansman modeli gereklidir. Yeni bir üniversiteye giriş sınav sistemine ve yeni bir kalite güvence sistemine ihtiyaç var. Üniversitelerin akademik ve mali yönden özerkliği akademik özgürlüklerinin de teminatı olacaktır. YÖK de üniversiteleri yöneten değil üniversiteler arasında eş güdümü, iletişimi ve etkileyimi sağlayan bir üst kurum olarak faaliyet göstermelidir. Üniversitelere eşitlikçi erişim için gençlerimize yeterli kontenjan ayrılmalı, üniversiteye giriş sistemi değiştirilmek suretiyle liyakat ve adalet öne çıkarılarak yeniden yapılandırılmalıdır. Gençler bilgi birikimlerine göre değil yaratıcı düşünce niteliklerine göre gençler üniversitelere alınmalıdır. Bunun yanı sıra akademisyenlerin çalışma koşulları iyileştirilmelidir. Bazı arkadaşlarımızın baskı altında oldukları hatta düşüncelerinden ötürü tutuklandıkları aşikar. Buna öğrenciler de dahildir. Oysa onların özgürce konuşabilmeleri gerekiyor. Düşüncelerini paylaşmaları devletle ya da iktidarla çatışması anlamına gelmez. Bir araştırmacı bütün bunlar. Kısacası öğretim üyeliği saygın bir kurum haline getirilmelidir.

10 SORUDA

UNESCO Küresel Eğitim İzleme Raporu 2020

Umay Aktaş Salman
ERG Araştırmacısı

UNESCO Küresel Eğitim İzleme Raporu 2020 yayımlandı. Küresel boyutta kapsayıcı eğitimle ilgili önemli tespitlerin yer aldığı, Türkiye'ye dair verilerin de bulunduğu raporu ERG Eğitim Gözlemevi değerlendirdi. İşte 10 soru ve cevapla Küresel Eğitim İzleme Raporu 2020'nin anlattıkları.

Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü (UNESCO), Küresel Eğitim İzleme Raporu 2020'yi (Global Education Monitoring Report) yayımladı.

Bu yılki raporun konusu kapsayıcı eğitim. Raporda eğitim fırsatlarının eşit olmayan bir şekilde dağılmaya devam ettiği belirtilerek, pek çok öğrenci için nitelikli eğitime erişimin önündeki engellerin yüksek olduğu vurgulanıyor. Raporda Türkiye'ye dair de çarpıcı sonuçlar var. Dünyada çocuk, ergen ve gençlerin yüzde 17'si yani tahmini 258 milyonu eğitimde değil. Türkiye, okul öncesi eğitime erişim oranlarında üst-orta gelir seviyesinde yer alan 48 ülke içinde sondan dördüncü sırada yer alıyor, Türkiye'de PISA 2018'e katılan 15 yaşındaki her 4 öğrenciden 1'i kendini okulda dışlanmış hissediyor, öğretimi çocukların kültürel çeşitliliğine göre uyarladığını belirten öğretmenlerin oranı

Türkiye'de yüzde 50'nin biraz üzerinde...

Eğitim Reformu Girişimi (ERG) Eğitim Gözlemevi'nden Yeliz Düşkün, Merve Mert, Ezgi Tunca, Burcu Meltem Arık, Özgenur Korlu ile Küresel Eğitim İzleme Raporu'nun sonuçlarını değerlendirdik.

1 Rapor kaç ülkeye dair veriler ve bilgiler içeriyor? Hangi başlıklarda kapsayıcı eğitime değiniyor ve ne mesajlar veriliyor?

Raporda, Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri'nden biri olan nitelikli eğitime yönelik ilerleme değerlendiriliyor. Raporun kapsamında 205 ülkeden veriler ve bilgiler bulunuyor. Raporda kimlik, sosyokültürel çevre ve engelliliğin eğitim fırsatlarından yararlanmayı

etkilediği belirtiliyor; özellikle sosyoekonomik durum ve cinsiyet önemli etmenler olarak ön plana çıkıyor. Bireyler cinsiyet, engellilik durumu, göç vb. farklı nedenlerle ayrımcılığa maruz kalabiliyor; tektipleştirme ve damgalama sorunu ile karşı karşıya kalabiliyor. Ülkelerin yüzde 68'inde kapsayıcı eğitime ilişkin bir tanım olduğu, kapsayıcı eğitimin tanımlandığı ülkelerin yüzde 58'inde de çoklu ayrımcılığa maruz kalan gruplara yer verildiği belirtiliyor. Ülkelerin yüzde 26'sında ise kapsayıcı eğitim tanımı yalnızca engeli olan bireyleri ifade ediyor.

Bireylerin eğitimin dışında kalma nedenleri arasında ekonomik koşulların etkisi, öğretmenler de dahil olmak üzere çeşitli paydaşlarda yerleşik olan kapsayıcı eğitim

uygulamalarının mümkün olmadığı algısı, eğitimin içeriğinin ve ders materyallerinin tüm öğrencilerin ihtiyaçlarını karşılayacak bir çeşitliliğe yer vermemesi bulunuyor. Eğitim sistemlerinde kapsayıcılığa geçiş olmasına karşın eğitimde ayrımcılık hala yaygın. Raporda kapsayıcı eğitim için neler yapılması gerektiği, öğretmenlerin, ebeveynlerin ve çocukların tutumlarında değişiklik oluşmasından okullara ve ailelere gerekli kaynakların aktarılmasına kadar pek çok boyutta ele alınıyor. Pek çok alanda ülke veya bölge temelinde ayrılaştırılmış veriler sunuluyor.

2 Erişim ve okula devam açısından bakarsak rapor neler söylüyor?

Dünyada çocuk, ergen ve gençlerin yüzde 17'si (tahmini 258 milyon) eğitimde değil. Küresel ölçekte ilköğretim çağındaki 12 çocuktan 1'i, ortaokul çağındaki 6 çocuktan 1'i, ortaöğretim çağındaki 3 çocuktan 1'i okul dışında. 2018'de Sahraaltı Afrika, Orta ve Güney Asya'yı geçerek okul dışında kalan çocuk sayısında en yüksek orana sahip olan bölge oldu. Eğitime erişime toplumsal cinsiyet eşitliği açısından bakarsak, düşük gelir grubundaki her 4 ülkeden 1'inde, ilköğretime kayıtlı her 100 oğlan çocuğa karşılık 87'den az kız çocuk bulunuyor; ortaöğretimde ise her 100 oğlan çocuğa karşılık 60 kız çocuk bulunuyor. Ortaöğretimde ülkelerin yalnızca yüzde 25'i cinsiyet eşitliğine ulaşmış durumda.

Yüksek gelirli ülkelerde ise durum biraz daha farklı. Bu ülkelerde örtük bir biçimde okul dışında kalan çocuklar bulunuyor. Özel gereksinimi olan bireyler bunlar arasında yer alıyor. Birçok ülkede çağ nüfusu hala bilinmiyor. 14 ülkeden toplanan veriler, okul dışında kalan nüfusun yüzde 15'ini engelli çocukların oluşturduğunu gösteriyor. Fiziksel, duyuşsal ya da zihinsel engeli bulunanların okul dışında olma olasılıkları diğer

akranlarına göre 2,5 kat fazla.

Öğrenme çıktıkları önemli bir krize işaret ediyor. Yüksek gelirli ülkelerde de hedeflenen ölçüde ilerleme görülüyor. Uluslararası Öğrenci Değerlendirme Programı (PISA) verilerine göre temel okuma becerilerine sahip olan 15 yaşındaki öğrencilerin oranı OECD ülkeleri arasında yüzde 19'dan (2003) yüzde 22'ye (2018) çıktı. Düşük performans aralığında olan öğrencilerin durumunun ve özellikle sosyo-ekonomik uçurumun öğrenmeye etkisinin daha iyi anlaşılması gerekiyor. Düşük performans aralığında olan öğrencilerin durumu iyi analiz edilmediği için eğitimin çıktılarını olumlu yönde değiştirmeye yönelik olarak yapılan müdahale programlarının etkisi de yeterince ölçülemiyor. Öğrenmeye ilişkin değerlendirmelerin en büyük eksiklerinden biri de okul dışında kalan çocuklara ilişkin herhangi bir bulgu sunmuyor olması.

Türkiye'de okul öncesi eğitimde okullulaşma oranları son yıllarda artmış olsa da hala pek çok Avrupa ülkesinin gerisinde. Özellikle sosyoekonomik açıdan elverişsiz koşullarda olan çocuklar okul öncesi eğitim almadan ilkökula başlıyor. Rapor buna dair ne diyor?

Düşük gelir düzeyindeki hanelerde bulunan çocuklar uyarıcı bir çevreden çoğunlukla mahrumlar. Bu, ebeveynlerin ya da evde bakım veren diğer kişilerin kitap okuma, birlikte oyun oynama, resim yapma gibi aktiviteleri daha az yerine getirdikleri, çocukların ufuk açıcı etkinlik ve materyallerle evde daha az karşılaştıkları, bazı durumlarda hiç karşılaşmadıkları anlamına geliyor. Bu konuda en büyük zorluk yetişkinlerin zaman ayırmalarının önündeki engeller. Bu engeller arasında çalışma hayatı ve geçim zorlukları ilk sıralarda yer alıyor. Küresel Eğitim İzleme Raporu 2020'de de Türkiye, okul öncesi eğitime erişim oranlarında üst-orta gelir seviyesinde yer alan 48 ülke içinde sondan dördüncü sırada yer alıyor.

4 Raporda küresel ölçekte okulların kapsayıcılığına dair nasıl bilgiler ve veriler yer alıyor ?

Okula aidiyet hissi, okulun kapsayıcılığına ilişkin bir ölçüt olarak değerlendiriliyor. 2003'te OECD ülkelerinde kendini okula ait hisseden öğrencilerin oranı yüzde 82 iken, 2015'te bu oran yüzde 73'e düştü. Okula aidiyet hissi yalnızca dışlanma riski yüksek olan gruplar için değil tüm öğrenciler için gerilemiş durumda. Öğrencilerin okula aidiyet hissini güçlenmesi için ailelerin okula katılımı oldukça önem taşıyor. PISA verilerine göre OECD ülkelerindeki ebeveynlerin sadece yüzde 12'si ders dışı faaliyetlere gönüllü olarak katılıyor ve yüzde 17'si okul yönetimine

katılıyor.

Raporda akran zorbalığına ilişkin de dikkat çekici bulgular yer alıyor. TIMSS (Trends in International Mathematics and Science Study – Uluslararası Matematik ve Fen Eğilimleri Araştırması) 2015 sonuçlarına göre araştırmaya katılan ülkelerde 4. sınıf öğrencilerinin yüzde 45'i en az ayda bir zorbalığa maruz kaldığını belirtiyor. Zorbalığın bazı ülkelerde çok daha yüksek olduğu not düşülüyor. Bir o kadar dikkat çekici bulgu da özel gereksinimli, düşük gelir grubunda yer alan, etnik veya dini azınlık grubunda olan, LGBTİ olan vb. çocukların zorbalığa daha sık maruz kaldığı.

Öte yandan okul altyapısının erişim ve kapsayıcılık için çok önemli olduğu vurgulanıyor. Altyapı ve materyalleri çeşitli öğrenci ihtiyaçlarına göre uyarlayan okullara ilişkin karşılaştırılabilir verilerin anlaşılmasını güçleştiren bazı etmenler söz konusu. Buna karşın raporda Burundi, Nijer veya Samoa'daki hiçbir okulun ulusal standartlara uymadığı ifade ediliyor. Bu kısımda Türkiye'deki okulların durumuna ilişkin bir saptama yer almıyor.

Ayrıca 2018 Uluslararası Öğretme ve Öğrenme Araştırması'nda da (TALIS) okulların kapsayıcılığıyla ilgili bulgular bulmak mümkün. Buna göre Türkiye'de kapsayıcı eğitime ilişkin mesleki gelişime ihtiyaç duyan okul müdürü oranının pek yüksek olduğu söylenemez; oranın yüzde 10'un biraz üzerinde olduğu görülüyor. Aynı araştırmaya göre, OECD ülkelerinde öğretmenlerin yüzde 15'i eşitlik ve çeşitliliği teşvik etmek için mesleki gelişime ihtiyaç duyduklarını belirtiyorlar. Bu oran Türkiye'de de yüzde 10'un biraz üzerinde. 2018 TALIS bulguları OECD ülkeleri genelinde 5 okuldan 1'inin cinsiyete dayalı ve sosyoekonomik ayrımcılığa karşı açık politikalar izlemediğini gösteriyor. Türkiye'de, kapsayıcı eğitimi destekleyen kapsamlı bir yasal çerçeveye olmasına rağmen olumsuz tutumlar, yetersiz fiziksel altyapı ve öğretmenlerin

ERG EĞİTİM REFORMU GİRİŞİMİ

ihtiyaçlarının karşılanması gibi uygulama zorluklarına dikkat çekiliyor.

5 Peki raporda kapsayıcı eğitim için önemli olan etkenlerden biri olan öğrenci tutumlarıyla ilgili neler anlatılıyor?

Raporda kapsanan ülkelere ilişkin genel bir saptama olarak öğrencilerin engellilik konusunda nötr tutum sergiledikleri, küçük yaşlardan itibaren engelli akranlarla etkileşimde olmanın olumlu tutumların gelişmesini desteklediği belirtiliyor. Öğrencilerin tutumlarına ilişkin bulgular, azınlık gruplara yönelik ayrımcılığın yüksek olduğunu gösteriyor. Burada Türkiye'de Suriyelilere yönelik olan tutum örnek olarak gösteriliyor. Ayrıca Türkiye'deki Suriyeli mültecilerin depresyon, etiketlenme ve okuldan uzaklaşmaya neden olan kalıpyargılardan şikayetçi olduklarına ilişkin araştırma bulgularına yer veriliyor. Raporda, PISA 2018 bulgularına dayanarak okulda kendini dışlanmış hisseden 15 yaşındaki çocukların oranına yer verilmiş. Türkiye bu oranın görece yüksek olduğu ülkeler arasında yer alıyor. Türkiye'de yaklaşık olarak her 4 öğrenciden 1'i kendini okulda dışlanmış hissediyor. Kendini okula ait hissetmeyen çocuklara sosyoekonomik olarak avantajlı ve dezavantajlı çocuklar ayrımında bakılmış. Pek çok ülkede olduğu gibi Türkiye'de de sosyoekonomik olarak dezavantajlı öğrencilerin okula aidiyeti daha düşük; ancak gruplar arasındaki fark çok büyük değil ve asıl dikkat çekici olan şu ki her iki grup için de aidiyet hissi zayıf.

6 Ebeveynlerin tutumlarının kapsayıcı eğitimini nasıl etkilediğiyle ilgili bulgular var mı?

Ebeveynlere ilişkin önemli bir bulgu var. Almanya'da ebeveynlerin yüzde 15'i, Hong Kong'da ise yüzde 59'u, engelli çocukların engelli olmayanların

öğrenmesini güçleştirmesinden endişe ediyor. Bu bulgu, kapsayıcı eğitim bakımından riskli bir tutuma işaret ediyor. Ebeveynlerin kendilerine benzeyen ailelerle benzer okul seçimleri yapma eğiliminde olduklarına, bunun da ayrışmayı artırdığına dikkat çekiliyor. Evde eğitimin de pek çok Avrupa ülkesinde kapsayıcı eğitim bağlamında bir sorun olarak görüldüğü ve yasaklandığı belirtiliyor.

7 Öğretim programları, ders kitapları, ölçme ve değerlendirme sistemi kapsayıcı eğitim açısından önemli, rapor bu alanlarda yaşanan sorunlar hakkında nelere işaret ediyor?

Öğretim programlarının bireylerin farklılaşan gereksinimlerine yanıt vermesinin önemine ve kapsayıcı bir toplum oluşumuna katkıda bulunması gerekliliğine vurgu yapılıyor. Öğretim programlarının kapsayıcılıkla ilişkisi göçmenlik ve mültecilik, anadilde eğitim, cinsiyet kimliği ve cinsel yönelim, fiziksel ve bilişsel gereksinimler, öğrenci deneyimleri ve gerçek hayatla bağlantı vb. odaklarında inceleniyor. Rapora göre 41 ülkede işaret dili resmi dil olarak kabul ediliyor; bunların 21'i Avrupa Birliği (AB) ülkesi.

Ders kitaplarının da kalıpyargılara ve yanlış temsillere yer vererek dışlamayı artırdığına dikkat çekiliyor. Raporda, Türkiye'de matematik ve programlamaya yönelik kaynakların özellikle işitme ve görme engellilere göre uyarlanmasında yetersiz kaldığı belirtiliyor. Toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin ise Türkiye'de ders kitaplarının eşit olmayan sosyal rollere yer verdiği ve ataerkil bir aile anlayışıyla, sorguya alan açmayan bir yaklaşımla hazırlandığı belirtiliyor. Ortaöğretim kitaplarında ise 2004'ten sonra gelişme olmasına karşın cinsiyetçi unsurların bulunduğu anlatılıyor.

8 Eğitim kapsayıcı olabilmesi için öğretmenlerin uyguladığı yöntemlerde de çeşitlilik gerekiyor. Kapsayıcı eğitimde öğretmenin rolüne ve karşılaştığı sorunlara dair nelere vurgu yapılıyor?

Rapor kapsamında yer alan ülkelere ilişkin genel bir bulgu şu: öğretmenler kapsayıcı eğitime ilişkin olumlu tutumlara sahipler ancak kapsayıcı eğitimin uygulanabilirliğinden şüphe duyuyorlar. Rapor da Kamboçya'ya ilişkin ilginç bir bulgu var. Öğretmenlerin en az yüzde 50'si fiziksel, görsele, işitsel bozuklukları olan çocukların kapsanmasını çok olası ya da olası görürken bu oran kör, sağır ya da zihinsel engeli olan çocuklar söz konusu olduğunda yüzde 20'nin altına düşüyor. Bu bulgu engellilik türleri arasında da bir tür hiyerarşi kurulduğunu düşündürüyor. Ayrıca raporda, kapsanmakla ilgili engellerle karşılaşan her çocuğun illa ki bir engellilik türüyle tanımlanmıyor olabileceğinden söz ediliyor. Bundan da kapsayıcı eğitimi çocukları belirli gruplar altında tanımlayarak ele almanın bir risk taşıdığı anlamı çıkıyor. Öte yandan raporda öğretmenlerin tutumlarının engeli olan çocukların eğitiminde başarı elde ettikçe ve bu konuda destek aldıkça olumlu yönde değişebileceğine ilişkin bir bulgu da var.

Öğretmenin tutumunun yanı sıra çalışma koşulları da büyük önem taşıyor. Örneğin raporda sınıfların kalabalıklığının kapsayıcı eğitim için sorun oluşturabildiğine dikkat çekiliyor. TALIS 2018 bulgularına

göre pek çok öğretmen sınıflarındaki çeşitliliğin yarattığı güçlüklerle yanıt veremediğini düşünüyor. Öğretimi çocukların kültürel çeşitliliğine göre uyarladığını belirten öğretmenlerin oranı Türkiye'de yüzde 50'nin biraz üzerinde. Özellikle orta ve yüksek gelirli ülkelerdeki öğretmenler özel gereksinimli çocukların eğitimi için mesleki gelişime ihtiyaç duyduklarını belirtiyorlar.

9 Eğitimde eşitlik ve kapsayıcılık için eğitime ayrılan kaynaklar da çok önemli. Küresel Eğitim İzleme Raporu bu konuda ne gibi sorunlara ve çözüm önerilerine işaret ediyor?

Raporda kapsayıcı eğitimin sağlanabilmesi için okulların ve öğrencilerin gereksinimlerini karşılayacak düzeyde kaynak ayrılmasının önemine dikkat çekiliyor. Dezavantajlı öğrenciler için burs ve yemek sağlanması gibi uygulamaların eğitimde eşitlik ve kapsayıcılık için önemli olduğu belirtiliyor. Latin Amerika ülkelerinde son otuz yılda uygulanan şartlı nakit transferleri sayesinde eğitimde kalma süresinin arttığına dikkat çekiliyor. Türkiye'de de 2003'ten bu yana uygulanan şartlı nakit transferinin özellikle kırsalda ortaöğretimde okullulaşmaya olumlu etkisi olduğu belirtiliyor. Rapor da, Türkiye'de şartlı nakit transferi uygulamasının kapsamının 2017'de Suriyeli ve diğer mülteci çocukları kapsayacak şekilde genişletildiği ve Haziran 2019'da 500 binin üzerinde çocuğun ayda 6 ile 10 ABD doları arasında değişen yardım aldığı da

belirtiliyor.

Tanı araçlarının yaygınlaşmasıyla özel eğitime ihtiyacı olduğu saptanan öğrenci sayısı artıyor. Buna paralel olarak özel gereksinimli çocukların eğitimi için eğitim alanındaki toplam kaynak ihtiyacı da artıyor. Avrupa ve Kuzey Amerika'daki çalışmalar, engelli çocukların eğitimi için yapılan harcamaların engelli olmayanlara yapılabildiği kıyasla 2 ila 2,5 kat daha fazla olduğunu gösteriyor. Dolayısıyla kapsayıcı eğitim için kaynakları artırmak önemli.

10 Son olarak tüm çocukları kapsayacak, nitelikli eğitim için neler öneriliyor?

Öncelikle kapsayıcı eğitimi oldukça geniş bir çerçevede ele almak gerekiyor. Bunun için de toplumdaki çeşitliliği yansıtan kapsamlı veriler tutulması önemli. Kapsayıcı eğitimi sadece özel gereksinimli, mülteci öğrenciler vb. gibi kategorilerde ele almamak gerekiyor. Kapsayıcı eğitim, herhangi bir gruba ait görünmeyen ancak kapsanmasında engeller bulunan tüm bireyler için yararlı bir yaklaşımdır.

Dünya genelinde eğitime erişimin hala bir sorun olduğu vurgulanıyor; dolayısıyla kapsayıcı eğitimden bahsedebilmek için erişimi sağlayacak finansal kaynakların ayrılması gerekiyor. Kapsayıcı eğitimin güvence altına alınması için toplumda var olan ayrımcı tutumlarla mücadele edilmesi öneriliyor.

Kapsayıcı eğitim için sivil toplum kuruluşlarının çalışmalarının önemi vurgulanıyor; çalışmalarını uygun koşulların güvence altına alınması öneriliyor. Tüm çocukların gereksinimlerine karşılık gelen esnek ve erişilebilir bir müfredatın önemli olduğu belirtiliyor. Öğretmenlerin mesleğe tüm çocukların eğitim ihtiyaçlarını karşılayabilecekleri biçimde hazırlanması gerektiği belirtiliyor. Kapsayıcı eğitim için güçlü ve motivasyonu yüksek öğretmenlerin varlığının önemi vurgulanıyor. Paydaşlar arasında işbirliği ve dayanışma olması öneriliyor.

4 bini aşan başvuru arasından

FARK YARATAN 5 ÖYKÜ

Nevgül Bilsel Safkan

Programın bireyleri fark yaratmaları için teşvik ettiğini ve topluma ilham kaynağı olduğunu belirten Sabancı Vakfı Genel Müdürü Nevgül Bilsel Safkan, "Fark Yaratıcılar, çevresinde bir sorun veya eksiklik görüyor ve elini taşın altına koyarak 'Ben bunu yaparım' diyor. Adeta bir terzinin söküğü dikmesi gibi toplumda gördükleri bir sorunu tamir ediyorlar. Çalışmak ve başarılı olmak herkesin ulaşabileceği bir hedef. Ancak başka insanların, hayvanların ve doğanın iyiliği için çalışmak, bir

Sabancı Vakfı Fark Yaratıcılar Programı'nın 11. Sezon Fark Yaratıcıları tanıtıldı. 2009 yılından bu yana 42 şehirden 190 Fark Yaratıcıya ulaşan, toplumsal gelişmeye katkıda bulunan kişilerin hikâyelerini görünür kılmak ve topluma ilham vermek için çalışan Sabancı Vakfı Fark Yaratıcılar Programı "Fark Yarat Hayatlar Değişsin" sloganıyla yeni sezona başladı. Youtube üzerinden gerçekleşen yayın ile 5 yeni Fark Yaratıcının yaşadıkları çevrede karşılaştıkları sorunları gidermek üzere geliştirdikleri projeler tüm Türkiye ile paylaşıldı.

karşılık beklemeden bu yola çıkmak büyük bir irade istiyor. Bu program bu toplum için fedakârca çalışan öncü bireyleri tanıtıyor ve geleceğe dair hepimize umut aşıyor. Bu seneye birlikte Türkiye'nin 81 ilinden 4.000'e yakın başvuru aldık. Eğitim, sağlık, çevre gibi farklı alanlarda çalışan Fark Yaratıcıların ilham veren hikâyelerini toplumun geniş kesimlerine ulaştırdık. Yayınlanan videolar, Türkiye ve yurt dışında 35 milyonu aşkın izlenme rakamına ulaştı. Fark Yaratıcıların hikâyelerini dinledikçe ülkemizin her bireyinin çok büyük bir potansiyele sahip olduğunu görüyorum ve daha da umutlanıyorum." dedi.

TOPLUMSAL SORUNLARA ÇÖZÜM ÜRETİYORLAR

Yeni sezonda programın daha genç ve daha dinamik bir yol haritası izleyeceğini belirterek yeni dönemin Fark Yaratıcılarını tanıtan Nevgül Bilsel Safkan, "Fark Yaratıcılar Programı'nın 11. sezonunda Antalya'dan Şanlıurfa'ya, İstanbul'dan Mardin'e uzanan bir yolda; eğitimde fırsat eşitsizliğini kaldırmak için kollarını sıvayan sınıf öğretmenlerini, canlıların yaşam hakkını savunmak için harekete geçen bir aktivisti, dezavantajlı bölgelerdeki kadın ve kız çocuklarının bilgilendirilmesi

ve bilinçlenmesi için çalışan bir avukatı, Mezopotamya'da kaybolmaya yüz tutan bir kültürü yaşatmaya çalışan bir sanatçıyı ve Türkiye'de çizgi film kültürünü geliştirmek için hayallerinin peşinden koşan bir gönüllüyü tanıyacağız. Onlar, kendi iradeleriyle toplumsal sorunlara çözüm üreten yüzlerce fark yaratıcıdan sadece birkaçı. Sabancı Vakfı olarak 11. yılında Fark Yaratıcılar Programı'nda Konuşmamız Gerek, Okumak Yolda Olmaktır, The Cartoon Mill, Uçurtmanın Peşinde ve Deneye Hayır Derneği projelerini desteklemekten gurur duyuyoruz. Fark Yaratıcıların çalışmalarında ihtiyaç duydukları yetkinlikler konusunda onları eğitim, atölye ve mentorluk desteği ile besleyecek, çözüm yolunda birlikte yürüyeceğiz." dedi.

Covid-19 pandemi sürecindeki sivil toplum ve gönüllülük hareketlerinden bahseden Safkan, "Bu süreç bize insan sevgisinin, dayanışmanın, almadan vermenin 7'den 70'e hepimizin içinde var olduğunu bir kez daha gösterdi. En başta sağlık çalışanlarının ailelerini bile göremeden canları kurtarmak için yaptıkları fedakarlığa, evlerinden çıkamayan yaşlılar

UÇURTMANIN PEŞİNDE

için alışveriş yapan gençlere, ihtiyacı olanlar için alışveriş, temizlik yapabileceğini apartmanlara yazılar asarak duyuran güzel insanların hikayelerine tanık olduk. Sağlık çalışanları ve kamu hizmeti veren diğer çalışanlar için evlerinde gönüllü maske dikenleri izledik. Bu süreç hepimize gönüllülüğün, yardımlaşmanın ve dayanışmanın değerini bir kez daha hatırlattı. Hatırladığımız bu değerlerin etkilerini önümüzdeki dönemlerde daha çok görmeyi ve seneye Fark Yaratıcılar programına daha çok hikâyenin başvurmasını bekliyoruz” dedi.

İLHAM VEREN 5 FARK YARATAN ÖYKÜSÜ

KONUŞMAMIZ GEREK

Dezavantajlı bölgelerdeki kadınların menstrual ürünlere erişebilmeleri ve regl konusundaki tabunun yıkılması için çalışmalar yürüten İlayda Eskitaşçıoğlu'nun kurduğu 'Konuşmamız Gerek' Platformu, hijyenik ürünlere erişimin bir hak olduğu düşüncesinden yola çıkarak köy okullarındaki genç kızlar, mevsimlik tarım işçisi ve mülteci kadınlarla eğitimler düzenliyor. Konuşmamız Gerek Platformu, kadınların hiçbir kesinti yaşamadan sosyal hayatın ve istihdamın bir parçası olabilmesi adına regl olmanın kullanılacak bir şey olmadığını toplumda kabul görmesi ve bu tabunun yıkılması için çalışıyor.

OKUMAK YOLDA OLMAKTIR

'Eşekli Kütüphaneci' olarak bilenen Mustafa Güzelgöz'ün hikayesinden ilham alarak 2019 yılında bir gezici

KONUŞMAMIZ GEREK

DENEYE HAYIR DERNEĞİ

kütüphane oluşturan öğretmen Nusrettin Biçer ve Abdülkadir Korkmaz, 'Okumak Yolda Olmaktır' projesiyle Şanlıurfa'nın köylerini ziyaret ederek çocuklarla bir araya geliyor. İkinci el bir minibüsü gezici bir kütüphaneye dönüştürerek Suruç'ta gezilmemiş köy ve ulaşılmamış çocuk bırakmamayı hedefleyen proje; çocukları sadece kitapla değil, kendilerinin tasarladıkları kukla, bilim ve sanat atölyesi gibi etkinliklerle de buluşturuyor. Eğitime eşit erişim herkesin hakkı diyerek yola çıkan bu iki öğretmen, 'Okumak Yolda Olmaktır' projesiyle birçok çocuğa ulaşmaya devam ediyor.

THE CARTOON MILL

Türkiye'de çizgi film kültürünün gelişmesine katkı sağlamak için yola çıkan Fatih Küçük, 2016 yılında Türkiye'nin ilk bağımsız çizgi film okulu olan The Cartoon Mill'i kurarak çizgi film tarihi, karakter tasarımı ve çizgi film üretme gibi konularda atölyeler düzenleniyor. Sadece animasyon eğitimine değil, yörenin ekonomik gelişimine de katkıda bulunan Fatih Küçük, sanatsever bir neslin yetişmesine katkıda bulunuyor ve çocukları sanatla buluşturmaya devam ediyor.

UÇURTMANIN PEŞİNDE

Mardin'de doğan ve

OKUMAK YOLDA OLMAKTIR

THE CARTOON MILL

çocukluğundan beri uçurtmalara hayran olan Zahit Mungan, "Uçurtmanın Peşinde" projesi ile çocukların hem hayal gücünün hem de motor becerilerinin gelişmesine katkı sağlayan uçurtma atölyeleri düzenliyor. Verdiği eğitimlerle çocukların geleneksel oyunlara olan ilgilerinin artmasını, ekran başında geçirdikleri zamanın azalmasını hedefleyen Zahit Mungan, 2016 yılından beri düzenlenen Mardin Uçurtma Festivali ile de şehrin tanıtımına katkıda bulunuyor. Düzenlediği yüzlerce çocuk atölyesi ile hem çocukların hayatlarında fark yaratan hem de Mardin kültürünün korunması ve tanıtılması konusunda çalışmalar yapan Zahit Mungan, tüm Türkiye'ye örnek oluyor.

DENEYE HAYIR DERNEĞİ

Üniversite yıllarından beri hayvan hakları konusunda çalışmalarını sürdüren Yağmur Özgür Güven'in 2019 yılından beri kendisinin de kurucuları arasında yer aldığı Deneye Hayır Derneği, hayvan deneylerinin etik standartlara uygun şekilde yapılması ve bilimsel çalışmalarla geliştirilen alternatif yöntemlerin yaygınlaşmasıyla hayvan deneylerinin son bulması için çalışmalar yürütüyor. Dernek, hayvanların esaret altında tutulmadığı, işkence görmediği ve onları öldürmekten ziyade yaşatmanın yollarının arandığı daha iyi bir dünya için çalışıyor.

Türkiye’de şimdi ve gelecek için daha iyi bir çalışma yaşamına liderlik etme vizyonu ile faaliyetlerini sürdüren PERYÖN - Türkiye İnsan Yönetimi Derneği’nin Yönetim Kurulu Başkanı Berna Öztınaz, pandemi sonrasında iş dünyasının nasıl şekilleneceğine dikkat çekti. Sadece uzaktan çalışma değil, farklı iş modellerine de hazırlıklı olunması gerektiğine değinen Öztınaz’a göre sürecin kurumlar üzerindeki gerçek etkisini görebilmek için en az altı ay beklemek gerekecek.

Berna Öztınaz

PERYÖN
TÜRKİYE İNSAN YÖNETİMİ DERNEĞİ

Pandemi

İŞ VE KARIYER YAŞAMINI nasıl değiştirecek ?

Pandemi döneminde aldıkları önlemlerle adeta yeni bir kolektif bilinç yaratan kurumlar için normalleşme süreci başladı. Ancak iş dünyasının salgın ile sınırı hala devam ediyor. Zira farklı çalışma modelleri, ekip ilişkileri, iş-yaşam dengesi ve kurumların süreç içinde edindiği rol, normalleşme reçetesinin başarı oranını etkiliyor. Yeni dönem için şirketlerin farklı hamleler yapmaya başladığını anlatan PERYÖN - Türkiye İnsan Yönetimi Derneği Yönetim Kurulu Başkanı Berna Öztınaz’a göre pandemi sınavının iş dünyasına ve ekonomiye yönelik sonuçlarını kısa dönemde önce anlamak zor olacak.

Yaşadığımız süreçte çözüm üretmek için kolektif çabalara ihtiyaç olduğunu vurgulayan Öztınaz; “COVID-19 bir kriz durumunda hep

birlikte nasıl hareket edebildiğimizi test etti. Bu sebeple PERYÖN olarak kurumsal tecrübelerimizle elimizdeki bilgileri süzmeye ve tarafları en doğru şekilde bilgilendirmeye çalışıyoruz. Ancak sürecin iş dünyası üzerindeki etkilerini anlamak zamanımızı alacak” diye konuştu.

KURUMLARIN İHTİYACI YETKİNLİK

Mevcut dönemde hızlı karar alan ve çevik davranan kurumların başarılı olduğuna, bu hareket kabiliyetini kazanmak içinse insan kaynakları uzmanlarına önemli görevler düştüğüne değinen Öztınaz,

sözlerini şöyle sürdürdü: “Sıklıkla Darwin’i andığımız günler yaşıyoruz. Normalleşme sürecinde güçlü ya da en büyük kurumlar değil, en çok uyum sağlayanlar dönemi az zararlar atlatacak, belki de yeni fırsatlar bulacak. Bu nedenle belirsizlik ortamlarında yönetmeye ve sonuç almaya yetkin kişilere olan ihtiyaç artıyor. Yatırım yapılacak, aranan özellikler arasında ise; girişimcilik, doğru analiz yeteneği, karmaşık problem çözme kabiliyeti ve empati, çeviklik, uyum gösterme gibi konular öne çıkıyor. İş geliştirme yetkinliği ve kurum içi girişimcilik dikkat çeken diğer yetkinlikler arasında sayılabilir.”

Salgın döneminin iş dünyasına olan en büyük miraslarından birinin uzaktan çalışma modeli olacağını anlatan Öztınaz, "COVID-19'dan önce iş dünyasında yapılan araştırmalar geleneksel çalışma yöntemlerinin gelecekteki iş modellerine cevap vermediğini bize gösteriyordu. Salgın döneminin bize en büyük mirası olan uzaktan çalışma modeli önümüzdeki süreçte: çalışan deneyimi, performans, kariyer, şirket kültürü gibi pek çok kavrama dokunacak ve değiştirecek" ifadelerini kullandı.

Mevcut koşullarda uygulanan uzaktan çalışma modelinin yanlış anlaşılması gerektiğini de anlatan Öztınaz, "Şu andaki şartları geleceğin modeli ile karıştırmamız gerekiyor. Hali hazırda global bir kriz yönetimi yapıyoruz. Uzaktan çalışmak; sınırsız mesai saati, gece yarısına dek her maile cevap vermek ya da yoğunluktan yemek bile yiyememek demek değildir. Odaklanmamız gereken asıl konu; değişimin başladığı ve farklı çalışma modellerinin önümüzdeki dönemin bir gerçeği olduğudur" diye konuştu.

İş dünyasının zor bir sürece girdiğine değinen Öztınaz; "Gelecek aylar iş dünyası için maalesef zor olacak. Çünkü önümüzde bir resesyon var. Yaratıcı olmak zorundayız. STK'lar ve kurumlar olarak yeni çalışma yöntemlerine alışmamız, adaptasyonu kolaylaştırıcı rol oynamamız, konunun yasal mevzuatı ile ilgili altyapıların hazırlanmasını sağlamamız gerekiyor. Çünkü hibrit çalışma modellerinin hayata geçmesi an meselesi" diye

konuştu.

Pandemi döneminin kurumları üç farklı tipe ayırdığını anlatan Öztınaz, "Pandemiye nasıl yaşadığımız şirketin liderlik olgunluğuna, coğrafyasına, sektörüne, yaşam döngüsünün neresinde olduğuna göre de değişti. Şirketlerin pandemi savaşını yaptıkları işe göre 3 kategoride görüyorum. Bunlardan ilki; krizin başlaması ile keskin bir talep düşüşü ve gelir kaybı yaşayan şirketler. Bu şirketler, hayatta kalmaya odaklandı. Kemik kadrolarına çekilerek işlerini sürdürmek için mücadele ettiler. İkinci tip şirketlerse nispeten finansalları güçlü, yaptıkları iş sekteye uğrasa da iş devamlılığından fazla endişe duymayan şirketler. Rekabetten ve fırsat kaybindan endişe etseler de hayatta kalma kaygısını kısa dönemde yaşamayan şirketler. Bu kurumların çalışanlarına odaklanmaya imkanı ve isteği oldu. Ekiplerin fiziksel ve mental sağlıkları için anlamlı uygulamalar hayata geçirdiler. Atölyeler gerçekleştirildi, evden çalışma sürecinin nasıl olacağına dair eğitimler verildi, kitler

dağıtıldı. Dönemi iyi değerlendiren bu kurumların geleceğin iş dünyası için çalışmalar yapma şansı bile oldu" dedi.

Son grupta ise her şeye rağmen sahada kalması gereken ve ciddi bir talep artışını yönetmek zorunda kalan sağlık ve gıda gibi şirketlerinin bulunduğu Öztınaz, bu kurumların hem çalışan ve yöneticilerini motive etmek hem de işlerini sürdürmek zorunda kaldıklarını, bütün bunları yaparken de artan taleplere cevap vermek için çalıştıklarını söyledi.

YANILAN LİDERLER VAR

Uzaktan ve hibrit çalışma modellerinin ömrünü pandemiye bağlayan ve çalışanlarını eskisi gibi ofiste görmek isteyen liderler olduğunu belirten Öztınaz, önümüzdeki dönemde iş yaşamında olacak muhtemel değişimlerin de altını çizdi. Öztınaz, sözlerine şöyle devam etti. "İçerisinde geçtiğimiz dönem farklı çalışma modellerinin doğru yönetilmesinin maliyet konusunda da karlı olduğunu ortaya koydu. Her şey eskisi gibi olmayacak belki ama tamamen de değişmeyecek. Çalışanların belli bir bölümü ofisten çalışırken belli bir kısmı uzaktan çalışmaya devam edecek. Bu hem maliyet yönetimi hem jenerasyonların beklentisi hem de sürdürülebilirlik açısından talep edilecek. Yaratıcılığın ön plana çıktığı bir döneme giriyoruz. Anlam arayışı giderek önem kazanıyor. Özellikle yetenekleri bünyesinde tutabilmek için şirketlerin anlam sunabilmesi, çalışanın hangi resmin parçası olduğunu gösterebilmesi gerekiyor. İK profesyonellerinin her şeyden önce şirketin iş gerçeklerini çok iyi öğrenmeleri, samimi bir merakla, akıllı bir öğrenme stratejisiyle, değişim cesaretini birleştirebilmeleri lazım. Pandemin pek çok açıdan travma yarattığını unutmamalıyız. Yaşananların çalışanların üzerinde de kalıcı izler bıraktığı malum. Bu nedenle şirket yöneticilerinin ilk başta çalışanlarını anlaması ve sürecin onlara yaşattığı değişimi kavrayabilmesi önemli. Bunun için de şirketlerin liderlerine ve kendi öğrenmelerine yatırım yapması, ortak akıl platformlarında yer alması ve değişimi destekleyip kucaklaması gerekecek."

Türkiye’de okul türlerine göre ÖĞRENCİLERİN OKUL YAŞAMI NASIL FARKLILAŞIYOR?

Gamze Çetinkaya Aydın - TEDMEM

ETürkiye’ye ilişkin PISA 2018 verileri çoğunlukla öğrencilerin fen, matematik ve okuma alanındaki performansları odağa alarak tartışılmış, okul iklimi ve öğrencilerin iyi olma haline ilişkin bulgular çoğunlukla performans tartışmalarının gölgesinde kalmıştır. Oysa okul iklimi ve öğrencilerin iyi olma hali başlıkları altında ele alınan disiplin ortamı, yaşam doyumu, zorbalık, öğretim uygulamaları gibi pek çok değişkenin öğrenci başarısı ile olan ilişkisi hem literatürde hem de PISA araştırmalarında sürekli bir biçimde ortaya konmuştur. Bu nedenle, bu değişkenlere dair bulguların detaylıca incelenmesi, eğitim sistemine ve öğrencilerin okul yaşamına dair önemli bilgiler sunabilir.

TEDMEM olarak gerçekleştirdiğimiz bu çalışmada, PISA 2018 SPSS veri dosyaları kullanılarak Türkiye’de öğrenci ve okul müdürlerine uygulanan anketler aracılığıyla okul iklimi ve öğrencilerin iyi olma haline ilişkin toplanan veriler derlenmiş ve okul türlerine göre ayrıştırılarak betimsel istatistikler hesaplanmıştır.

PISA 2018 Türkiye örnekleminde ortaokul ve Anadolu güzel sanatlar lisesi öğrencilerinin oranı diğer okul türlerine göre çok düşük olduğu için bu okul türleri karşılaştırmalara dâhil edilmemiştir. Bu yazıda, PISA 2018 sonuçları (Cilt III): Okul yaşamı öğrencilerin yaşamı için ne ifade ediyor? (OECD, 2019b) raporunun kavramsal çerçevesi takip edilerek okul iklimi ve öğrencilerin iyi olma hali ile ilgili çeşitli değişkenlere dair öğrenci ve okul müdürlerinden toplanan veriler ele alınmıştır. Bu başlıkların her bir alt boyutu ile ilgili

tedmem

anket maddelerine dair betimsel istatistikler hesaplanmış ve okul türleri arasında öne çıkan farklılıklar özetlenmiştir.

Zorbalık

PISA 2018 kapsamında, zorbalığa maruz kalma indeksi öğrencilerin altı zorbalık davranışına okulda ne sıklıkla maruz kaldıklarına ilişkin anket maddelerine verdikleri yanıtlar kullanılarak oluşturulmuştur. Zorbalığa maruz kalma indeksinin pozitif olması öğrencinin OECD ülkelerindeki ortalama bir öğrenciye kıyasla zorbalığa daha fazla maruz kaldığını, negatif olması ise zorbalığa daha az maruz kaldığını belirtmektedir. Zorbalığa maruz kalma indeksi değeri PISA’ya katılan tüm ülke ve ekonomiler genelinde en

yüksek %10 içinde yer alan öğrenciler ise sıklıkla zorbalığa maruz kalan öğrenciler olarak tanımlanmıştır.

Öğrencilerin zorbalığa maruz kalma durumunun Türkiye’de okul türlerine göre nasıl değiştiği incelendiğinde:

» Zorbalığa maruz kalma indeksi ortalamasının pozitif olduğu okul türleri 0,03 ile mesleki ve teknik Anadolu lisesi ve 0,02 ile çok programlı Anadolu lisesidir. Bu okul türlerindeki öğrenciler OECD ülkelerindeki ortalama bir öğrenciye ve diğer okul türlerindeki akranlarına kıyasla zorbalığa daha fazla maruz kalmaktadır.

» Zorbalığa maruz kalma indeksi ortalamasının negatif olduğu okul türleri fen lisesi, sosyal bilimler lisesi, Anadolu lisesi ve Anadolu imam hatip lisesidir. Bu okul türlerindeki öğrenciler OECD ülkelerindeki ortalama bir öğrenciye kıyasla zorbalığa daha az maruz kalmaktadır.

» Sıklıkla zorbalığa maruz kalan öğrenci oranı en yüksek olan okul

türü %11,1 ile mesleki ve teknik Anadolu lisesi, en düşük olan okul türü ise %4,1 ile fen lisesidir.

» Ayda en az birkaç kez diğer öğrenciler tarafından fiziksel şiddete maruz kaldığını ifade eden öğrenci oranının en yüksek olduğu okul türü %11,6 ile mesleki ve teknik Anadolu lisesi, en düşük olduğu okul türü ise %2,6 ile sosyal bilimler lisesidir.

» Ayda en az birkaç kez diğer öğrencilerin kendisi ile alay ettiğini bildiren öğrenci oranı %9,5 (fen lisesi) ile %14,6 (mesleki ve teknik Anadolu lisesi) arasında değişmektedir.

Derse devamsızlık ve geç kalma

PISA 2018 kapsamında, öğrencilere araştırmanın gerçekleştiği günden önceki iki hafta içinde kaç kez tam gün devamsızlık yaptıkları, kaç kez bazı dersleri astıkları ve kaç kez okula geç geldikleri sorulmuştur. Öğrenciler her bir davranış için "hiç", "bir veya iki defa", "üç veya dört defa" ve "beş veya daha fazla" seçeneklerinden birini işaretlemiştir. Okulu asma, derse devamsızlık ve okula geç kalma davranışlarının okul türlerine göre nasıl değiştiği incelendiğinde:

» Tüm okul türlerinde, öğrencilerin en az yarısı son iki haftada en az bir tam gün okulu astığını belirtmiştir.

» Son iki haftada üç veya daha fazla kez bir tam gün okulu astığı belirten öğrenci oranı %20,8 (çok programlı Anadolu lisesi) ile %27,6 (sosyal bilimler lisesi) arasında değişmektedir.

» Tüm okul türlerinde öğrencilerin

en az %10'u son iki haftada beş veya daha fazla kez bir tam gün okulu astığını belirtmiştir. Bu oranın en yüksek olduğu okul türü %16,0 ile sosyal bilimler lisesi, en düşük olduğu okul türü ise %10,7 ile fen lisesidir.

» Son iki haftada en az bir defa bazı dersleri asan öğrenci oranı %45,6 (çok programlı Anadolu lisesi) ile %58,0 (fen lisesi) arasında değişmektedir. Buna göre, Türkiye'de tüm okul türlerinde öğrencilerin yaklaşık yarısı PISA araştırmasından önceki son iki haftada en az bir defa bazı dersleri asmıştır.

» Son iki haftada üç veya daha fazla kez bazı dersleri asan öğrenci oranı %13,7 (çok programlı Anadolu lisesi) ile %28,1 (fen lisesi) arasında değişmektedir.

» Fen lisesi öğrencilerinin %15,2'si son iki haftada beş veya daha fazla kez bazı dersleri astığını bildirmiştir. Bu oranın en düşük olduğu okul türü %6,1 ile çok programlı Anadolu lisesidir.

» Son iki haftada en az bir defa okula geç gelen öğrenci oranının en düşük olduğu okul türü %30,9 ile sosyal bilimler lisesi, en yüksek olduğu okul türü ise %50,4 ile mesleki ve teknik Anadolu lisesidir.

» Son iki haftada üç veya daha fazla kez okula geç gelen öğrenci oranı %13,4 (sosyal bilimler lisesi) ile %20,5 (mesleki ve teknik Anadolu lisesi) arasında değişmektedir.

» Tüm okul türlerinde öğrencilerin yaklaşık %10'u son iki haftada

beş veya daha fazla kez okula geç geldiğini ifade etmiştir.

Öğretmen davranışları ve öğrenci öğrenmesi

Öğretmen davranışları indeksi okul müdürlerinin öğrencilerin öğreniminin belirli öğretmen davranışları yüzünden ne derece aksadığına ilişkin sorulara verdiği yanıtlar kullanılarak oluşturulmuştur. İndeks değerinin pozitif olması okul müdürünün OECD ülkelerindeki ortalama bir okul müdürüne kıyasla öğretmen davranışlarının okullarındaki öğrenimi daha fazla aksattığını, negatif olması ise daha az aksattığını düşündüğünü göstermektedir.

Okul müdürlerinin öğretimi aksatan öğretmen davranışlarına ilişkin görüşlerinin okul türlerine göre nasıl değiştiği incelendiğinde:

» Öğretmen davranışları indeksinin pozitif olduğu okul türleri mesleki ve teknik Anadolu lisesi, çok programlı Anadolu lisesi ve sosyal bilimler lisesidir. Buna göre, bu okul türlerindeki okul müdürleri OECD ortalamasındaki ve diğer okul türlerindeki meslektaşlarına kıyasla okuldaki öğrenimin öğretmen davranışları yüzünden daha fazla aksadığını düşünmektedir.

» Anadolu lisesi, fen lisesi ve Anadolu imam hatip lisesi için öğretmen davranışları indeksi negatiftir. Bu okul türlerindeki müdürler OECD ortalamasındaki ve diğer okul türlerindeki

Tablo 2. Okul Türlerine Göre Öğrencilerin Zorbalığa Maruz Kalma Durumu

	A	B	Aşağıdaki durumların ayda en az birkaç kez gerçekleştiğini bildiren öğrenci oranı (%)					
			C	D	E	F	G	H
Anadolu lisesi	-0,08	8,1	10,3	12,5	6,8	7,2	6,7	11,1
Mesleki ve teknik Anadolu lisesi	0,03	11,1	11,7	14,6	11,9	11,3	11,6	15,1
Çok programlı Anadolu lisesi	0,02	9,3	12,9	13,6	8,4	10,6	8,6	15,7
Fen lisesi	-0,24	4,1	6,2	9,5	2,7	1,7	4,1	10,8
Sosyal bilimler lisesi	-0,09	9,0	11,5	12,5	1,7	2,2	2,6	13,8
Anadolu imam hatip lisesi	-0,07	7,8	10,3	11,3	9,5	9,2	9,6	10,9

A: Zorbalığa maruz kalma indeksi

B: Sıklıkla zorbalığa maruz kalan öğrenci oranı (%)

C: Diğer öğrenciler beni bilerek yalnız bıraktı.

D: Diğer öğrenciler benimle alay etti.

E: Diğer öğrenciler tarafından tehdit edildim.

F: Diğer öğrenciler bana ait olan şeyleri zorla elimden aldılar veya onlara zarar verdiler.

G: Diğer öğrenciler tarafından itildim veya şiddete maruz kaldım.

H: Diğer öğrenciler hakkımda çirkin dedikodular çıkardı (söylemlerde bulundu).

Tablo 4. Okul Türlerine Göre Öğrencilerin Derse Devamsızlık ve Geç Kalma Durumu

	"Bir tam gün okulu astım."			"Bazı dersleri astım."			"Okula geç geldim."		
	A	B	C	A	B	C	A	B	C
Anadolu lisesi	-0,08	-0,08	8,1	10,3	12,5	6,8	7,2	6,7	11,1
Mesleki ve teknik Anadolu lisesi	0,03	0,03	11,1	11,7	14,6	11,9	11,3	11,6	15,1
Çok programlı Anadolu lisesi	0,02	0,02	9,3	12,9	13,6	8,4	10,6	8,6	15,7
Fen lisesi	-0,24	-0,24	4,1	6,2	9,5	2,7	1,7	4,1	10,8
Sosyal bilimler lisesi	-0,09	-0,09	9,0	11,5	12,5	1,7	2,2	2,6	13,8
Anadolu imam hatip lisesi	-0,07	-0,07	7,8	10,3	11,3	9,5	9,2	9,6	10,9

A: En az bir defa (öğrenci oranı, %)   B: Üç veya daha fazla (öğrenci oranı, %)   C: Beş veya daha fazla (öğrenci oranı, %)

meslektaşlarına kıyasla öğretmen davranışlarının öğrenimi daha az aksattığını ifade etmiştir.

» "Öğretmenlerin her öğrencinin ihtiyaçlarını ayrı ayrı karşılayamaması" okul türlerinin çoğunda okul müdürleri tarafından önemli bir sorun olarak görülmektedir.

» Devlet okullarında öğretmen davranışları indeksi ortalaması -0,03, özel okullarda ise -0,99'dur. Hem devlet okulları hem de özel okullar ortalamasında indeks değeri negatif olmasına rağmen, indeks değerlerinin büyüklüklerine bakıldığında özel okullardaki müdürlerin öğretmen davranışlarının okuldaki öğrenimi daha az aksattığını düşündüğü görülmektedir.

» "Personelin değişime direnmesi" yüzünden öğrencilerin öğrenimin "oldukça" veya "çok fazla" aksadığını bildiren okul müdürü oranı devlet okulları için %17,3'tür. Özel okul müdürlerinden hiçbiri bu ifade için "oldukça" veya "çok fazla" seçeneklerinden birini işaretlememiştir.

Öğrenciler arası işbirliği ve rekabet

Öğrenci işbirliği indeksi ve öğrenci rekabet indeksi öğrencilerin okullarındaki öğrenciler arası işbirliğine ve rekabete ilişkin sorulara verdiği yanıtlar kullanılarak oluşturulmuştur. İndeks değerinin pozitif olması öğrencinin OECD ortalamasındaki bir öğrenciye kıyasla öğrenciler arası işbirliğinin/ rekabetin daha fazla olduğunu, negatif olması ise daha az olduğunu

düşündüğünü göstermektedir.

Öğrencilerin işbirliği ve rekabete ilişkin görüşleri açısından okul türleri arasındaki farklar incelendiğinde:

» Fen lisesi, sosyal bilimler lisesi ve Anadolu imam hatip lisesi için öğrenci işbirliği indeksi pozitiftir. Buna göre, bu okul türlerindeki öğrenciler OECD ortalamasındaki ve diğer okul türlerindeki akranlarına göre öğrenciler arasında daha fazla işbirliği olduğunu düşünmektedir.

» Anadolu lisesi, mesleki ve teknik Anadolu lisesi ile çok programlı Anadolu lisesi için öğrenci işbirliği indeksi negatiftir. Bu okullardaki öğrenciler OECD ortalamasına ve diğer okul türlerine kıyasla öğrenciler arası işbirliğinin daha az olduğunu düşünmektedir.

» "Öğrenciler, birbirleriyle işbirliği yapmaya teşvik edildiklerini hissederler" ifadesi için "doğru" veya "kesinlikle doğru" seçeneklerinden birini işaretleyen öğrenci oranı %56,6 (çok programlı Anadolu lisesi) ile %67,3 (fen lisesi) arasında değişmektedir.

» Tüm okul türleri için öğrenci rekabet indeksi pozitiftir ve 0,15 (çok programlı Anadolu lisesi) ile 0,92 (fen lisesi) arasında değişmektedir. Buna göre, okul türü farketmeksizin Türkiye'deki öğrenciler -özellikle de fen lisesi öğrencileri- OECD ortalamasındaki bir öğrenciye kıyasla öğrenciler arasında daha fazla rekabet olduğunu düşünmektedir.

» "Öğrenciler, birbirleriyle karşılaştıldığını hissederler" ifadesi için "doğru" veya "kesinlikle

doğru" seçeneklerinden birini işaretleyen öğrenci oranı %59,7 (çok programlı Anadolu lisesi) ile %79,0 (fen lisesi) arasında değişmektedir.

Okula aidiyet hissi

PISA 2018 öğrenci anketinde öğrencilere okula aidiyet hissiyle ilgili altı ifadeye ne derece katıldıkları sorulmuş ve bu yanıtlar kullanılarak okula aidiyet hissi indeksi hesaplanmıştır. İndeks değerinin pozitif olması öğrencinin OECD ülkelerindeki ortalama bir öğrenciye kıyasla okula aidiyet hissinin daha güçlü olduğunu, negatif olması ise daha zayıf olduğunu göstermektedir. Öğrencilerin okula aidiyet hissinin okul türlerine göre nasıl değiştiği incelendiğinde: « Tüm okul türleri için okula aidiyet hissi indeksi negatiftir ve -0,07 (fen lisesi) ile -0,28 (çok programlı Anadolu lisesi) arasında değişmektedir. Buna göre, okul türü farketmeksizin Türkiye'deki öğrencilerin OECD ortalamasındaki bir öğrenciye kıyasla okula aidiyet hissi daha düşüktür.

» Tüm okul türlerinde öğrencilerin en az %70'i "okulda diğer öğrencilerle kolaylıkla arkadaşlık kurarım" ve "kendimi okulun bir parçası olarak hissederim" ifadeleri için katılıyorum seçeneklerinden birini işaretlemiştir.

» "Okulda kendimi yabancı ya da dışlanmış gibi hissederim" ifadesi için katılıyorum seçeneklerinden birini işaretleyen öğrenci oranı %15,9 (fen lisesi) ile %28,2 (çok programlı Anadolu lisesi) arasında

değişmektedir.

» Okula aidiyet hissi indeksi ortalamasının en yüksek olduğu fen lisesinde dahi her beş öğrenciden biri “kendimi aykırı ve okula ait değilmiş gibi hissederim” ifadesi için katılıyorum seçeneklerinden birini işaretlemiştir.

» Anadolu lisesi, mesleki ve teknik Anadolu lisesi ve Anadolu imam hatip lisesinde öğrenim gören yaklaşık her dört öğrenciden biri “okulda kendimi yalnız hissediyorum” ifadesi için katılıyorum seçeneklerinden birini işaretlemiştir.

Yaşam memnuniyeti ve hayatın anlamı

PISA 2018 öğrenci anketinde, öğrencilere hayatlarından ne kadar memnun oldukları sorulmuş ve “0 = hiç memnun değilim” ile “10 = tamamen memnunum” arasında bir seçim yapmaları istenmiştir. Buna göre, 7-10 arasında seçim yapan öğrenciler yaşamlarından memnun öğrenciler olarak belirlenmiştir. Ayrıca, öğrencilere hayatın anlamıyla ilgili üç ifadeye ne derece katıldıkları sorulmuş ve bu yanıtlar kullanılarak hayatın anlamı indeksi hesaplanmıştır. İndeks değerinin pozitif olması öğrencinin OECD ülkelerindeki ortalama bir öğrenciye kıyasla hayatı daha anlamlı algıladığını, negatif olması ise daha anlamsız algıladığını göstermektedir.

Öğrencilerin yaşam memnuniyetinin ve hayatın anlamına ilişkin görüşlerinin okul türlerine göre

nasıl değiştiği incelendiğinde:

» Farklı okul türlerindeki öğrencilerin yaşam memnuniyeti derecesi 10 üzerinden 5,05 (sosyal bilimler lisesi) ile 6,05 (Anadolu imam hatip lisesi) arasında değişmektedir. 0-10 arasındaki derecelendirmede 5 ve 6 puan “biraz memnunum” ifadesine karşılık gelmektedir.

» Tüm okul türlerinde öğrencilerin yarısından fazlası yaşamından memnun olmadığını belirtmiş ve ortalama puan memnuniyet düzeyinin (7-10 arası) altında kalmıştır.

» Yaşamından memnun olan öğrenci oranının en düşük olduğu okul türü %37,6 ile sosyal bilimler lisesi, en yüksek olduğu okul türü ise %49,2 ile Anadolu imam hatip lisesidir.

» Hayatın anlamı indeksi ortalaması tüm okul türleri için pozitif ve 0,08 (çok programlı Anadolu lisesi) ile 0,28 (Anadolu imam hatip lisesi) arasında değişmektedir. Buna göre, okul türü farketmeksizin Türkiye’deki öğrenciler OECD ortalamasındaki bir öğrenciye kıyasla hayatı daha anlamlı bulmaktadır.

» “Hayatımın belirgin bir anlamı ve amacı vardır” ifadesi için tüm okul türlerinde yaklaşık her beş öğrenciden dördü katılıyorum seçeneklerinden birini işaretlemiştir.

» “Hayatta beni tatmin edecek bir anlam buldum” ve “hayatıma

neyin anlam vereceği konusunda net bir fikrim var” ifadeleri için katılıyorum seçeneklerinden birini işaretleyen öğrenci oranı farklı okul türleri için %60 ile %70 arasında değişmektedir.

Öz yeterlik ve başarısızlık korkusu

PISA 2018’te öğrencilere öz yeterlik algılarına dair beş ifade sunulmuş ve bu ifadelerle verdikleri yanıtlar kullanılarak öz yeterlik indeksi hesaplanmıştır. Ayrıca öğrencilerin başarısızlık korkusuna ilişkin maddelere verdikleri yanıtlar kullanılarak başarısızlık korkusu indeksi hesaplanmıştır. İndeks değerinin pozitif olması öğrencinin OECD ülkelerindeki ortalama bir öğrenciye kıyasla öz yeterlik algısının/başarısızlık korkusunun daha yüksek olduğunu, negatif olması ise daha düşük olduğunu göstermektedir.

Öğrencilerin öz yeterlik algısının ve başarısızlık korkusunun okul türlerine göre nasıl değiştiği incelendiğinde:

» Tüm okul türleri için öz yeterlik indeksi pozitif ve 0,13 (çok programlı Anadolu lisesi) ile 0,51 (fen lisesi) arasında değişmektedir. Okul türü farketmeksizin Türkiye’deki öğrencilerin OECD ülkelerindeki ortalama bir öğrenciye kıyasla öz yeterlik algısı daha güçlüdür.

» Öğrencilerin katılıyorum seçeneklerinden birini işaretleme oranının en düşük olduğu öz yeterlik

Tablo 7. Okul Türlerine Göre Okul Müdürlerinin Öğretmen Davranışlarına Yönelik Algısı

	A	Aşağıdaki durumların öğrenimi “oldukça” veya “çok fazla” aksattığını bildiren okul müdürü oranı (%)				
		B	C	D	E	F
Anadolu lisesi	-0,30	20,5	5,2	10,3	1,3	12,9
Mesleki ve teknik Anadolu lisesi	0,02	33,9	10,7	21,5	0,0	19,6
Çok programlı Anadolu lisesi	0,39	62,5	12,5	25,0	12,5	25,0
Fen lisesi	-0,65	0,0	0,0	16,7	0,0	16,7
Sosyal bilimler lisesi	0,13	0,0	16,7	16,7	0,0	16,7
Anadolu imam hatip lisesi	-0,35	33,3	4,0	12,0	0,0	8,0
Devlet okulu	-0,03	29,2	8,6	17,3	1,9	16,6
Özel okul	-0,99	12,5	0,0	0,0	0,0	4,2

A: Öğretmen davranışları indeksi

B: Öğretmenlerin, her öğrencinin ihtiyaçlarını ayrı ayrı karşılayamaması

C: Öğretmen devamsızlığı

D: Personelin değişime direnmesi

E: Öğretmenlerin öğrencilere çok katı davranması

F: Öğretmenlerin derslere iyi hazırlanmaması

Tablo 11. Okul Türlerine Göre Öğrencilerin Yaşam Memnuniyeti ve Hayatın Anlamı Algıları

	A	B	C	Aşağıdaki ifadeler için "katılıyorum" veya "kesinlikle katılıyorum" seçeneklerinden birini işaretleyen öğrenci oranı (%)		
				D	E	F
Anadolu lisesi	5,47	41,3	0,15	80,5	63,0	65,5
Mesleki ve teknik Anadolu lisesi	5,66	44,3	0,13	80,2	64,6	66,7
Çok programlı Anadolu lisesi	5,78	44,7	0,08	81,1	64,0	63,9
Fen lisesi	5,80	47,9	0,18	82,3	65,0	61,9
Sosyal bilimler lisesi	5,05	37,6	0,16	86,0	63,6	61,4
Anadolu imam hatip lisesi	6,05	49,2	0,28	82,2	66,7	68,1

A: Yaşam memnuniyeti (0-10)
 B: Yaşamından memnun olan öğrenci oranı (%)
 C: Hayatın anlamı indeksi
 D: Hayatının belirgin bir anlamı ve amacı vardır.
 E: Hayatta beni tatmin edecek bir anlam buldum.
 F: Hayatıma neyin anlam vereceği konusunda net bir fikrim var.

ifadesi "birçok şeyle bir seferde başa çıkabileceğimi hissederim" olmuştur.

» Türkiye'de tüm okul türlerinde ortalama başarısızlık korkusu indeksi pozitif ve 0,15 (çok programlı Anadolu lisesi) ile 0,38 (Anadolu lisesi) arasında değişmektedir. Buna göre, Türkiye'deki öğrenciler OECD ortalamasındaki bir öğrenciye kıyasla başarısızlık korkusunu daha güçlü hissetmektedir.

» Tüm okul türlerinde, yaklaşık her üç öğrenciden ikisi "başarısız olduğum zamanlarda, diğer kişilerin hakkımda ne düşündüklerini merak ederim" ifadesi için katılıyorum seçeneklerinden birini işaretlemiştir.

Değerlendirme ve öneriler

PISA 2018 araştırması kapsamında öğrenci ve okul müdürlerinin anket sonuçlarına verdikleri yanıtlar kullanarak elde edilen veriler, Türkiye'de farklı okul türleri arasında okul iklimi ve öğrencilerin iyi olma hali açısından önemli farklar olduğunu göstermektedir. Zorbalığa maruz kalan öğrenci oranı, disiplin iklimi, öğrenciler arası rekabet/işbirliği algısı, okul etkinliklerine aile katılımı, öz yeterlik algısı gibi bu yazıda ele alınan pek çok boyutta öğrencilerin deneyimlerinin ve algılarının okul türüne göre oldukça farklılaştığı görülmektedir. Bu farklılıklar hem öğrencilerin akademik başarılarıyla olan ilişkileri bakımından hem de

öğrencilerin sosyal ve duygusal gelişimlerine dair önemli bulgular sunması bakımından oldukça önemlidir. Türkiye'deki okul türlerinin PISA 2018'deki ortalama performansları incelendiğinde, okuma, fen ve matematik alanlarında önemli performans farkları olduğu görülmektedir (Grafik 1). Okuma, matematik ve fen alanlarında fen lisesi en yüksek puan ortalamasına sahip okul türüdür. Çok programlı Anadolu lisesi ise her üç alanda da en düşük puan ortalamasına sahiptir. Mesleki ve teknik Anadolu lisesi ile Anadolu imam hatip lisesi her üç alanda da 450 puanın altında ortalamaya sahiptir.

Okul türleri arasında gözlemlenen bu performans farkını okullardaki pedagojik uygulamaların niteliği, fiziki koşulların ve kaynakların yeterliliği, öğretmen niteliği gibi faktörlere bağlamak doğru olmayacaktır; zira Türkiye'de öğrenciler ortaöğretime geçiş aşamasında farklı okul türlerine akademik başarılarına göre yerleştirilmektedir (TEDMEM, 2019). Fen liselerinde öğrenim gören öğrencilerin çoğunun liselere geçiş sistemi kapsamında düzenlenen merkezî sınavda Türkiye geneli ilk %10'luk dilim içinde yer aldığı düşünüldüğünde, bu okullardaki öğrencilerin diğer öğrencilere kıyasla daha yüksek performans göstermesi olağandır. Ortaöğretime geçiş aşamasında öğrencilerin farklı

okul türlerine akademik başarıya göre yerleştirilmesi okul türlerinin PISA performansını doğrudan etkilemektedir.

Bununla birlikte, ortaöğretime geçiş aşamasında en başarılı öğrencilerin yerleştirildiği ve PISA'da en yüksek performansı gösteren fen liselerinde diğer okul türlerine kıyasla zorbalığa maruz kalma oranı oldukça düşük; disiplin iklimi, öğrenci işbirliği, okula aidiyet hissi, öz yeterlik gibi olumlu boyutlara ilişkin indeks değerleri ise daha yüksektir. Ortaöğretime geçiş aşamasında daha az başarılı öğrencilerin yerleştirildiği ve PISA'da en düşük iki performansı gösteren çok programlı Anadolu liseleri ile mesleki ve teknik Anadolu liselerindeki öğrencilerin ise diğer okul türlerine kıyasla daha olumsuz bir okul yaşamı deneyimlediği görülmektedir. EK-1'de sunulan tabloda da görülebileceği üzere, Türkiye'de okul iklimi ve öğrencilerin iyi olma hali başlıklarında ele alınan pek çok değişken ile PISA 2018'deki okuma performansı arasında anlamlı ilişkiler bulunmaktadır¹. Bu ilişkiler ve okullar arası farklılıklardan öne çıkanlar aşağıda özetlenmiştir: « Ayda en az birkaç kez herhangi bir zorbalığa maruz kalan öğrencilerin okuma performansı 24 puan daha düşüktür. Fiziksel zorbalığa (itilme, şiddet, tehdit vb.) uğradığını ifade eden öğrencilerle uğramayan öğrenciler arasındaki performans farkı 49 puana kadar çıkmaktadır.

- Sıklıkla zorbalığa maruz kalan öğrenci oranının en düşük olduğu okul türü %4,1 ile fen lisesi; en yüksek olduğu okul türü %11,1 ile mesleki ve teknik Anadolu lisesidir.

» Disiplin iklimi indeksindeki 1 birimlik artış 13 puanlık performans artışıyla ilişkilidir; daha olumlu bir disiplin iklimi deneyimleyen öğrencilerin okuma performansı daha yüksektir. - Disiplin iklimi indeksinin en düşük olduğu okul türü -0,23 ile mesleki ve teknik Anadolu lisesi, en yüksek olduğu okul türü 0,35 ile fen lisesidir. « Okulu asan, derse devamsızlık yapan veya geç gelen öğrencilerin okuma puanı düzenli devam eden öğrencilere kıyasla 6 ila 18 puan daha düşüktür.

Tüm okul türlerinde, PISA araştırmasından önceki son iki haftada:

» Öğrencilerin en az yarısı en az bir tam gün okulu astığını belirtmiştir.

» Öğrencilerin yaklaşık yarısı en az bir defa bazı dersleri asmıştır.

» Öğrencilerin yaklaşık %10'u beş veya daha fazla kez okula geç geldiğini ifade etmiştir.

» Öğrenci işbirliği ve öğrenci rekabet indekslerindeki 1 birimlik artış 5 puanlık performans artışıyla ilişkilidir; okullarındaki öğrenciler arasında işbirliği ve rekabetin fazla olduğunu düşünen öğrencilerin okuma performansı daha yüksektir.

» Öğrenci işbirliği indeksinin en düşük olduğu okul türü -0,09 ile

çok programlı Anadolu lisesi; en yüksek olduğu okul türü 0,32 ile fen lisesidir.

» Öğrenci rekabet indeksinin en düşük olduğu okul türü 0,15 ile çok programlı Anadolu lisesi; en yüksek olduğu okul türü 0,92 ile fen lisesidir.

» Okula aidiyet indeksindeki 1 birimlik artış 8 puanlık performans artışıyla ilişkilidir. Okulda kendini yabancı veya dışlanmış hissedilen öğrencilerle hissetmeyen öğrenciler arasındaki performans farkı 26 puandır.

» Okula aidiyet indeksinin en düşük olduğu okul türü -0,28 ile çok programlı Anadolu lisesi, en yüksek olduğu okul türü -0,07 ile fen lisesidir.

» Öz yeterlik indeksindeki 1 birimlik artış 7 puanlık performans artışıyla ilişkilidir. Başardığı şeylerle gurur duyduğunu ifade eden öğrencilerin performansı 45 puan; bir şekilde işlerin üstesinden geleceğine inanan öğrencilerin performansı ise 32 puan daha yüksektir.

» Öz yeterlik indeksinin en düşük olduğu okul türü 0,13 ile çok programlı Anadolu lisesi, en yüksek olduğu okul türü 0,51 ile fen lisesidir.

» Gelişim zihniyetine sahip öğrencilerin okuma performansı 21 puan daha yüksektir. - Gelişim

zihniyetine sahip öğrenci oranının en düşük olduğu okul türü %52,5 ile fen lisesi, en yüksek olduğu okul türü %61,9 ile Anadolu lisesidir.

Okul iklimi ve öğrencilerin iyi olma halinin yanı sıra, öğrencilerin devam ettiği okul türünün öğrencilerin eğitime dair beklentileri ile de ilişkili olduğu çeşitli araştırmalarla ortaya konmuştur (Buchmann ve Park, 2009). PISA 2018 verileri de bu bulguyu desteklemektedir. Fen lisesinde öğrenim gören öğrencilerin %97,3'ü, çok programlı Anadolu lisesi öğrencilerinin ise %63,0'ü yükseköğretimi tamamlamayı beklediğini bildirmiştir. Ortaöğretime geçiş aşamasında daha yüksek performans gösteren öğrenciler yükseköğretim için de daha yüksek akademik beklentilere sahip olmaktadır. Tüm bu bulguların ışığında, ortaöğretime geçişte öğrencilerin akademik başarıya göre farklı okul türlerine yerleştirilmesinin ve homojen öğrenci gruplarının oluşturulmasının, akademik hayatın yanı sıra okul yaşamı üzerinde de etkileri olduğu söylenebilir. Elbette ki yalnızca bu verilere dayanarak akademik performansı daha yüksek öğrencilerin daha iyi bir okul yaşamı oluyor ya da okul yaşamı daha iyi olan öğrenciler akademik olarak daha başarılı oluyor gibi tek yönlü sebep-sonuç ilişkileri kurmak mümkün değildir; ancak bu ilişkiler

Tablo 13. Okul Türlerine Göre Öğrencilerin Öz Yeterlik Algısı ve Başarısızlık Korkusu

	A	Aşağıdaki ifadeler için "katılıyorum" veya "kesinlikle katılıyorum" seçeneklerinden birini işaretleyen öğrenci oranı (%)					G	Aşağıdaki ifadeler için "katılıyorum" veya "kesinlikle katılıyorum" seçeneklerinden birini işaretleyen öğrenci oranı (%)		
		B	C	D	E	F		H	I	J
Anadolu lisesi	0,40	88,0	92,8	78,9	84,0	86,4	0,38	66,4	57,0	66,9
Mesleki ve teknik Anadolu lisesi	0,30	85,6	88,4	79,4	84,3	84,9	0,32	67,0	55,7	62,2
Çok programlı Anadolu lisesi	0,13	79,3	83,6	76,8	81,6	82,0	0,15	64,5	54,5	58,5
Fen lisesi	0,51	94,2	96,5	82,6	87,2	88,5	0,31	68,6	61,1	63,1
Sosyal bilimler lisesi	0,48	90,6	96,9	79,5	86,2	88,9	0,37	69,2	57,8	70,3
Anadolu imam hatip lisesi	0,30	87,1	91,2	77,0	84,0	83,1	0,23	65,8	58,7	63,7

A: Öz yeterlik indeksi

B: Genellikle öyle ya da böyle işlerin üstesinden gelirim.

C: Başardığım şeylerden gurur duyuyorum.

D: Birçok şeyle bir seferde başa çıkabileceğimi hissederim.

E: Kendime olan inancım zor zamanların üstesinden gelmemi sağlar.

F: Zor bir durumda kaldığım zaman, genellikle kendi çözüm yolumu bulabilirim.

G: Başarısızlık korkusu indeksi

H: Başarısız olduğum zamanlarda, diğer kişilerin hakkımda ne düşündüklerini merak ederim.

I: Başarısız olduğum zamanlarda, yeterince yetenekli biri olmadığımдан korkarım.

J: Başarısız olduğum zamanlarda, bu durum gelecekteki planlarım hakkında beni şüpheye düşürür.

Tablo 14. Okul Türlerine Göre Öğrencilerin Gelişim Zihniyeti

	A	"Zekâ, çok fazla değiştiremediğiniz bir şeydir" ifadesi için aşağıdaki seçenekleri işaretleyen öğrenci oranı (%)			
		B	C	D	E
Anadolu lisesi	61,9	26,5	35,4	25,6	12,6
Mesleki ve teknik Anadolu lisesi	58,7	28,1	30,6	27,0	14,3
Çok programlı Anadolu lisesi	57,0	23,7	33,3	27,8	15,2
Fen lisesi	52,5	17,8	34,7	32,0	15,6
Sosyal bilimler lisesi	59,2	23,2	36,0	25,9	14,9
Anadolu imam hatip lisesi	57,4	22,6	34,8	29,2	13,4

A: Gelişim zihniyetine sahip (katılmıyorum seçeneklerinden birini işaretleyen) öğrenci oranı
 B: Kesinlikle katılmıyorum
 C: Katılmıyorum
 D: Katılıyorum
 E: Kesinlikle katılıyorum

de göz ardı edilemez. Akademik performansı daha yüksek öğrencilerin olduğu okullarda disiplinle ilgili sorunlara daha az rastlandığı PISA verileriyle desteklenmektedir.

Okul türleri arası farklılıkların yanı sıra tüm okul türlerinde gözlemlenen, öğrencilerin iyi olma hali ve okul iklimi açısından bir takım benzerlikler de bulunmaktadır. Bu benzerlikler şöyle özetlenebilir:

» Tüm okul türleri için okula aidiyet hissi indeksi negatiftir; okul türü farketmeksizin Türkiye'deki öğrencilerin OECD ortalamasına kıyasla okula aidiyet hissi daha düşüktür.

» Tüm okul türleri için olumlu duygular indeksi negatiftir; okul türü farketmeksizin Türkiye'deki öğrenciler OECD ortalamasına kıyasla olumlu duyguları daha seyrek hissettiğini ifade etmiştir.

» Türkiye'de farklı okul türlerindeki öğrencilerin yaşam memnuniyeti derecesi birbirine oldukça yakındır ve 10 üzerinden 5,05 (sosyal bilimler lisesi) ile 6,05 (Anadolu imam hatip lisesi) arasında değişmektedir.

PISA araştırması kapsamındaki yaşam memnuniyeti değerlendirmesinde 5 ve 6 puanın "biraz memnunun" ifadesine karşılık geldiği göz önüne alındığında, Türkiye'deki öğrencilerin okul türü farketmeksizin yaşam memnuniyetinin düşük olduğu söylenebilir. Buna göre, OECD ortalamasına kıyasla Türkiye'de tüm okul türlerinde öğrencilerin okula

aidiyet hissi daha düşük, öğrenciler daha az mutlu ve öğrencilerin yaşam memnuniyeti daha düşüktür. Öğrencilerin bütüncül gelişimi açısından bu durumun nedenlerinin araştırılması oldukça önemlidir.

PISA araştırmasının sonuçlarının yalnızca akademik performans odağında tartışılması, bu durumun arkasındaki sosyal ve duygusal boyutların göz ardı edilmesi öğrencilerin akademik performansının tespit edilmesinin ötesinde bir katkı sağlamayacaktır. Akademik performansın iyileştirilmesine yönelik tartışmaların ve çabaların öğrenme çıktılarına etkileyen tüm değişkenleri hesaba katması ve bütüncül bir iyileştirmeyi

esas alması gerekir (Karip, 2020).

Akademik başarı, okul yaşamı ve öğrencilerin iyi olma hali arasındaki ilişkiler Türkiye'de tüm okul türlerinde oldukça net görülebilmektedir. Bu nedenle, nasıl ki okullarda öğrencilerin akademik özelliklerine göre farklı öğretim programları uygulanabiliyorsa, öğrencilerin sosyal ve duygusal gelişimlerini destekleyecek uygulamalar da öğrencilerin ihtiyaçlarına göre şekillendirilmelidir. Ayrıca, öğrencileri ortaöğretim çağında akademik başarılarına göre gruplayarak araştırmanın öğrencilerin sosyal ve duygusal gelişimleri üzerindeki etkileri göz ardı edilmemelidir.

KAYNAKÇA

- » Buchmann, C. & Park, H. (2009). Stratification and the Formation of Expectations in Highly Differentiated Educational Systems. *Research in Social Stratification and Mobility*, 27(4), 245-267. Caniels, M., Semeijn J. & Renders, I. (2018).
- » Mind the mindset! The interaction of proactive personality, transformational leadership and growth mindset for engagement at work. *Career Development*, 23(1), 48-66. <http://dx.doi.org/10.1108/CDI-11-2016-0194>
- » Karip, E. (2020).
- » PISA'da okuma performansı ve öğrencilerin okul yaşamı. <https://tedmem.org/vurus/pisadaokuma-performansi-ogrencilerin-okul-yasami> adresinden erişildi. MEB. (2019).
- » PISA 2018 Türkiye ön raporu (Eğitim Analiz ve Değerlendirme Raporları Serisi No:10). Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı. http://pisa.meb.gov.tr/wp-content/uploads/2020/01/PISA_2018_Turkiye_On_Raporu.pdf adresinden erişildi. OECD. (2017).

meb.gov.tr/wp-content/uploads/2020/01/PISA_2018_Turkiye_On_Raporu.pdf adresinden erişildi. OECD. (2017).

» PISA 2015 results (Volume III): Students' well-being. Paris: OECD Publishing. <https://dx.doi.org/10.1787/9789264273856-en> OECD. (2019a).

» PISA 2018 results (Volume I): What students know and can do. Paris: OECD Publishing. <https://doi.org/10.1787/5f07c754-en> OECD. (2019b).

» PISA 2018 results (Volume III): What school life means for students' lives. Paris: OECD Publishing. <https://doi.org/10.1787/acd78851-en> TEDMEM. (2019).

» PISA 2018'e ilk bakış: Bulgular Türkiye için ne söylüyor? <https://tedmem.org/mem-notlari/degerlendirme/pisa-2018e-ilk-bakis-bulgular-turkiye-icin-ne-soyluyor> adresinden erişildi.

DÜNYA için
GELİŞİYORUZ
DEĞİŞİYORUZ
YENİLENİYORUZ

41 Yıldır eğitim ile sırt sırta çalışıyoruz

Kurulduğumuz günden bu güne kadar gelişmenin ve yenilenmenin verdiği gücü tüm ürünlerimize yansıtarak eğitim materyallarına bakış açısını değiştiriyoruz.

Analog ve dijital ürünleri birleştiren tasarımlarımız, modüler yapıları sayesinde sınıflara hareket kazandıran ürünlerimiz, kullanım kolaylığının yanında sunduğumuz konfor ve şık tasarımlarımız ile değişimin öncüsü olmaya devam ediyoruz. Eğitim için sadece ürün üretmiyor eğitime katkıda bulunacak çözümler üretiyoruz.

Farklı bakış açımızı logomuza da yansıttık!

Sürekli gelişen ve değişen ürün portföyümüzün yanında logomuzu da yeniledik. Düşünülmeyen detayları düşünen, yaptığımız işe kullanıcı gözü ile yaklaşan ve sürekli eğitime entegre ürünler üretmek için çalışan yapımızdan ilham alarak logomuzu yeniledik.

Size bir tık uzaktayız!

Yenilenen web sitelerimizde 100'den fazla ürünü bulabilir, çevrimiçi demo uygulamamız sayesinde Emkotech akıllı tahtalarımızın canlı demosunu oturduğunuz yerden izleyebilirsiniz.

"Emko Eğitim Çözümleri" olarak yenilenen logolarımız, markalarımız ve şubelerimiz ile eğitimin olduğu her yerdeyiz.

emko | tech

AKILLI TAHTALAR & İNOVATİF ÇÖZÜMLER

emko | edu

İNOVATİF EĞİTİM MOBİLYALARI

■ www.emkotech.com

■ www.ee.com.tr

■ info@ee.com.tr

■ İstanbul Merkez Ofis/Fabrika

■ Ankara şube

■ Estonya şube

© / emkoegitim

ÜSKÜDAR İLE **güzel günler** GELECEK

100'ün üzerinde bölüm, gücünü bilimden alan 600'ü aşkın akademisyen, modern teknoloji, 50'den fazla laboratuvar, 30'un üzerinde araştırma merkezi, güçlü iş birlikleri, uzaktan eğitimde eşsiz altyapı ve çok daha fazlası Üsküdar Üniversitesinde. Tercihin Üsküdar Üniversitesi olsun, gelecek güzel günler senin olsun.

Türkiye'nin Beyin Üssü

#ÜsküdarlaKal

Tercih ve Tanıtım Günleri: **27 Temmuz – 21 Ağustos**